

T. C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-763- 3450

26 / 6 / 2013

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 6/5/2013 tarihinde kararlaştırılan "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 569

MADDE 103- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 S. SAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAKIRKANTAR Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı	 B. ATALAY Dışişleri Bakanı V.	 M.Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M.M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 M. GÜLER İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 E. BAĞIŞ Kültür ve Turizm Bakanı V.	 M. SINIR Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No.

101-763

723

**AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi ile dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bu Kanunun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddeleri, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesi ve 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanmış malullerden ölenlerin ya da bu hükümlere göre aylık bağlanmasını gerektiren olaylar sebebiyle hayatını kaybedenlerin ana veya babalarına, ölüm tarihini takip eden aybaşından geçerli olmak üzere 5510 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi ile bu Kanunun mülga 77 nci ve 92 nci maddelerinde sayılan haller hariç olmak kaydıyla herhangi bir şart aranmaksızın aylık bağlanır; hayatını kaybedenlerin ana veya babasına bağlanan aylığın toplamı 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık asgari ücretin net tutarından az olamaz.”

“Erbaş ve erler ile yedek subay okulu öğrencilerinin ana ve babalarına bağlanacak aylığın 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık asgari ücretin net tutarına yükseltilmesi amacıyla aylık yükseltilmesi yapılan hallerde ilave edilen kısım hariç olmak kaydıyla, bu fıkra kapsamında ana ve babalara bağlanacak aylıklar Bakanlar Kurulu kararı ile %200'üne kadar yükseltilebilir.”

MADDE 2- 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ve (b) bendinin üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bendin dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, (c) bendinde yer alan “Sivil iştirakçiler ile” ibaresi “Sivil iştirakçilere uygulanacak azami derece ve kademe, öğrenim durumları ve hizmet sınıfları itibarıyla 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yükselebilecekleri derece ve kademe;” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bu Kanunun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddelerine, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesine ve 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlananların bu aylıkları, aşağıdaki esaslar dahilinde yükseltilir.”

“Astsubaylar ve uzman jandarmalarda yükselinebilecek azami derece ve kademe, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda kendilerine ilişkin aylık gösterge tablosunda belirlenmiş olan en yüksek derece ve kademedir.”

“Bu madde kapsamında yapılacak olan intibak işlemlerinde, 1 Eylül tarihi esas alınır. 1 Eylül tarihi esas alınarak yapılacak olan intibak işlemlerinde, görevde iken yapılan son terfi işleminin üzerinden bir tam yıl geçmemiş olanlar hakkında izleyen yılın 1 Eylül tarihi itibarıyla intibak işlemi yapılır.”

MADDE 3- 5434 sayılı Kanunun ek 79 uncu maddesinin birinci, dördüncü, altıncı ve onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bu Kanunun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddeleri, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesi, 2330 sayılı Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak

aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanana, bu madde uyarınca ek ödeme verilir.”

“Birinci fıkrada belirtilen hükümlere göre aylık bağlanmasını gerektiren olaylar sebebiyle hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri, birinci derece malullere uygulanan gösterge üzerinden; aynı sebeplerle malullük aylığı almakta iken ölenlerin dul ve yetimleri ise malullerin hayatta iken maluliyet derecelerine göre yararlandıkları gösterge üzerinden ve sosyal güvenlik kanunlarına göre dul ve yetim aylığı aldıkları süre ile sınırlı olarak ek ödemedir. Dul ve yetim sayısının bir kişiden fazla olması halinde, verilecek ek ödeme hak sahipleri arasında eşit olarak paylaşılır.”

“Birinci fıkrada belirtilen hükümlere göre aylık bağlanmasını gerektiren olaylar sebebiyle hayatını kaybedenlerin, aynı sebeplerle malullük aylığı almakta olanların veya bunlardan ölenlerin çocuklarına her ay için; ilköğretimleri sırasında (1.250), ortaöğretimleri sırasında (1.875) ve yükseköğretimleri sırasında (2.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda eğitim ve öğretim yardımı yapılır. Bu yardımlar, yılda bir kez olmak üzere, bulunulan yılın Eylül ayında geçerli olan memur aylık katsayısına göre hesaplanarak 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında ve öğrenim durumunu gösterir belge ile birlikte yapılacak talep tarihindeki öğrenim seviyesi esas alınmak suretiyle toptan ödenir. 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında faaliyet gösteren özel eğitim okullarında eğitim alanlar da bu fıkranın durumlarına uygun hükümlerinden yararlanırlar.”

“Birinci fıkrada belirtilen haller kapsamında harp veya vazife malulü sayılanlardan sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam eden kamu görevlileri ile ilgili mevzuatına göre aylık bağlanan malullerden, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında çalışmaya başlamaları sebebiyle ödenmekte olan aylıkları kesilenler de yukarıdaki esaslar dahilinde ek ödeme ile eğitim öğretim yardımından yararlanırlar.”

MADDE 4- 5434 sayılı Kanunun ek 81 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ek 77 nci madde kapsamına girenler hariç olmak üzere vazife malullüğü veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 225- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddelerine, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesine ve 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp malullüğü veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlar ile bunlardan aylık almakta iken ölenlerin veya anılan madde ve kanunlara göre aylık bağlanmasını gerektiren olaylar sebebiyle hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri; bu maddeyi düzenleyen Kanunla ana ve babalara aylık bağlanabilmesine ilişkin olarak bu Kanunun 72 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişikliklerin, bağlanmış olan aylıkların antıbak suretiyle artırılmasına ilişkin ek 77 nci maddesinde yapılan değişikliklerin, ek ödeme ve eğitim öğretim yardımı verilmesine ilişkin olarak ek 79 uncu maddesinde yapılan değişikliklerin durumlarına uygun hükümlerinden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki döneme ilişkin olarak herhangi bir fark ödenmeksizin ilgili maddelerde belirlenmiş olan usul ve esaslar çerçevesinde yararlandınrlar.

Ek 79 uncu madde kapsamında ek ödemenin beş katı tutarında yardım yapılmış olması halinde, bu ödemenin yapıldığı beşinci yılı takip eden ödeme dönemine kadar bir süre geçmedikçe bu maddeyi düzenleyen Kanunla ek 79 uncu maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikten dolayı ödeme yapılmaz. Beş yıllık dönemin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce dolmuş olması halinde geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.

72 nci maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde bu Kanunla yapılan değişiklik neticesinde, aylık bağlama şartları yeniden düzenlenen kişiler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış olan aylıkları sebebiyle açtıkları davalardan feragat etmeleri halinde; kendilerine çıkarılmış olan borçların faize ilişkin kısmı terkin olunur, anaparaya ilişkin kısmı ise beş yıla kadar taksitlendirilir ve haklarındaki mevcut dava ve icra takiplerinden vazgeçilir. Aylık taksit tutarının kişinin gelirinin dörtte birini aşması halinde taksit süresi uzatılır. Ancak, adlarına borç çıkartılmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra vefat edenlerin vefat tarihi itibarıyla borçlarının kalan kısmı; önceden vefat edenlerin ise bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla borçlarının kalan kısmı tahsil edilmez ve haklarında bu amaçla dava veya icra takibi bulunması halinde bunlardan vazgeçilir.”

MADDE 6- 12/8/1960 tarihli ve 57 sayılı Anadolu Ajansının Malları ve Personeli Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 379 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki oran sınırlamasına tabi olmaksızın, kendi paylarını, doğrudan veya dolaylı bir şekilde, ivazlı veya ivazsız olarak iktisap edebilir ya da rehin olarak kabul edebilir. Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından kendi payları iktisap edilirken, Türk Ticaret Kanununun 379 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki şart aranmaz. Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi sermaye artırımına katılabileceği gibi, Ajans yönetim kurulu sermaye artırımını neticesinde kullanılmayan rüçhan haklarının Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketinin kendisi tarafından kullanılabileceğine de karar verebilir.

Bu madde kapsamında Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından iktisap edilen paylar üzerinde Hazinesinin intifa hakkı vardır. Söz konusu intifa hakkı, Hazine Müsteşarlığı tarafından kullanılır. İntifa hakkı, paylar Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından iktisap edildikçe iktisap tarihinden itibaren bir ay içinde Şirket pay defterine işlenir ve tescil edilir.

Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından iktisap edilen paylar, genel kurul toplantı nisabının hesaplanmasında ve kâr payı gibi hakların dağıtımında dikkate alınır. Şirketin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde söz konusu paylara ait mülkiyete bağlı haklar intifa hakkı sahibi olan Hazineye geçer.

Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından iktisap edilen payların halka arzı veya sair yöntemlerle satışı, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde gerçekleştirilir.

Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi tarafından iktisap edilen veya rehin olarak alınan paylar hakkında Türk Ticaret Kanununun 384 üncü ve 385 inci maddeleri uygulanmaz.”

MADDE 7- 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinin başına “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 132 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinin başına “Aile ve Sosyal Politikalar,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“14. 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna göre kurulan korumalı işyerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlar için diğer kişi ve kurumlarca karşılanan tutar dahil yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının %100’ü oranında korumalı iş yeri indirimi (İndirim, her bir engelli çalışan için azami 5 yıl süre ile uygulanır ve

yıllık olarak indirilecek tutar, her bir engelli çalışan için asgari ücretin yıllık brüt tutarının %150'sini aşamaz.). Bu bentte yer alan oranı, engellilik derecelerine göre %150'ye kadar arttırmaya veya tekrar kanuni oranına indirmeye Bakanlar Kurulu; bendin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Aile ve Sosyal Politikalar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarının görüşünü alarak Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 10- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 72 nci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İlgili mevzuatı uyarınca verilecek rapora göre kendisi, eşi veya birinci derece kan hısımlığı bulunan bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için özellikli ve ayrık düzenlemeler yapılır.”

MADDE 11- 657 sayılı Kanunun eki (I) sayılı ek gösterge cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (d) bendine “Genel Müdürler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Politika Merkezi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “cinsiyet” ibaresinden sonra gelmek üzere “, engellilik” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- 65 yaşını doldurmuş, sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar hariç olmak kaydıyla, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilen Türk vatandaşlarına, muhtaçlık hali devam ettiği müddetçe (1.620) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık bağlanır.

Birinci fıkra kapsamına girenlerden, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlama mümkün olan kimseler muhtaç kabul edilemez ve kendilerine aylık bağlanamaz.

Birinci fıkra hükümlerine göre aylık bağlanacaklar için, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaçlık kararı verilmesinde, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 364 üncü maddesine göre tespit edilen yakınları açısından hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarına eşit veya daha fazla olup olmadığı da tespit edilir. 4721 sayılı Kanunun 364 üncü maddesine göre tespit edilen yakınları arasında, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarına eşit veya daha fazla olduğu belirlenenlere de bu Kanuna göre aylık bağlanmakla birlikte; bu durumdaki yakınlarına ilişkin bilgiler ilgili vakıf tarafından bulunduğu ilin defterdarlığına bildirilir ve defterdarlıklarca nafaka davası açılır. Mahkemeler tarafından hükmolunacak nafaka tutarları ilgililer adına defterdarlıklarca takip ve tahsil olunur. Tahsil olunan nafaka tutarının, bu Kanuna göre ödenen aylık tutarından daha fazla olması halinde fazlaya ilişkin kısım hak sahiplerine verilir. Ancak, aylık bağlanan kişi ile nafaka yükümlüsü veya nafaka yükümlülerinin aylığın kesilmesi yönünde müştereken talepte bulunmaları halinde aylık kesilir ve nafakanın defterdarlıklarca takip ve tahsiline son verilir.

Nafaka bağlanmasına karar verilenlerden, başka sebeplerle bu Kanuna göre bağlanmış aylığı kesilenlere ilişkin olarak nafakanın da defterdarlıklarca takip ve tahsiline son verilir.

65 yaşın tespitinde, doğum tarihlerinde yapılmış düzeltmeler nazara alınmaz.”

MADDE 14- 2022 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- 65 yaşını doldurmamış olmasının yanı sıra;

a) Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde engelli olduklarını ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, 18 yaşını dolduran Türk vatandaşı engellilerden; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hali devam ettiği müddetçe (4.860) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

b) İlgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlayan, 18 yaşını dolduran ve talebine rağmen Türkiye İş Kurumu tarafından işe yerleştirilememiş olan Türk vatandaşlarından; sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlananlar ile uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışanlar hariç olmak üzere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hali devam ettiği müddetçe (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda,

aylık bağlanır.

Türk vatandaşı, 18 yaşını tamamlamamış, sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun gelir veya aylık hakkından yararlanan durumunda veya uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışan durumunda kendisine bakmakla yükümlü bir yakını olmayan ve ilgili mevzuatı çerçevesinde alınacak sağlık kurulu raporu ile engelli olduklarını kanıtlamış durumda bakmakla yükümlü olduğu yakını bulunan Türk vatandaşlarından; her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden daha az olan ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından muhtaç olduğuna karar verilenlere muhtaçlık hali devam ettiği müddetçe ve bakım ilişkisini fiilen gerçekleştirmeleri kaydıyla, (3.240) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık bağlanır.

Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamına giren engellilerden veya ikinci fıkra gereğince aylık bağlanacak engelli yakınlarından, her ne nam altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlaması mümkün olan kimseler muhtaç kabul edilemez ve kendilerine aylık bağlanamaz.

65 yaşın doldurulmasından önce bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkların aynı şekilde ödenmesine devam olunur. Bu Kanunun 1 inci maddesine göre aylık bağlananlardan başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek kadar engelli olduklarını ilgili mevzuatına göre alacakları sağlık kurulu raporu ile kanıtlayanlara da birinci fıkranın (a) bendine göre aylık bağlanır. Aylık bağlanmasına esas teşkil eden engellilik oranı değişen kişilerin aylıkları durumlarına göre yeniden tespit olunur. Engellilik oranı, bu Kanuna göre aylık bağlanması gereken oranın altına düşen kişiler ile üçüncü fıkrada belirtilen aylık ortalama gelir tutarından fazla gelir elde etmeye başlayan kişilerin aylıkları kesilir.

İkinci fıkra kapsamına giren 18 yaşından küçük engelliler, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 inci maddesinin birinci fıkrasının (c)

bindinin (3) numaralı alt bendi kapsamına girenlere ilişkin hükümler çerçevesinde genel sağlık sigortasından yararlandırılır. Bu engellilerin bakımı amacıyla ikinci fıkraya göre aylık bağlanacak kişilerden genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar 5510 sayılı Kanunun 60 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında kabul edilir.

1 inci maddenin üçüncü fıkrası, bu madde hükümlerine göre bağlanacak aylıklar hakkında da uygulanır.

Birinci fıkra hükümlerine göre aylık almaya hak kazanacak şekilde engelli olduğunu belgeleyen ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan yetim olarak aylık veya gelir almakta olan çocuklardan bu kurumlardan aldıkları aylık veya gelir toplamı tutarları, bu madde gereğince durumlarına göre ödenebilecek tutardan daha az olanlara; aradaki fark ilgili sosyal güvenlik kurumu tarafından (birden fazla sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlar için yalnızca tercih edecekleri bir sosyal güvenlik kurumu tarafından) ödenir ve bu şekilde ödenen tutarlar Hazineden tahsil edilir.”

MADDE 15- 2022 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Emekli Sandığına” ibaresi “Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “Sosyal Güvenlik Kurumu” ibaresi “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı” şeklinde,

b) 4 üncü maddesinde yer alan “usul ve kullanılacak belgeler, Maliye ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca” ibaresi “usul ve esaslar ile kullanılacak belgeler, Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından” şeklinde, değiştirilmiştir.

MADDE 16- 2022 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Kurum” ibaresi “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

“1 inci ve 2 nci maddelerin kapsamına girenlere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca aylık bağlanır ve Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, gerektiğinde; aylık almak için başvuranların gelir, yaşam düzeyi ve varlıkları hakkında, belirleyeceği yöntemlerle inceleme yapmaya ve yaptırmaya, resmi ve özel idare müessese ve ortaklarından ve şahıslardan bilgi ve belge istemeye yetkilidir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından aylık almaya başvuranlar ile bu kişilerin haneleri ve aylık almaya başvuranların nafaka yükümlüleri ile bu kişilerin hanelerinin ekonomik durumları araştırılır.

Aylık bağlanmasında, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca sosyal inceleme raporları ve gerektiğinde sağlık kurulu raporları da dikkate alınarak ilgililerin bu Kanuna göre aylık bağlanması şartlarını haiz oldukları yönünde verilmiş kararlar esas alınır. Aylık bağlama işlemi sırasında veya aylık bağlandıktan sonra yapılacak incelemeler sonucunda, aylık bağlama kararını etkileyebilecek yanlışlık veya eksikliklerin tespit edilmesi halinde, bu durum ilgisine göre Vakıflara, aylık bağlanana veya bağlanacak olana ve gerektiğinde ilgili idarelere Vakıf veya Bakanlık tarafından bildirilir. Aylık bağlanmış veya bağlanacak olanlara yapılacak bildirimlerin iadeli taahhütlü posta ile gönderilmesi esastır. Aylık bağlanmış olanlarla ilgili eksikliklerin veya yanlışlıkların giderilmemesi halinde, tebligat tarihinden itibaren üç aylık sürenin sona erdiği tarihin içinde bulunduğu ödeme döneminin sonunda aylık kesme veya düzeltme işlemi yapılır ve fazla ödenen tutarlar geri alınır. Aylık bağlanmasına esas rapor ve belgeleri gerçeğine aykırı olarak düzenleyenler ile bu nitelikteki rapor ve belgelere dayanarak aylık aldığı tespit edilenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.”

MADDE 17- 2022 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanun kapsamında yersiz veya fazla ödenmiş aylıklar sebebiyle ilgililer adına çıkarılmış olan borç ve para cezaları ile bunlara ilişkin faizler terkin edilmiş sayılır ve haklarında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılmaz.”

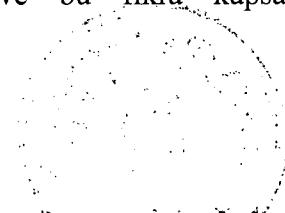
MADDE 18- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesine “görevli olanların” ibaresinden sonra gelmek üzere “; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Teşkilatında bulunan patlayıcı maddelerin incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hale getirilmesi işlemlerinde görevlendirilenlerin” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 19- 2330 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (h) bendi (ı) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“h) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Teşkilatında bulunan ve 24/2/2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanunda tanımlanan patlayıcı maddelerin incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hale getirilmesi işlemlerinde görevlendirilenleri;”

MADDE 20- 2330 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(5434 sayılı Kanununun 18/1/1979 gün ve 2177 sayılı Kanunla değişik 64 üncü maddesinden yararlananlar hariç)” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, aynı maddenin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümleri uygulanarak aylık bağlanana sosyal güvenlik kurumlarınca malullük halinin meydana geldiği tarihe kadar olan kendi sigortalılığı nedeniyle ödenmekte olan gelir ve/veya aylıkların toplamı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesi gereğince öğrenim durumuna göre belirlenecek giriş derece ve kademesi ile 30 yıl fiili hizmet süresi esas alınarak hesaplanacak vazife malullüğü aylığının %25 arttırımlı tutarından az olamaz ve bu şekilde belirlenen gelir ve/veya aylıklar ilgili sigortalılık halindeki aylık artışları dikkate alınarak arttırılır. Bu fıkra kapsamına girenler, (d) bendi kapsamına girenlerin malullük haline bağlı olarak yararlandığı haklardan da aynı esas ve usuller çerçevesinde yararlandırılır. Bu Kanuna veya bu Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanmış maluller ile 5434 sayılı Kanununun 56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanmış malullerin, yukarıda sayılan kanunlara göre malul sayılmaları sebebiyle aylık bağlandığı tarihten önceki her türlü sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile bunların itibari ve fiili hizmet süresi zammı olarak değerlendirilen süreleri, yukarıda belirtilen kanunlara göre malullük aylığı bağlanmasından sonra geçecek çalışma veya sigortalılık süreleriyle hiçbir sebeple birleştirilemez. Bu şekilde aylık bağlanmasından önce geçen söz konusu süreler; yukarıda belirtilen kanunlara göre malullük aylığı bağlanmasından sonra geçen sigortalılık ve çalışma sürelerinin tabi olacağı sigortalılık hali ile mülga 2829 sayılı Kanun uygulaması yönünden dikkate alınmaz ve sonradan geçen sigortalılık veya çalışma süreleri yaşlılık/emeklilik, malullük ya da ölüm/dul veya yetim aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında ilgili mevzuatına göre ayrı bir çalışma veya sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu fıkra kapsamına girenler yönünden 5510 sayılı Kanunun geçici maddelerinin bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz ve bu fıkra kapsamında

değerlendirilecek sigortalılık veya çalışma sürelerinin tamamı 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra anılan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında geçmiş sigortalılık olarak değerlendirilir. Yukarıda belirtilen kanunlara göre malullük aylığı bağlanmasına esas alınmış hastalık ya da engellilik halleri ve bu hastalık ya da engellilik hallerindeki ilerlemeler, sonradan geçen çalışmalar sebebiyle yaşlılık aylığına hak kazanılması koşullarının belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Bu madde hükümleri, 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi kapsamındakiler ve harp malulleri hakkında da uygulanır.”

MADDE 21- 2330 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- 1/1/2012 tarihinden önce meydana gelen ölüm veya malullük halleri hariç olmak üzere, ölüm veya malullük sebepleri bu Kanunla 1 inci ve 2 nci maddelerde yapılan değişikliklerin kapsamına girenler müracaatları üzerine, bu Kanunla düzenlenen haklardan aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar. Ancak, bunlara nakdi tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaz.

4 üncü maddenin bu Kanunla değiştirilen son fıkrası ile aynı maddeye eklenen fıkra kapsamına girenlere, geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 22- 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanuna ekli (2) sayılı cetvele “Bakanlıklardaki Kurul Başkanları ve Üyeleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Politika Merkezi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “öğrenci yurtları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, korumalı işyerleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (16) numaralı alt bendinde yer alan “Çocuk evlerinin illerde” ibaresi “Büyükşehir belediyesi bulunan illerde çocuk evlerinin” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bende aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“17. “Ev Tipi Sosyal Hizmet Birimleri Koordinasyon Merkezi”; İl müdürlüğü bünyesinde oluşturulan ev tipi sosyal hizmet birimlerinin bağlı olduğu merkezi,

18. “Çocuk Evleri Sitesi”; Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşu,

19. “Ev Tipi Sosyal Hizmet Birimleri”; Çocuk, kadın, engelli ve yaşlılar ile bakım veya barınma ihtiyacı olan kişilere hizmet verilen mesken niteliğindeki yatılı sosyal hizmet birimlerini,”

MADDE 25- 2828 sayılı Kanunun 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ev tipi sosyal hizmet birimleri, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü kapsamındadır.”

MADDE 26- 2828 sayılı Kanunun mülga 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 19- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, bu Kanunda öngörülen temel ve sürekli görevlere bağlı olarak ortaya çıkan üretim ve hizmet faaliyetlerini sürdürebilmek için

gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurmak amacıyla kendi kaynaklarından karşılanmak üzere beş milyon (5.000.000,00) Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir.

Tahsis edilen döner sermaye tutarını arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Döner sermaye, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerle, aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Bağış ve yardımlar tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına eklenir.

Döner sermayenin işletilmesinden doğan karlar, ödenmiş sermaye, tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye bu tutarı bulduktan sonra karlar, işletmelerin ertesi yıl gelirlerine eklenir.

İşletme faaliyetleri, en az biri idare merkezinde olmak üzere ihtiyaca göre kurulacak işletmelerce yerine getirilir. İşletmeler, Bakanın onayıyla kurulur. Her bir işletmeye tahsis edilecek sermaye tutarını belirlemeye ve işletmeler arasında aynı veya nakdi sermaye aktarımına Bakanlık yetkilidir.

İşletmelerden gerekli görülenlerin birleştirilmesine, devredilmesine ve tasfiye edilmesine Döner Sermaye Merkez Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakan yetkilidir.

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğünün görevleri ve çalışmaları ile işletmelerin yönetimi, faaliyet alanları, işleyişi, sermaye kaynakları, her türlü idari ve mali işlemleri ve gelirlerine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 27- 2828 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yetkili ve görevli mahkemece” ibaresi “3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporda, 5395 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca çocuğun derhal korunma altına alınmasını gerektiren bir durum olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varması halinde mülki idare amirinin onayı ile çocuk ailesine teslim edilebilir.”

MADDE 28- 2828 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Koruyucu aileye, korunmaya ihtiyacı olan çocuğun bakımı ve yetiştirilmesine karşılık olarak ikinci fıkra kapsamında ödeme yapılabileceği gibi koruyucu aile bu işi gönüllü olarak da üstlenebilir.”

“Koruyucu aile hizmeti kapsamında aile yanına yerleştirilen çocukların bakım, eğitim, kurs, okul, yemek ve taşıma servisi, harçlık ve benzeri ihtiyaçları esas alınarak koruyucu ailelere, bu giderlerin tamamına karşılık toplu bir ödeme yapılmasına veya her bir gider türü için ayrı ayrı yapılacak ödemelerin kapsamına, ödeme tutarlarına, yapılacak ödemelerin usul ve esasları ile koruyucu ailelerin seçimine, çocukla ilgili sorumluluklarına ve hizmetin işleyişine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir ve bu kapsamda verilecek ödemelerden hiçbir kesinti yapılmaz.

Koruyucu ailelerde, sosyal güvencesi bulunmayan eşlerden birinin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre isteğe bağlı sigortalı olması ve bu kapsamdaki sigorta primlerini ödemediğini belgelemesi halinde, prime esas aylık kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, koruyucu ailelere yapılacak ödemelere ilave edilerek Bakanlıkça gönderilen ödenekten karşılanır.”

MADDE 29- 2828 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel sosyal hizmet kuruluşlarının kapasitelerinin %3’ü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca tespit edilecek kişilerin ücretsiz yararlanması için ayrılır.”

MADDE 30- 2828 sayılı Kanuna 35 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 35/A ve 35/B maddeleri eklenmiştir.

“Müeyyideler

MADDE 35/A- Gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişilerine ait sosyal hizmet kuruluşunda yapılan kontrol ve denetim sonucunda, bu kuruluşların açılışına, çalışma şartlarına, yönetimine, hizmetin etkin sunumuna ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen koşullara göre eksiklik veya aykırılığın tespiti halinde il müdürü tarafından 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının on katından elli katına kadar idari para cezası verilir. Bu eksiklik veya aykırılıkların giderilmesi ile idari para cezasının yatırılması için otuz günü geçmemek üzere uygun bir süre verilerek ilgili kuruluş yazılı olarak ihtar edilir.

Belirlenen süre içinde kuruluş tarafından eksiklik veya aykırılığın giderilmemesi halinde birinci fıkraya uyarınca verilen idari para cezasının iki katı tutarında tekrar idari para cezası uygulanır ve eksiklik veya aykırılığın giderilmesi için otuz günü geçmemek üzere ek süre verilir. Bu süre içinde de eksiklik veya aykırılığın giderilmemesi halinde kuruluş, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen sürede eksiklikler veya aykırılıklar giderilinceye kadar kuruluşa yeni bir kişinin kabulü yapılamaz.

Bir yıl içinde birinci fıkraya göre üç defa idari para cezası uygulanan kuruluş, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır.

Bu Kanun kapsamında verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen idari para cezaları kesinleşmesini müteakiben Bakanlığın bildirimine üzerine vergi daireleri tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilir.

Kuruluşun kapatılması

MADDE 35/B- Bu Kanun kapsamında gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişilerince açılan sosyal hizmet kuruluşları aşağıda belirtilen hususlardan birinin tespit edilmesi halinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kapatılır:

a) Kuruluştaki hizmet verilen kişilere yönelik tehdit veya baskı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar veren her türlü tutum ve davranışın gerçekleşmesi ve bu tutum ve davranışların engellenmesine yönelik gerekli tedbirlerin kuruluş tarafından alınmadığının denetim raporu ile tespit edilmesi.

b) Kurucu veya sorumlu müdürün kuruluştaki hizmet verilen kişilere karşı işlediği (a) bendinde belirtilen fiillerden dolayı mahkum olması.

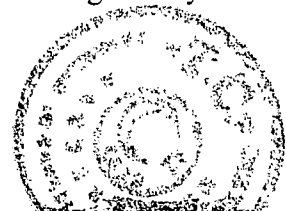
c) Kuruluşun açılış izin onayı olmadan hizmete başlaması.

ç) İzinsiz devir ve nakil işlemi yapılması.

d) Kuruluşun açılış işlemleri esnasındaki ibraz edilen belge ve beyanların gerçeği yansıtmadığının sonradan ortaya çıkması.”

MADDE 31- 2828 sayılı Kanununun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- Bu Kanun veya 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu uyarınca haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup fasılalı olarak geçen yararlanma süreleri dahil iki yıldan az olmamak üzere Bakanlığın sosyal hizmet

modellerinden yararlanan çocuklardan reşit olduğu tarih itibarıyla bu hizmetlerden yararlanmaya devam edenlerin işe yerleştirilmeleri aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından çalıştırdıkları personele ait hangi statüde olursa olsun serbest kadro ve pozisyonları toplamının binde biri bu madde kapsamında istihdam edilecek kişiler için ayrılır ve her yıl belirtilen oranda kişi istihdam edilir. Serbest kadro ve pozisyon toplamının binden az olması halinde dahi kamu kurum ve kuruluşlarında en az bir çocuk istihdam edilir.

b) Bu hükümden yararlanmak isteyenler, 18 yaşını doldurduktan ve korunma veya bakım tedbir kararı sona erdiği tarihten itibaren iki yıl içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına başvururlar. İşe yerleştirmede öncelik; sırasıyla lisansüstü veya lisans, önlisans ve ortaöğretim mezunlarına verilir. İşe yerleştirme imkânından sadece bir kez yararlanılabilir.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kadro ve pozisyonlara her ne surette olursa olsun yerleştirilenler bu maddede verilen hakkı kullanmış sayılır.

d) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca ismi bildirilen kişiler, memur kadro ve sözleşmeli personel pozisyonları için Devlet Personel Başkanlığı, işçi kadroları için Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne yapılan veya yaptırılacak merkezi sınav sonuçlarına göre işe yerleştirilir. İşe yerleştirilen kişilerin bilgileri Bakanlığa bildirilir.

e) Kamu kurum ve kuruluşlarınca işe yerleştirildikten sonra herhangi bir nedenle işten ayrılanlar ile halen çalışmakta olanların sayısı, yılda bir kez Devlet Personel Başkanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bildirilir.

Birinci fıkraya kapsamına giren kişilerin özel sektörde çalıştırılmaları halinde, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesine göre ödenmesi gereken ve aynı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, kısa vadeli sigorta kolları primi ve genel sağlık sigortası primi sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre ödenmesi gereken işsizlik sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesinin tamamı sigortalının işe giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle Hazine tarafından karşılanır. Bu fıkraya kapsamında sağlanan prim teşvikinden işverenler yararlanır ve Hazine tarafından işverene sağlanan sigortalı primi hissesi teşviki tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

İşe yerleştirme yükümlülüğünün takip ve denetimi, işe yerleştirmeye ilişkin usul ve esaslar ile ikinci fıkrada yer alan hususlar, Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne görüşü üzerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 32- 2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 7- Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenmiş olan asgarî ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan bakıma ihtiyacı olan engellilere, resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır. Hanede birden fazla bakıma ihtiyacı olan engelli bulunması halinde, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının hesaplanmasında birinci bakıma ihtiyacı olan engelliden sonraki her bakıma ihtiyacı olan engelli iki kişi sayılır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı, (20.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutardan fazla olamaz. Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için ise, (9.500) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık sosyal yardım yapılır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmet modeline ve kapsamına, bakım hizmetinden yararlanabileceklerin başvuru şekline, bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılacak kuruluşlara açılış izni verilmesine, çalışmasına, denetimine, ücretlendirilmesine, idari para cezalarının ve kapatılma işlemlerinin uygulanmasına, özel bakım merkezlerine bakım hizmeti karşılığı yapılacak ödemelere ve bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımlara ilişkin iş ve işlemler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca gerçekleştirilir. Bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardımın başvuru şekline, değerlendirilmesine, ödenmesine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkra kapsamındaki bakıma ihtiyacı olan engellilere sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak özel bakım merkezlerine ödenecek bakım ücreti, evde bakımına destek için yapılacak sosyal yardım ile bakım hizmeti veren resmî kurumlara yapılacak yardımlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Bakıma ihtiyacı olan engellilere, ücretleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanmak suretiyle sağlanacak bakım hizmetleri, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın temin edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkra ile belirlenen hane halkı gelir ölçütünü aşan gelir değişikliğinin tespiti halinde bu madde kapsamında yapılan ödemeler durdurulur ve değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren yasal faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir.”

MADDE 33- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 9- Haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış çocuklardan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca ait sosyal hizmet kuruluşlarına yerleştirilenlerin, veli veya vasisine ulaşmanın mümkün olmadığı acil ve zorunlu hallerde mülkiyet ve miras hukuku ile ilgili olanlar dışındaki veli veya vasiye ait yetkiler ilgili sosyal hizmet kuruluşu tarafından kullanılır. Bu yetkinin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığının görüşü alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 10- 65 yaşını doldurmuş ve her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk vatandaşlarına 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin tabi olduğu usule göre hizmet alımıyla bakım hizmeti verilebilir.”

MADDE 34- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- 1/1/2014 tarihine kadar ek 7 nci madde kapsamında özel bakım merkezlerinde veya ikametgâhında bakım hizmeti verilenlerin gelir değişikliklerinin, bu hizmetlerden yararlanmak için başvurmuş olanların ise gelir durumunun tespitinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümler uygulanmaya devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 11- Döner Sermaye Merkez Müdürlüğünce işletmelere verilen borçlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bir defaya mahsus olmak kaydıyla ödenmez ve Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü hesabına gider kaydedilir.

GEÇİCİ MADDE 12- 19 uncu maddede öngörülen yönetmelik altı ay içinde çıkarılır. Bu yönetmelik çıkarılıncaya kadar döner sermaye işletmelerine ilişkin önceki mevzuat hükümlerinin 19 uncu maddeye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.”

MADDE 35- 2828 sayılı Kanunun;

- a) 1 inci maddesinde yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan”,
- b) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b), (d) ve (e) bentleri ile (f) bendinin (1), (2), (4) ve (11) numaralı alt bentlerinde yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan”,
- c) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (h), (ı), (k) ve (l) bentlerinde yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan”,
- ç) 21 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan”,
- d) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan”,
- e) 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan”,
- f) 25 inci maddesinin başlığında yer alan “muhtaç” ibaresi ile birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “muhtaç” ibareleri “ihtiyacı olan”,
- g) 26 ncı maddesinin başlığında yer alan “muhtaç” ibaresi ile birinci fıkrasında yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan”,
- ğ) 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “muhtaç” ibaresi “ihtiyacı olan”, şeklinde değiştirilmiştir.

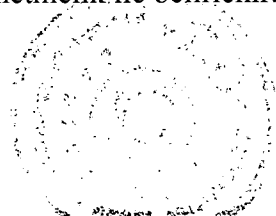
MADDE 36- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Adalet,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Aile ve Sosyal Politikalar,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 2- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddelerine, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesine ve 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malulü olmaları sebebiyle kendilerine aylık bağlanana bir konut ile sınırlı olmak kaydıyla Toplu Konut İdaresince faizsiz olarak kredi verilir. Aynı kanunlar kapsamına giren sebeplerle hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri ile harp veya vazife malullüğü aylığı almaktayken faizsiz kredi hakkından yararlanmaksızın hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri için ise; bir konut ile sınırlı olmak üzere, öncelikle dul eşine, eşi hayatta değilse veya evlenmişse kredi kullanacak çocuklardan en az birisinin yetim aylığı almakta olması kaydıyla aylık bağlanma koşullarına bakılmaksızın talepte bulunan çocuklarına müştereken, bu kişiler bulunmadığı takdirde de öncelikle anaya olmak üzere ana veya babasına konut sahibi yapmak amacıyla Toplu Konut İdaresince faizsiz olarak kredi verilir.

Birinci fıkrada belirtilen haller kapsamında harp veya vazife malulü sayılanlardan sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam eden kamu görevlileri ile ilgili mevzuatına göre aylık bağlanan malullerden, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında çalışmaya başlamaları nedeniyle ödenmekte olan aylıkları kesilenler de birinci fıkra hükmünden yararlanırlar.

Bu kredinin tavan tutarı, Yüksek Planlama Kurulunca belirlenir. Kredi için yapılacak başvurulara, kredilerin kullanılmasına, geri ödeme süre ve yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşü alınarak Toplu Konut İdaresince çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 38- 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Her türlü döner sermaye ücretlerinden,”

MADDE 39- 3294 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Vakıflar tarafından; ilgisine göre Milli Eğitim Bakanlığı veya ilgili kamu idaresinin görüşü alınarak, vakıf gelirleri veya Fon kaynakları kullanılarak yurt veya pansiyon yapılabilir. Maliye Bakanlığınca yurt veya pansiyon yapılmak amacıyla ilgili kamu idarelerine tahsis edilen Hazineye ait taşınmazların üzerinde de; adına tahsis yapılan kamu idaresinin talebi üzerine, aynı şekilde yurt veya pansiyon yapılabilir. Bu taşınmazların üzerinde inşa edilen ve kullanıma hazır hale getirilen her türlü bina, yapı ve tesisler hiçbir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal eder ve adına tahsis yapılan kamu idarelerince kullanılmaya devam olunur.

EK MADDE 4- Vakıflar tarafından; arsası bağışlanan veya bağışla alınan ve bu arsalar üzerindeki bina, yapı ve tesislerin tamamı bağışlanan veya bağışla yapılanlar hariç olmak üzere, vakıf gelirleri veya Fon kaynakları kullanılarak alınan ve üzerinde yurt veya pansiyon olarak kullanılmak üzere inşa edilen ve kullanıma hazır hale getirilen her türlü bina, yapı ve tesisler bulunan taşınmazlar; ihtiyacı olan kamu idarelerine yapılış amacıyla tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilir. Arsası bağışlanan veya bağışla alınan ve bu arsalar üzerindeki bina, yapı ve tesislerin tamamı bağışlanan veya bağışla yapılanların kullanım veya işletme hakkı ise, ilgisine göre Milli Eğitim Bakanlığına veya ilgili kamu idaresine devredilir.”

MADDE 40- 3294 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Vakıflar tarafından, Fon kaynakları kullanılarak Hazineye ait taşınmazların üzerinde yurt veya pansiyon olarak kullanılmak üzere inşa edilen ve kullanıma hazır hale getirilen her türlü bina, yapı ve tesisler hiçbir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal eder. Bu taşınmazlar ve üzerindeki bina, yapı ve tesisler, ihtiyacı olan kamu idarelerinin talebi üzerine, yapılış amacı, kullanım durumu ve ihtiyaçlar da dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca ilgili kamu idarelerine tahsis edilebilir. Ancak, bunlardan Vakıflar tarafından sözleşme veya protokol yapılmak suretiyle üçüncü kişilerin kullanımına bırakılanlar, sözleşme veya protokolde belirtilen koşullarla, süresi sonuna kadar bu kişiler tarafından kullanılmaya devam olunabilir. Kullanım süresi sonunda bunlar hakkında da bu madde hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla elektronik sorgulama dahil veri paylaşımı işlemleri nedeniyle tahakkuk eden döner sermaye ücretleri terkin edilir.”

MADDE 41- 28/5/1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna 5 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“MADDE 5/A- Bu Kanun kapsamında yapılacak görevlendirmelerde ihale aşamasında 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ceza ve yasaklama hükümleri, sözleşmenin uygulanması aşamasında 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ceza, yasaklama ve sözleşmenin feshi hükümleri uygulanır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 42- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine “sivillerden” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Güvenlik Kurumunca” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 43- 3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları, özel kanunla kurulan diğer her türlü kamu kurum ve kuruluşları; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarının ve sürekli işçi kadrolarının %2’sini aşağıdaki hükümlerde belirtilen hak sahiplerinin istihdamı için ayırmak ve bu madde hükümleri çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca hak sahibi olduğu belirlenerek Devlet Personel Başkanlığına bildirilen ve Başkanlıkça atama teklifi yapılanları atamak zorundadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarına, ilgili mali yılda 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesi kapsamında yapabilecekleri toplam atama sayılarının ne kadarını bu madde kapsamında yapılacak atamalar için ayıracağı ve buna ilişkin diğer hususlar Başbakan onayı ile belirlenir.

Bu madde kapsamında hak sahipliği sonucunu doğuran durumlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası, bu Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamına girenler hariç olmak üzere 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malulü sayılanlar,

b) 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen haller kapsamında vazife malulü sayılan Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının erbaş ve erler dahil askeri personeli ile Emniyet Teşkilatından Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup vazife malulü sayılanlar,

c) (b) bendi kapsamına girenler hariç olmak üzere 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olanlardan vazife malulü sayılanlar,

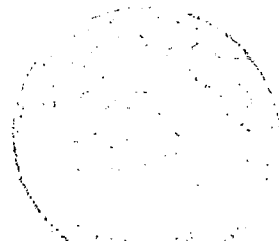
ç) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında vazife malulü sayılanlar ile 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşlanması Hakkında Kanunun ek 1 inci madde kapsamında hayatını kaybetmelerinden veya engelli hale gelmelerinden dolayı aylık bağlananlar.

İstihdam hakkından;

a) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarından birisi ile ana, baba veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi; ana, baba ve kardeşi bulunmaması durumunda eş veya çocuklarından toplam iki kişi; eş veya çocuğunun bulunmaması durumunda ana veya babası ile kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam iki kişi, ana veya babanın bu hakkı kullanmaması durumunda ise bir diğer kardeşi olmak üzere toplam iki kişi,

b) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde sayılan malullerin kendileri veya eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendisi veya kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

c) İkinci fıkranın (c) bendine göre malul sayılanların kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş veya çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi,

ç) İkinci fıkranın (ç) bendine göre engelli hale gelenlerin kendileri veya eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kendileri veya kardeşlerinden birisi; hayatını kaybedenlerin ise eş ve çocuklarından birisi, eşi veya çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi, yararlanır.

Bu madde kapsamında atanacakların, atamalarının yapılacağı kadro veya pozisyonlar için sınavlara ilişkin hükümler hariç olmak üzere ilgili mevzuatında öngörülen nitelik ve şartları taşımaları zorunludur.

Bir başkasının bakımına muhtaç olacak derecede engelli olanlar, birinci fıkrada sayılan kurumlarda görev yapanlar, istihdam hakkını sağlayan olayın meydana geldiği tarihten sonra söz konusu kurumlarda görev yapmakta iken bu görevinden ayrılmış olanlar ile kırkbeş yaşını bitirmiş olanlar istihdam hakkından faydalanamazlar ve bu durumda olanlar yukarıdaki fıkraların uygulanmasında dikkate alınmaz.

Hak sahiplerinden ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olanların hizmetli unvanlı kadrolara; ortaöğretim ve yükseköğretim mezunu olanların ise memur unvanlı kadrolara atama teklifleri Devlet Personel Başkanlığınca yapılır. Sözleşmeli personel pozisyonları ve işçi kadrolarına yapılacak atama tekliflerinde ise hak sahiplerinin bu fıkra uyarınca öğrenim durumları itibarıyla atanabilecekleri kadro unvanları dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığınca belirlenen aynı veya eşdeğer unvanlı pozisyon ve kadrolar esas alınır.

Kamu kurum ve kuruluşları bu madde kapsamında atama yapılması amacıyla ayırdıkları %2 oranındaki kadro ve pozisyonların unvan ve sayısını her yılın Şubat ve Ağustos aylarının son gününe kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Bu madde kapsamında başvuranlardan hak sahibi olanlar İçişleri Bakanlığınca tespit edilerek, liste halinde her yılın Mart ve Eylül aylarının son gününe kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bildirilenlerin atama teklifleri, kamu kurum ve kuruluşlarının söz konusu münhal kadro ve pozisyonlarına Devlet Personel Başkanlığınca kırkbeş gün içerisinde yapılır. Kamu kurum ve kuruluşlarınca atama yapılabilecek kadro ve pozisyonların bildirilmemesi veya unvan bazında ihtiyacın karşılanamaması durumunda Devlet Personel Başkanlığınca kapsamdaki kamu kurum ve kuruluşlarının münhal kadro ve pozisyonlarına resen atama teklifi yapılır. Atama işlemlerinin, atama teklifinin kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içerisinde yapılması zorunludur. Atama emri ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir. İlgililerin işe başlama sürelerine ve işe başlamama halinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Kanununun 62 nci ve 63 üncü maddeleri hükümleri uygulanır. Atama onayı alınmasına rağmen görevine başlamayanlar ile başladıktan sonra herhangi bir sebeple görevden ayrılanlar bu madde kapsamında yeniden istihdam edilemezler. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden onbeş gün içerisinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Bu maddenin uygulanmasında takip edilecek usul ve esaslar ile diğer hususlar; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının görüşleri alınmak suretiyle, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Devlet Personel Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 44- 3713 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 1 inci madde kapsamında istihdam hakkı bulunanlardan kırkbeş yaşını doldurduğu için istihdam hakkından yararlanamayacak olanlar, söz konusu maddede öngörülen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde İçişleri Bakanlığına müracaat etmeleri şartıyla bir defaya

mahsus olmak üzere mezkur maddede belirtilen istihdam hakkı sınırlamaları çerçevesinde yararlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ek 1 inci madde kapsamına girenler ile bu maddenin birinci fıkrasında belirtilenlerden İçişleri Bakanlığınca hak sahibi olduğu tespit edilenlerin atama teklifleri Devlet Personel Başkanlığınca 2015 yılı sonuna kadar kura usulü ile yapılır. Hak sahiplerinin atama teklifleri; ek 1 inci madde kapsamına giren kurum ve kuruluşların dolu kadro ve pozisyon sayısının, kurumların toplam dolu kadro ve pozisyon sayısına oranı esas alınmak suretiyle hak sahiplerinin kamu kurum ve kuruluşlarına dengeli dağılımı gözetilerek Devlet Personel Başkanlığınca kura usulü ile gerçekleştirilir. Hak sahiplerinin atamasının yapılacağı kadro veya pozisyonun belirlenmesinde ek 1 inci maddede öngörülen usul uygulanır. Bu madde kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar, ek 1 inci maddede öngörülen yönetmelikte düzenlenir. Kura sonucu yapılacak atamalarda atama teklifleri ile birlikte atama teklifi yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın kadro ve pozisyonlar ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Bu kadro ve pozisyonlar mevzuatı uyarınca düzenlenen ilgili cetvel ve bölümlere eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalması halinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Bu madde uyarınca yapılan atamalar, ek 1 inci maddede belirtilen hak sahiplerinin atanması için ayrılması gereken %2 oranındaki kadro ve pozisyon sayılarının hesabında dikkate alınmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ek 1 inci maddeye göre yapılan başvurular başvuru tarihindeki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Bu madde ile ek 1 inci madde kapsamında 31/12/2015 tarihine kadar yapılacak atamalar, yılı merkezi yönetim bütçe kanunlarında yer alan kısıtlamalara tabi tutulmaz.”

MADDE 45- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Korumalı işyerlerinde çalışan engellilerin işsizlik sigortası işveren payı Fondan karşılanır.”

MADDE 46- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 194 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “şerhin verilmesini” ibaresinden sonra gelmek üzere “tapu müdürlüğünden” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 47- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 57- İtirazen şikayet başvuruları hakkında Kurul tarafından verilen nihai kararlar ile bu Kanun ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu uyarınca idareler tarafından verilen yasaklama kararlarına karşı tebliği izleyen tarihten itibaren onbeş gün içinde Danıştayda dava açılabilir.

Danıştay tarafından ilk inceleme onbeş gün içinde yapılır ve dava dilekçesi takip eden yedi gün içinde tebligata çıkarılır. Davaya cevap süresi dava dilekçesinin tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün olup, bu süre uzatılmaz.

Yürütmenin durdurulması istemi hakkında verilen kararlara itiraz edilemez.

Savunma verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dava dosyası tekemmül etmiş sayılır. Dava dosyaları, tekemmül tarihinden itibaren üç ay içinde karara bağlanır. Bu süre zarfında ara kararı, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi usuli işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.

Danıştay tarafından verilen kararlar kesin olup, bu kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamaz.

Bu davalarda tebligatın imza karşılığı elden, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/a maddesine göre elektronik yolla veya diğer seri usullerle yapılması esastır.”

MADDE 48- 4734 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- İhalelere sadece yerli isteklilerin katılması ile yerli istekliler ve yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı tanınmasına ilişkin olarak aşağıdaki düzenlemeler esas alınır:

a) Yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında kalan ihalelerde sadece yerli isteklilerin katılabileceğine ilişkin düzenleme yapılabilir.

b) Hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir.

c) Mal alımı ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir. Ancak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen ve her yıl Ocak ayında Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması zorunludur.

d) Yerli malı belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir. İsteklilerce teklif edilen malın yerli malı olduğu, bu usul ve esaslara uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilir.

e) Ortak girişimlerin yerli istekli sayılabilmesi için bütün ortaklarının yerli istekli olması gereklidir.”

MADDE 49- 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesi başlığıyla beraber aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tebligat esasları

MADDE 65- Tebligatlar, Kurum veya idareler tarafından aşağıdaki yöntemler kullanılarak yapılabilir:

a) İmza karşılığı elden.

b) Elektronik ortamda.

c) Faks.

Elektronik ortamda yapılacak tebligat, Elektronik Kamu Alımları Platformuna kayıtlı kullanıcılar için bu Platform üzerinden, diğerleri için ise elektronik tebligat veya başka elektronik araçlar vasıtasıyla gerçekleştirilir. Bu kapsamda yapılacak her türlü bilgi alışverişi ile bilginin muhafazasında; veri bütünlüğünün, gizliliğinin, kolay erişilebilirliğinin, uyumluluğunun ve eşit muamelenin sağlanması esastır. İdareler veya Kurum tarafından faks ile yapılan tebligatlar ile Elektronik Kamu Alımları Platformu veya elektronik tebligat dışındaki elektronik araçlar kullanılarak yapılan tebligatların aynı gün teyidi zorunludur. Teyit işlemi, tebligat konusu ve içeriğinin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden ilgisine göre istekli olabilecekler, adaylar ve isteklilere duyurulması şeklinde gerçekleştirilir. Elektronik ortamda veya faks ile yapılan tebligatlarda bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır.

Haklı sebepler veya zorunluluk halleri nedeniyle tebligatın birinci fıkrada belirtilen yöntemler çerçevesinde yapılamaması halinde, tebligatı düzenleyen diğer kanunlarda yer alan yöntemlerle tebligat gerçekleştirilir.”

MADDE 50- 4734 sayılı Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin (g) bendinde yer alan “yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüz milyar Türk lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları” ibaresi “mal veya hizmet alımları ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüslerinin

ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirecekleri yapım işleri” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

“u) Yenilik, yerlileşme ve teknoloji transferini sağlamaya yönelik sanayi katılımı/off-set uygulamaları içeren mal ve hizmet alımları,”

b)10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“f) Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlara yararlandıkları destekler çerçevesinde yürüttükleri proje sonucu ortaya çıkan mal ve hizmetlerin piyasaya arz edilmesinden sonra proje sonucu ortaya çıkan hizmetler ile yerli malı belgesine sahip ürünler için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Kurumca belirlenen esaslar çerçevesinde düzenlenen ve piyasaya arz tarihinden itibaren beş yıl süreyle kullanılabilir olan belgeler.”

c) 38 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “37 nci maddeye göre” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasında yer alan “Hususlarında belgelendirilmek suretiyle” ibaresi “gibi hususlarda” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.”

ç) 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasına “veya fiyat ile birlikte” ibaresinden sonra gelmek üzere “bu Kanunun 10 uncu maddesinde belirtilen yeterlik kriterleri,” ibaresi eklenmiştir.

d) 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurum, ihale üzerinde kalan isteklinin teklifinin sınır değerinin altında olması halinde, bu istekliden yaklaşık maliyetin %15’inden fazla olmamak üzere alınacak kesin teminat oranına ilişkin düzenlemeler yapabilir.”

e) 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2) Yaklaşık maliyeti beşyüzbin Türk Lirasına kadar olan ihalelerde ikibin Türk Lirası, beşyüzbin Türk Lirasından ikimilyon Türk Lirasına kadar olanlarda dörtbin Türk Lirası, ikimilyon Türk Lirasından onbeş milyon Türk Lirasına kadar olanlarda altıbin Türk Lirası, onbeşmilyon Türk Lirası ve üzerinde olanlarda sekizbin Türk Lirası tutarındaki itirazın şikayet başvuru bedeli.”

f) 54 üncü maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Başvuruların ihaleyi yapan idare veya Kurum dışındaki idari mercilere ya da yargı mercilerine yapılması ve başvuru dilekçelerinin bu merciler tarafından ilgisine göre idareye veya Kuruma gönderilmesi halinde, dilekçelerin idare veya Kurum kayıtlarına girdiği tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir.”

g) 58 inci maddesinin dördüncü fıkrasında ve 59 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Resmi Gazetede” ibareleri “Kamu İhale Bülteninde” şeklinde ve 58 inci maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yasaklama kararları Kamu İhale Bülteninde yayımlanmakla tebliğ edilmiş sayılır.”

ğ) Ek 2 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “sınırlar koymaya,” ibaresinden sonra gelmek üzere “çerçeve anlaşmaların hangi durumlarda kısmen feshedilebileceğine karar vermeye ve” ibaresi eklenmiştir.

h) Geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar 3 üncü maddenin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan ihtiyaçlarında ise Kanunun diğer hükümlerine tabi olurlar. 3 üncü maddenin (g) bendi kapsamındaki işler, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kurum tarafından belirlenir. Bu bent kapsamında yapılacak alımlarda uygulanacak usul ve esaslar 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılanlar için ilgili bakanlıklar tarafından, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılanlardan mahalli idarelerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları idareler için İçişleri Bakanlığı tarafından, diğerleri için ise bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık tarafından, Maliye Bakanlığının ve Kurumun görüşleri alınarak hazırlanan yönetmeliklerle belirlenir.”

“Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (u) bendine ilişkin usul ve esaslar, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, Kurum ile diğer ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir.”

MADDE 51- 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme alımları

EK MADDE 7- Bu Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmeti alımlarında uygulayacakları esas ve usuller, bu Kanunun ilan süreleri ve ihalelere yönelik başvurular ile yasaklar ve cezaya ilişkin hükümleri dışındaki diğer hükümlerine bağlı kalınmaksızın Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 52- 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Başlanmış olan işler

GEÇİCİ MADDE 14- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 3 üncü maddenin (g) bendine göre ilan edilmiş, duyurusu yapılmış veya teklifleri alınmış işlerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Başlanmış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilan edilmiş veya yazılı olarak duyurulmuş ihaleler hakkında, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

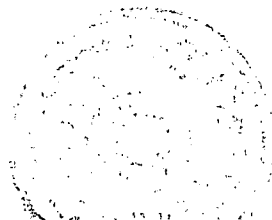
Açılmış davalar

GEÇİCİ MADDE 16- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilk derece mahkemesi sıfatıyla idare mahkemelerinde açılmış bulunan davaların, açıldığı idare mahkemelerinde görülmesine devam olunur.”

MADDE 53- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun;

a) 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurum elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmeti alımlarında kullanılmak üzere bu Kanunun Üçüncü Kısmı dışındaki hükümlere tabi olmadan tip sözleşmeler hazırlayabilir.”

b) 26 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında ve 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Resmi Gazetede” ibareleri “Kamu İhale Bülteninde” şeklinde, 26 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yasaklama kararları Kamu İhale Bülteninde yayımlanmakla tebliğ edilmiş sayılır.”

MADDE 54- 4735 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İstisnalarda yasaklama

EK MADDE 1- 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g), (i), (k) ve (p) bentleri kapsamında yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeler bu Kanunun ceza ve yasaklama hükümlerine tabidir.”

MADDE 55- 4735 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Özel tüketim vergisi değişikliğinden kaynaklı fiyat farkı

GEÇİCİ MADDE 3- İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanabilmesine ilişkin hüküm bulunması ve yaklaşık maliyetin yarısından fazlasını akaryakıt giderinin oluşturması kaydıyla, 4734 sayılı Kanuna göre ihalesi yapılan ve 22/9/2012 tarihi itibarıyla sözleşmesi devam eden işlerin, bu tarihten itibaren yapılan ve yapılacak kısımlarında kullanılan akaryakıtla ilişkin olarak fiyat farkı hesaplamasına esas alınan endekste değişiklik yapılabilmesine ve özel tüketim vergisinde gerçekleşen değişiklik nedeniyle fiyat farkı hesaplanabilmesine dair esas ve usulleri tespite Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

MADDE 56- 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesine birinci ve dördüncü fıkralarından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, aynı maddenin mevcut ikinci fıkrasında yer alan “malûl, yaşlı,” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrasında yer alan “ilgili hükümleri” ibaresi “ilgili diğer hükümleri” ve beşinci fıkrasında yer alan “üçüncü fıkrada” ibaresi “beşinci fıkrada” şeklinde değiştirilmiştir.

“24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkındaki Kanun veya 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki hizmetleri sebebiyle vatani hizmet tertibinden aylık bağlananların; 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 56 ncı maddesi ile mülga 45 inci ve 64 üncü maddelerine veya 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesine, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre vazife malulü sayılarak aylık bağlananların kendileri, eşleri, evli olmayan ve yirmibeş yaşını doldurmamış olan çocukları, anne ve babaları; yukarıda sayılan kanunlara göre harp veya vazife malulü sayılanlardan sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam edenler ile vazife malulü sayılarak aylık bağlananlardan, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında çalışmaya başlamaları nedeniyle ödenmekte olan aylıkları kesilenlerin kendileri ile eşleri, evli olmayan ve yirmibeş yaşını doldurmamış çocukları, anne ve babaları; yukarıda sayılan kanunlara göre harp veya vazife malulü sayılacak şekilde hayatını kaybedenlerin ya da aynı kapsamda aylık almaktayken hayatını kaybedenlerin eşleri, evli olmayan ve yirmibeş yaşını doldurmamış olan çocukları, anne ve babaları; engelliler için sağlık kurulu raporuyla %40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyen Türk vatandaşlarının kendileri, ağır engellilerin kendileri ile birlikte birden fazla olmamak üzere birlikte yolculuk ettikleri refakatçileri, demiryolları ve denizyollarının şehiriçi ve şehirlerarası hatlarından, belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik,

müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehiriçi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanırlar.

Türk vatandaşı olan altmışbeş yaş ve üzeri kişiler, demiryolları ve denizyollarının şehiriçi hatları ile belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik, müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehiriçi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak, demiryolları ve denizyollarının şehirlerarası hatlarından ise %50 indirimli olarak yararlanırlar. Bu fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlar, belediyeler, belediyeler tarafından kurulan şirketler, birlikler, müessese ve işletmeler altmış ila altmışbeş yaş arasında bulunan kişilerin toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlanmasını sağlayabilirler.”

“İlgili kurumlar, belediyeler ile belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketler, ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alırlar. Ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullandırılmaması halinde bu haktan faydalandırılmayan her kişi için toplu taşıma aracının tarifesi üzerinden elli tam bilet bedeli tutarında idari para cezası mülki idare amiri tarafından uygulanır. Bu maddeye göre verilecek idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri kapsamında hizmet verecek toplu taşıma araçları, toplu taşıma hizmetlerinin kapsamı ile bu hizmetlerden ücretsiz ve indirimli yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar, Maliye, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme, İçişleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

1005 sayılı Kanun ve 3292 sayılı Kanun kapsamında vatani hizmet tertibinden aylık bağlananlar ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı, mülga 45 inci ve 64 üncü maddelerine veya 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesine göre harp veya vazife malullüğü aylığı bağlananların ya da 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlananların veya harp veya vazife malulü sayılanlardan sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam eden kamu görevlileri ile harp veya vazife malullüğü aylığı almakta iken 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında çalışmaya başlamaları nedeniyle ödenmekte olan aylıkları kesilenlerin, bu fıkrada sayılan kanunlar veya maddeler gereğince dul ve yetim aylığı bağlananların ikametgâhlarında kullandıkları elektrik enerjisi ücreti %40’tan; belediyelerce tahakkuk ettirilecek su ücreti ise %50’den az indirim içermemek üzere belirlenecek tarife üzerinden alınır.”

MADDE 57- 4736 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, yetim aylığı alan ve ücretsiz seyahat hakkı bulunanların bu aylıkları almaya devam ettikleri müddetçe ücretsiz seyahat hakkı saklıdır.”

MADDE 58- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “cinsiyet” ibaresinden sonra gelmek üzere “, engellilik” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 59- 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “nasıl işe alınacakları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşü alınarak” ibaresi eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “yüzde ellisi” ibaresi “tamamı”, “Hazinece” ibareleri “İşsizlik Sigortası Fonundan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 60- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Korumalı işyerlerinde çalışan engellilerin ücretleri

EK MADDE 1- Korumalı işyerlerinde çalıştırılan engellilere işverenlerince zamanında ödenmiş olan ücretlerinin;

a) Korumalı işyerlerinde çalışan her engelli için 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince ödenen aylık tutarı kadarı,

b) 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 2 nci maddesi kapsamındaki illerde kurulmuş bulunan korumalı işyerlerinde çalışan her engelli için ilaveten (a) bendi ile belirlenen tutarın %20’si,

c) Korumalı işyeri statüsü almak için ilgili mevzuatla çalıştırılması zorunlu olan sayıdan daha fazla engelli çalıştıran işyerlerinde, zorunlu sayının üstünde çalıştırılan her engelli için ilaveten (a) bendi ile belirlenen tutarın %20’si,

bu ücretlere ilişkin yasal yükümlülüklerin de tam ve zamanında karşılanmış olması kaydıyla, İşsizlik Sigortası Fonundan işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirlenen ücret kısımlarının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 61- 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 26- Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesine göre yetki belgesi almadan veya yetki belgesi aldığı halde yetki belgesi kapsamına uygun olmayan faaliyette bulunanlara ikibin Türk Lirası, yetki belgesi olduğu halde taşıtını yetki belgesine kaydettirmeden kullananlara beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

b) 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

c) 5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre taşıma hizmetini yapmaktan kaçınan taşımacılara beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

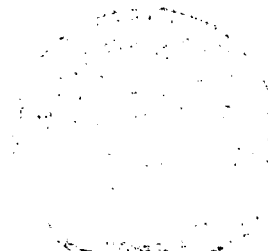
d) 5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı davranan bir taşımacının diğer bir taşımacının taşıma faaliyetini engellemesi halinde ikibinTürk Lirası idari para cezası verilir.

e) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beşyüz Türk Lirası, üçüncü ve dördüncü fıkralarına aykırı davranan taşımacılara üçyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

f) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı davranan yolcu taşımacılarına bin Türk Lirası, ikinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beşyüz Türk Lirası, altıncı fıkrasına aykırı davranan taşımacılara üçyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

g) 10 uncu maddesine aykırı davranan acente ve taşıma işleri komisyoncularına ikibin Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

h) 11 inci maddesine aykırı davranarak ücret ve zaman tarifesi düzenlemeyenlere veya ücret ve zaman tarifelerine uymayanlara veya değişik ücret ve zaman tarifeleri uygulayanlara beşyüz Türk Lirası, ücret ve zaman tarifelerini görülebilecek şekilde işyeri, terminal ve bilet satış yerlerinde bulundurmayanlara ikiyüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

1) 13 üncü maddesine aykırı olarak yabancı plâkalı taşıtların Türkiye sınırları dâhilindeki iki nokta arasında taşıma yapması halinde, taşıt sahibine veya şoförüne üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

j) 14 üncü maddesine aykırı davrananlara beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

k) 18 inci maddesi hükümlerine göre sorumluluk sigortası yaptırmayan taşımacılara bin Türk Lirası, 18 inci maddesi hükümlerine göre sorumluluk sigortası yapmaktan kaçınan sigorta şirketlerine, ödenmesi gereken sigorta priminin on katı tutarında idari para cezası verilir.

l) 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına uymayan ve yükümlülükleri yerine getirmeyen taşımacılara beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

m) 32 nci maddesine aykırı olarak terminal ve ara durak dışında yolcu indirip bindiren taşımacılara üçyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

n) 5 inci maddesine göre mesleki yeterlilik belgesine sahip olmadan faaliyet gösteren işletmecilere beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

o) 5 inci maddesine göre mesleki yeterlilik belgesine sahip olmadan taşıt kullanan şoförlere ikiyüz, işletmecisine ise beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir ve aynı kabahat için yirmidört saat geçmeden ikinci bir ceza verilmez.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.”

MADDE 62- 4925 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Verilecek yetki belgeleri ve taşıt kartlarından ücret alınır. Ücreti alınmadan yetki belgeleri ve taşıt kartları verilmez. Yetki belgesinin yenilenmesinde ücretin %5’i alınır. Unvan değişikliği, adres değişikliği ve benzeri nedenlerle süresi bitmeden yenilenen belgelerden ücret alınmaz.”

MADDE 63- 4925 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Taşımacılık faaliyeti yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerde aranacak şartlar, verilecek yetki belgeleri, mesleki yeterlilik belgeleri ve taşıt kartları ile diğer belge ve hizmetlerin ücret, süre, kapsam, tür ve şekilleri, her belge türü için gerekli olan taşıt kapasiteleri, taşıtların yaşı, nitelikleri, istiap hadleri ve terminal hizmetlerinde öngörülecek hususları,”

MADDE 64- 4925 sayılı Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 35- Bakanlık, düzenleme ve kural ihdası ile 27 nci maddede belirtilen hususlar hariç olmak üzere gerektiğinde teknik ve idari kapasite, teşkilat imkânları, hizmetin hızlı, etkin, yaygın olarak üretilmesi ilkelerini gözeterek; bu Kanun gereğince yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve yetkilerinin bir kısmını aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütmek hususunda kamu kurumu ve kuruluşları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu ve bunlara bağlı federasyon, birlik ve odaları yetkilendirebilir.

a) Yetkilendirme, düzenlenecek bir protokol veya sözleşme ile yapılır. Bu protokol veya sözleşmede yetkilendirmenin konusu, süresi ve mutabakata varılan hususlar açıkça belirtilir.

b) Yetkilendirme, yetkilendirmenin konusu ve niteliği gözetilmek suretiyle en az bir yıl en fazla beş yıl süreyle yapılabilir. Yetkilendirme, süresinin bitiminde yenilenebilir.

c) Bakanlık tarafından, yetkilendirmenin konusuna, niteliğine ve özelliğine göre aynı konuda birden fazla kamu kurum ve kuruluşu veya birlik ya da oda yetkilendirilebilir.

d) Yetkilendirme kapsamında üretilecek hizmetler için alınacak veya ödenecek ücretler Bakanlık tarafından onaylanır.

e) Yetkilendirilenler ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymakla yükümlüdürler. Bakanlık, yetkilendirilmenin kullanımı ile ilgili olarak gerektiğinde her türlü denetimi yapar.

f) Yetkilendirilenlerin ilgili mevzuata ve Bakanlıkça yayımlanan idari düzenlemelere uymaması halinde yapılmış olan yetkilendirme, Bakanlık tarafından iptal edilir.

g) Yetkilendirme, Bakanlığın görev, sorumluluk ve yetkilerini ortadan kaldırmaz.”

MADDE 65- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılınması Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(9.500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın, çalışma gücü kaybı;

a) Yüzde kırktan daha aşağı olanlar hariç olmak kaydıyla, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen malullerin kendilerine yüzde altmışı tutarında,

b) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen malullerin kendilerine yüzde sekseni tutarında,

c) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen malullerin kendilerine tamamı tutarında,

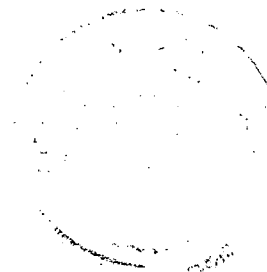
ç) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilenlerin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca belirlenecek hak sahiplerine ise tamamı üzerinden yapılacak paylaşırma tutarında, aylık bağlanır.

Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen bu aylıklar her yılsonunda faturası karşılığında Maliye Bakanlığından tahsil edilir.

Ancak, ölenlerin anne ve babasına aylık bağlanmasında, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartları aranmaz. Çalışma gücü kayıpları nedeniyle bu maddeye göre aylık bağlanmasına hak kazanmakla birlikte aylık bağlanmamış olanlardan veya bu maddeye göre aylık almakta iken vefat edenlerin önceden tespit edilmiş malullük oranlarına göre hak kazanabilecekleri ya da almakta oldukları aylıklar, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca belirlenecek hak sahiplerine birinci fıkranın (ç) bendine göre intikal ettirilir.”

MADDE 66- 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun amacı; engellilerin temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasını teşvik ve temin ederek ve doğuştan sahip oldukları onura saygıyı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması ve engelliliği önleyici tedbirlerin alınması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamaktır.”

MADDE 67- 5378 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Doğrudan ayrımcılık: Engelliliğe dayalı ayrımcılık temeline dayanan ve engellinin hak ve özgürlüklerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını engelleyen, kısıtlayan veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi,

b) Dolaylı ayrımcılık: Görünüşte ayrımcı olmayan her türlü eylem, işlem ve uygulamalar sonucunda engelliliğe dayalı ayrımcılık temeliyle bağlantılı olarak, engellinin hak ve özgürlüklerden yararlanması bakımından nesnel olarak haklılaştırılmayan dezavantajlı bir konuma sokulmasını,

c) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen bireyi,

d) Engelliliğe dayalı ayrımcılık: Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı,

e) Engellilik durumu: Bireyin engelliliğini ve engellilikten kaynaklanan özel gereksinimlerini uluslararası yöntemleri temel alarak belirleyen derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamaları,

f) Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını,

g) Erişilebilirlik standartları: Türk Standartları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı standartları,

h) Habilitasyon: Engellinin bireysel ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılayabilmesini ve yaşamını bağımsız bir şekilde sürdürebilmesini sağlamayı amaçlayan fiziksel, sosyal, zihinsel ve mesleki beceriler kazandırmaya yönelik hizmetleri,

ı) Korumalı işyeri: İşgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel veya ruhsal engellilere mesleki rehabilitasyon sağlamak ve istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen işyerini,

j) Makul düzenleme: Engellilerin insan haklarını ve temel özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, ölçüsüz veya aşırı bir yük getirmeyen, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirleri,

k) Rehabilitasyon: Herhangi bir nedenle oluşan engelin etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmeyi ve engellinin hayatını bağımsız bir şekilde sürdürebilmesini sağlamayı amaçlayan fiziksel, sosyal, zihinsel ve mesleki beceriler geliştirmeye yönelik hizmetleri,

l) Umuma açık hizmet veren yapı: Kamu hizmeti için kullanılan resmi binalar, ibadet yerleri, özel eğitim ve özel sağlık tesisleri, sinema, tiyatro, opera, müze, kütüphane, konferans salonu gibi kültürel binalar ile gazino, düğün salonu gibi eğlence yapıları, otel, özel yurt, işhanı, büro, pasaj, çarşı gibi ticari yapılar, spor tesisleri, genel otopark ve buna benzer umuma ait binaları,

ifade eder.”

MADDE 68- 5378 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- Bu Kanun kapsamında bulunan hizmetlerin yerine getirilmesinde;

a) Engellilerin insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, kendi seçimlerini yapma özgürlüğünü ve bağımsızlığını kapsayacak şekilde bireysel özerkliğine saygı gösterilmesi esastır.

b) Engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamaz, ayrımcılıkla mücadele engellilere yönelik politikaların temel esasıdır.

c) Engellilerin tüm hak ve hizmetlerden yararlanması için fırsat eşitliğinin sağlanması esastır.

d) Engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve topluma tam ve etkin katılımları için erişilebilirliğin sağlanması esastır.

e) Engellilerin ve engelliliğin her tür istismarının önlenmesi esastır.

f) Engellilere yönelik hizmetlerin sunumunda aile bütünlüğünün korunması esastır.

g) Engeli olan çocuklara yönelik hizmetlerde çocuğun üstün yararının gözetilmesi esastır.

h) Engeli olan kadın ve kız çocuklarının çok yönlü ayrımcılığa maruz kalmaları önlenerek hak ve özgürlüklerden yararlanmalarının sağlanması esastır.

i) Engellilere yönelik politika oluşturma, karar alma ve hizmet sunumu süreçlerinde engellilerin, ailelerinin ve engellileri temsil eden sivil toplum kuruluşlarının katılımının sağlanması esastır.

j) Engellilere yönelik mevzuat düzenlemelerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşü alınır.”

MADDE 69- 5378 sayılı Kanuna 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 4/A ve 4/B maddeleri eklenmiştir.

“Ayrımcılık

MADDE 4/A- Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır.

Eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınır.

Engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.”

Topluma dâhil olma

MADDE 4/B- Engellilerin toplumdan tecrit edilmeleri ve ayrı tutulmaları önlenir.

Engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda bağımsız olarak toplum içinde yaşamaları esas olup, özel bir yaşama düzenine zorlanamazlar.

Engellilerin topluma dâhil olmaları ve toplum içinde yaşamaları amacıyla bireysel destek hizmetleri de dâhil olmak üzere ihtiyaç duydukları toplum temelli destek hizmetlerine erişimleri sağlanır.”

MADDE 70- 5378 sayılı Kanunun İkinci Bölümünün başlığı “Engellilik Durumu, Destek ve Bakım, Habilidadasyon ve Rehabilitasyon, İstihdam, Eğitim ve Öğretim, Erişilebilirlik” şeklinde ve 5 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Engellilik durumu

MADDE 5- Bireyin engelliliğini ve engellilikten kaynaklanan özel ihtiyaçlarını belirleyen derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamalarda uluslararası temel yöntemler esas alınır. Engellilik durumunun tespit ve uygulama esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığının görüşleri alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 71- 5378 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Destek ve bakım

MADDE 6- Engellilerin öncelikle buldukları ortamda bağımsız yaşayabilmeleri için durumlarına uygun olarak gerekli psikososyal destek ve bakım hizmetleri sunulur. Destek ve bakım hizmetlerinin sunumunda kişinin biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal, kültürel ve manevi ihtiyaçları ailesi de gözetilerek dikkate alınır. Destek ve bakım hizmetlerinin standardizasyonu, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli olan çalışmalar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca yürütülür.”

MADDE 72- 5378 sayılı Kanununun 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erişilebilirlik

MADDE 7- Yapılı çevrede engellilerin erişebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.

Özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile sürücü koltuğu hariç sekiz veya daha fazla koltuğu bulunan özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engellilerin erişebilirliğine uygun olması zorunludur.

Bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilir olması sağlanır.”

MADDE 73- 5378 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Habilitasyon ve rehabilitasyon

MADDE 10- Toplumsal hayata katılım ve eşitlik temelinde engellilere habilitasyon ve rehabilitasyon hizmetleri verilir. Habilitasyon ve rehabilitasyon kararının alınması, plânlanması, yürütülmesi ve sonlandırılması dâhil her aşamasında engelli ve ailesinin aktif ve etkin katılımı sağlanır.

Habilitasyon ve rehabilitasyon hizmetlerinin mümkün olan en erken evrede başlaması ve engellinin yerleşim yerine en yakın yerde verilmesi esastır.

Habilitasyon ve rehabilitasyon hizmetlerinde ihtiyaç duyulan personelin yetiştirilmesine yönelik eğitim programları geliştirilir. Habilitasyon ve rehabilitasyonda kullanılan yardımcı araç gereçlere, destek teknolojilerine ve bunlara ilişkin bilgiye erişebilirliğin sağlanması için gerekli tedbirler alınır.”

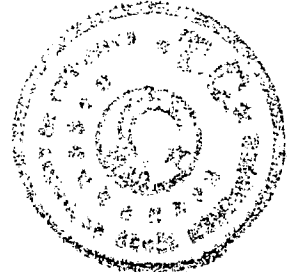
MADDE 74- 5378 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mesleki habilitasyon ve rehabilitasyon

MADDE 13- Engellilerin meslek seçebilmesi ve bu alanda eğitim alabilmesi için gerekli tedbirler alınır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılan iş ve meslek analizleri doğrultusunda engelliler için Millî Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca mesleki habilitasyon, rehabilitasyon ve eğitim programları geliştirilir.

Engellilerin mesleki habilitasyon ve rehabilitasyon hizmetleri, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve diğer gerçek veya tüzel kişiler tarafından da gerçekleştirilebilir.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 75- 5378 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 14- Engellilerin işgücü piyasası ve çalışma ortamında sürdürülebilir istihdamı için kendi işini kurmaya rehberlik ve mesleki danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi de dâhil olmak üzere gerekli tedbirler alınır.

İşe başvuru, alım, önerilen çalışma süreleri ve şartları ile istihdamın sürekliliği, kariyer gelişimi, sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları dâhil olmak üzere istihdama ilişkin hiçbir hususta engelliliğe dayalı ayrımcı uygulamalarda bulunulamaz.

Çalışan engellilerin aleyhinde sonuç doğuracak şekilde, engelinden dolayı diğer kişilerden farklı muamelede bulunulamaz.

Çalışan veya iş başvurusunda bulunan engellilerin karşılaşılabileceği engel ve güçlükleri ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerindeki önlemlerin alınması ve engellilerin çalıştığı işyerlerinde makul düzenlemelerin, bu konuda görev, yetki ve sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar ile işverenler tarafından yapılması zorunludur.

Engellilik durumları sebebiyle işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan engellilerin istihdam edildiği korumalı işyerlerinin statüsü ve bu işyerleriyle ilgili usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 76- 5378 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engellilere özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır.

Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir.

Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilmesi için gerekli tedbirler alınır.

Üniversite öğrencilerinden engelli olanların öğrenime etkin katılımlarını sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda, yükseköğretim kurumları bünyesinde, engellilere uygun araç-gereç ve ders materyallerinin, uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının temini ile eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümü gibi konularda çalışma yapmak üzere Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezleri kurulur.

Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

İşitme engellilerin eğitim ve iletişimlerinin sağlanması amacıyla Türk işaret dili sistemi oluşturulur. Bu sistemin oluşturulmasına, geliştirilmesine ve uygulanmasına yönelik çalışmaların esas ve usulleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinatörlüğünde, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türk Dil Kurumu Başkanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Engellilerin, her türlü eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap, alt yazılı, işaret dili tercümesi ve sesli betimlemeli film ve benzeri materyal üretilmesini teminen gerekli işlemler Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülür.”

MADDE 77- 5378 sayılı Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16- Bireylerin eğitsel değerlendirme, tanılama ve yönlendirilmesi ile ilgili iş ve işlemler rehberlik ve araştırma merkezi bünyesinde oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır. Bu sürecin her aşamasında aile bilgilendirilerek görüşü alınır ve sürece katılımı sağlanır. Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitime ihtiyacı olduğu belirlenen bireyler için özel eğitim değerlendirme kurulunca rapor hazırlanır ve eğitim planı geliştirilir. Bu planlama her yıl revize edilir.

Özel eğitim değerlendirme kurulu, özel eğitime ihtiyacı olan bireyleri ilgi, istek, gelişim özellikleri, akademik disiplin alanlarındaki yeterlilikleri ile eğitim ihtiyaçları doğrultusunda örgün ve yaygın eğitim kurumlarına yönlendirir.

Kurulun teşkili ve çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 78- 5378 sayılı Kanununun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “denetimlerinde olan” ibaresinden sonra gelmek üzere “sürücü koltuğu hariç sekiz veya daha fazla koltuğu bulunan araçlarla sağlanan” ibaresi, dördüncü fıkrasında yer alan “uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar;” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bilim, Sanayi ve Teknoloji,” ibaresi ile aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Özel ve kamu şehirlerarası toplu taşıma araçları 7/7/2018 tarihine kadar engelliler için erişilebilir duruma getirilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlıklarının görüşleri alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından bir yıl içinde çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 79- 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 8/A maddesinin birinci fıkrasına (n) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (o) bendi (p) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“o) Satın alma veya kiralama yoluyla ithal edilen veya Türkiye’de imal edilen hava araçlarının, uçuşa elverişlilik durumu tespit edilinceye kadar geçici olarak tescil ve terkin edilebilmelerine ilişkin işlemlerini yapmak.”

MADDE 80- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 63 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “usul ve esaslarını” ibaresinden sonra gelmek üzere “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile”, üçüncü cümlesinde yer alan “usul ve esasları” ibaresinden sonra gelmek üzere “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,” ibareleri eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “Sağlık Bakanlığının” ibaresi “Aile ve Sosyal Politikalar ve Sağlık Bakanlıklarının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 81- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 51- Bu Kanunla 2330 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında vazife malullüğü aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışanların bu şekilde geçen sigortalı çalışmalarından kaynaklanan haklarına ilişkin olarak yapılmış olan düzenlemeler, 3713 sayılı Kanun kapsamına giren sebeplerle vazife malullüğü aylığı bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanmış olup da sınıf veya görev değiştirmek suretiyle çalışmaya devam eden veya bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında tekrar çalışmaya başlamış olanlardan sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi tutulmaya

devam olunanlar hakkında da uygulanır. Bunların, 3713 sayılı Kanun kapsamına giren sebeplerle vazife malullüğü aylığı bağlandıktan veya bağlanmasına hak kazandıktan sonra geçen çalışmaları dolayısıyla aylık bağlanması için yazılı istekte bulunmaları ya da emekliye ayrılmaları veya herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi halinde, sonraki çalışmaları karşılığında aylığa hak kazanmaları durumunda bu süre için 29 uncu maddeye göre aylık hesaplanır. Sonradan geçen çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığına hak kazanamayanların kendilerine toptan ödeme yapılır, vefatları halinde ise hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanır veya toptan ödeme yapılır.”

MADDE 82- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna göre kurulan korumalı işyerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlar için (diğer kişi ve kurumlarca karşılanan tutar dahil) yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının %100’ü oranında korumalı iş yeri indirimi (İndirim, her bir engelli çalışan için azami beş yıl süre ile uygulanır ve yıllık olarak indirilecek tutar, her bir engelli çalışan için asgari ücretin yıllık brüt tutarının %150’sini aşamaz.). Bu bentte yer alan oranı, engellilik derecelerine göre %150’ye kadar arttırmaya veya tekrar kanuni oranına indirmeye Bakanlar Kurulu; bendin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Aile ve Sosyal Politikalar ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarının görüşünü alarak Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 83- 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Belirlenen oranın en az 2/3’ü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 56 ncı, mülga 45 inci ve 64 üncü maddeleri ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesi kapsamında harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğretim çağındaki çocukları ile haklarında korunma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklar için kullanılır.”

MADDE 84- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Başkanlık personelinin, kanunlar kapsamındaki görevlerini yerine getirirken, görevin niteliğinden doğan veya görevin ifası sırasında işledikleri iddia olunan suçlardan dolayı haklarında cezai soruşturma yapılması, Telekomünikasyon İletişim Başkanı ile Başkanlık daire başkanları için ilişkili Bakanın, diğer personel için ise Kurum Başkanının iznine bağlıdır.”

MADDE 85- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 56 ncı maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrası altıncı fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(4) Kişinin bilgisi ve rızası dışında işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik tesisi veya işlemi veya elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kayıt işlemi yapılamaz ve yaptırılamaz, bu amaçla gerçeğe aykırı evrak düzenlenemez, evrakta değişiklik yapılamaz ve bunlar kullanılamaz.

(5) Gerçeğe aykırı evrak düzenlemek veya değiştirmek suretiyle kişinin bilgi ve rızası dışında tesis edilmiş olan abonelikler kullanılamaz.”

MADDE 86- 5809 sayılı Kanunun 61 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(3) İşletmecinin tüketicilerden haksız olarak ücret tahsil ettiğinin tespiti halinde, işletmecinin bu tutarları tüketicilerine iade etmesine karar verilir. İade tutarı, işletmecinin haksız olarak tahsil ettiği tutar ve tahsil tarihinden ödeme tarihine kadar hesaplanacak 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre hesaplanacak günlük avans faizinden oluşur. İşletmeci, tüketicilerine ulaşabilmek için Kurum tarafından belirlenecek tüm yöntemleri uygulamakla yükümlüdür. Bu idari tedbirin Kurul kararının ilgili işletmeciye tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde işletmecinin tüketiciye ulaşmaması veya herhangi bir sebeple iadenin gerçekleştirilememesi nedeniyle yerine getirilememesi halinde, bu iade bedelleri 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre araştırma ve geliştirme gelirleri olarak genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(4) Abonelikten ayrılma ve numara taşıma gibi sebeplerden ötürü tüketiciler tarafından bedeli ödendiği halde kullanılmadığı için işletmeci üzerinde kalan bedeller için de yukarıda belirtilen işlemler uygulanır.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkraların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 87- 5809 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin onuncu fıkrasında yer alan “ikinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler yirmi günden yüz güne kadar; üçüncü fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler yüz günden beş yüz güne kadar” ibaresi “ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına aykırı hareket ederek bu işi bizzat yapanlar elli günden yüz güne kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 88- 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sağlık,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Aile ve Sosyal Politikalar,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 89- 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Otoyolların ve tesislerin değerlendirilmesi

MADDE 29- (1) Genel Müdürlüğün sorumluluğunda bulunan otoyollar ile bunlar üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıklar (otoyollar) ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yazılı yöntemler ve diğer hükümleri çerçevesinde işlem yapılır. 3465 sayılı Kanun ve 3996 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Otoyolların işletme hakkının verilmesi imtiyaz addolunmaz.

İşletme hakkının verilmesine ilişkin haklar ve yükümlülükler, ücretsiz geçiş yapacak araçlar, geçiş ücret tarifeleri, artış oranları ve gerekli diğer hususlar işletme hakkının verilmesine ilişkin sözleşmelerde düzenlenir.

4046 sayılı Kanun çerçevesinde hisselerin satışına karar verilmesi durumunda, özelleştirme programındaki otoyolların işletme hakkı, imzalanacak işletme hakkı verilmesi sözleşmesi ile hiçbir bedel alınmaksızın, işletme hakkı verilmesi sözleşmesinin yürürlük

tarihinden itibaren otuz yıl süre ile Genel Müdürlük tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yüzde yüz hisselerine sahip olduğu anonim şirkete verilir. Bu sözleşmeler gereğince Genel Müdürlük tarafından ilgili şirkete yapılacak teslimler 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 12 nci maddesi hükmünün uygulanması açısından 4046 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (A) fıkrası kapsamında yapılmış kabul edilir. Bu kapsamda işletme hakkının verilmesine ilişkin düzenlenecek sözleşmeler damga vergisinden, yapılacak intikal işlemleri veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. İşletme hakkına konu varlıkların yapım, bakım, onarım ve işletim ile ilgili her türlü işler maliyet bedeli karşılığında bu anonim şirket ile Genel Müdürlük arasında imzalanacak sözleşmeler çerçevesinde Genel Müdürlük tarafından yapılır veya yaptırılır.

Bu anonim şirketteki kamu paylarının satışı tamamlanıncaya kadar bu Şirketteki kamuya ait hisseler ile oluşturulması halinde imtiyazlı hisseler Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca Bakan tarafından idare ve temsil edilir.”

MADDE 90- 13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- (1) Kamu kurum ve kuruluşları teşebbüslere mali fayda sağlayan uygulamalarına ilişkin her türlü kayıt ve veriyi Müsteşarlıkça çıkarılan yönetmeliklerle belirlenen usul ve esaslar dahilinde Müsteşarlık bünyesindeki Devlet Destekleri Bilgi Sistemine aktarırlar.”

MADDE 91- 8/6/1984 tarihli ve 231 sayılı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu madde kapsamında Genel Müdürlük tarafından Anadolu Ajansına yapılan ödemeler, Hazinesin ve/veya Anadolu Ajansının, Ajanstaki sermayeye iştirak taahhütleri bulunması halinde, öncelikle bu taahhütler için kullanılır.”

MADDE 92- 3/6/2011 tarihli ve 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bakanlık, merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından meydana gelir.”

MADDE 93- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “üç” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 94- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Dördüncü Bölümünün başlığı “Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı, Merkez, Kurullar ve Çalışma Grupları” şeklinde değiştirilmiş ve 23 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 23/A maddesi eklenmiştir.

“Yurtdışı teşkilatı

MADDE 23/A- (1) Bakanlık, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.”

MADDE 95- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 24 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 24/A maddesi eklenmiştir.

“Sosyal Politika Merkezi

MADDE 24/A- (1) Sosyal Politika Merkezinin görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın ulusal ve uluslararası düzeyde yürüttüğü politikaların bilimsel temelini oluşturmak,

b) Sosyal politika odaklı faaliyette bulunan diğer kamu idareleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, işçi ve işveren kuruluşları ve üniversiteler ile işbirliği yaparak kısa, orta ve uzun vadeli makro politikalar oluşturmak,

c) Sosyal politika, toplumsal refah ve kalkınma alanlarında Bakanlık stratejisi ve politika oluşturulmasında destek sağlamak ve danışmanlık yapmak,

ç) Sosyal politika alanında bilimsel araştırma, geliştirme, inceleme ve proje faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için ulusal ve uluslararası, resmi veya özel kurum, kuruluş, üniversite ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde araştırma, etüt, analiz ve proje çalışmaları yapmak veya yaptırmak,

d) Çalışma konularında ulusal ve uluslararası nitelikte konferans, sempozyum, çalıştay, seminer ve benzeri faaliyetlerde bulunmak, süreli/süresiz yayın çıkarmak, sertifikalı eğitimler ve kurslar düzenlemek,

e) Uluslararası düzeyde sosyal politika kütüphanesi oluşturmak,

f) Sosyal politika alanında elde edilen bilgi, deneyim ve üretilen modellerin işbirliği esasına göre diğer ülkelere aktarılmasını sağlamak, gerektiğinde bu ülkelere sosyal politikalarının oluşturulması hususunda destek vermek,

g) Bakanlık Danışma Kurulunun faaliyetlerini koordine etmek,

ğ) Bakan tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

(2) Sosyal Politika Merkez Yönetim Kurulu, Merkez faaliyetlerini planlamak, yürütmek, değerlendirmek, raporlamak, gerekli tavsiye kararlarını almak ve yönetmelikle belirlenen diğer görevleri yerine getirmek üzere Müsteşar, Merkez Başkanı ve üç akademisyenden oluşur.

(3) Merkezde proje ve araştırma süresi ile sınırlı olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarından proje ve araştırmaların gerektirdiği niteliklere sahip yeterli sayıda personel görevlendirilebilir. Üniversite öğretim elemanları da 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre Merkezde görevlendirilebilir. Bu şekilde istihdam edilenler kurumlarından ücretli izinli sayılır. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfi hakkını kazananlar başka bir işleme gerek kalmaksızın terfi ettirilir. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

(4) Merkezin çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 96- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “kuruluşlarına” ibaresi “kuruluşları ile mahalli idareler ve Türkiye Kızılay Derneğine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 97- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Sosyal hizmet kuruluşlarının devri

EK MADDE 1- (1) Bakanlığın taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşları Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek esaslar çerçevesinde il özel idareleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilir.”

MADDE 98- Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki (I) sayılı cetvelin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bölümüne eklenmiştir.

MADDE 99- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “merkez teşkilatlarının” ibaresi “merkez teşkilatları ile 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 100- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelin 4 üncü sırasına “Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Politika Merkezi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 101- Bu Kanunun yayımı tarihinde;

a) 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun ek 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası,

b) 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci ve ek 1 inci maddesi,

c) 2022 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi ve ek 2 nci maddesinin birinci fıkrası,

ç) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri,

d) 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 8 inci, 9 uncu ve 12 nci maddeleri,

e) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesinde yer alan “, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi” ibaresi,

f) 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 9 uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları ile altıncı fıkrasında yer alan “(döner sermaye dâhil)” ibaresi, yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer mevzuatta bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümlere yapılan atıflar, bu Kanunla düzenlenen ilgili hükümlere yapılmış sayılır.

MADDE 102- Bu Kanunun;

a) 32 nci maddesi 1/1/2014 tarihinde,

b) 51 inci maddesi ve 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yayımı tarihinden yüzseksen gün sonra,

c) 48 inci ve 49 uncu maddeleri, 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d), (g) ve (h) bentleri, 52 nci maddesiyle 4734 sayılı Kanuna eklenen geçici 14 üncü ve geçici 15 inci maddeler, 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 54 üncü ve 55 inci maddeleri yayımı tarihinden doksan gün sonra,

ç) 49 uncu maddesi ve 52 nci maddesiyle 4734 sayılı Kanuna eklenen geçici 16 ncı maddesi yayımı tarihinden altmış gün sonra,

d) 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi yayımı tarihinden otuz gün sonra,

e) 65 inci maddesi ile değiştirilen 5233 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin kapsamına girenlere aylık bağlanmasında, anılan maddede düzenlenen esas ve usuller 12/7/2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

f) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : YURTDIŞI

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Ateşe	1	10	-	10
GİH	Ateşe Yardımcısı	1	5	-	5
GİH	Ateşe Yardımcısı	3	5	-	5
TOPLAM			20		20

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

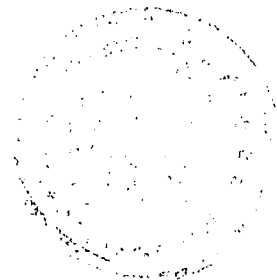
İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Müsteşar Yardımcısı	1	1	-	1
GİH	Sosyal Politika Merkezi Başkanı	1	1	-	1
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	4	-	4
GİH	Daire Başkanı	1	15	-	15
GİH	Şube Müdürü	1	35	-	35
TOPLAM			56		56

KURUMU : AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Şube Müdürü	1	15	-	15
TOPLAM			15		15

GENEL GEREKÇE

633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, bu Kanun Hükmünde Kararname ve diğer mevzuatla kendisine verilen görevleri yerine getirmektedir.

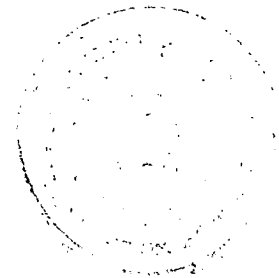
Sosyal yardım ve hizmetler ile diğer görevleri yerine getiren Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı; çocuklara, engellilere, kadınlara, yaşlılara, şehit yakınlarına, gazilere, ihtiyaç sahiplerine, ailelere ve diğer kişilere sosyal yardım ve hizmetler sunmaktadır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının toplumun dezavantajlı kesimlerine ve diğer kişilere sunduğu yardım ve hizmetlerin yurtiçinde ve yurtdışında etkin ve verimli şekilde sunulması ve kesintisiz şekilde sürdürülmesi amacıyla çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde bazı değişiklikler yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış olup bu amaçla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

Toplumunu oluşturan kişilerin hiçbir engelle karşılaşmadan toplumsal yaşama aktif bir şekilde katılmasını, ülkenin gelişimini ve kişilerin mutluluğunu sağlamak Devletin öncelikli amaçlarındandır. Toplumun tamamının eşit ve adaletli bir şekilde toplumsal hayattan ve her türlü imkândan faydalanması için her türlü tedbir alınmalıdır. Alınacak bu tedbirlerin de etkin, hızlı ve uygulanabilir olması en önemli unsurlardır. Bu amaçlarla Anayasa başta olmak üzere ulusal ve uluslararası mevzuatla tüm bireylerin hakları insan hakları bağlamında korunmaktadır.

Anayasanın 5 inci maddesinde, Devletin temel amaç ve görevleri arasında, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak yer almaktadır.

Aynı şekilde, Anayasanın “Kanun önünde eşitlik” başlığı altındaki 10 uncu maddesinin birinci fıkrası “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” hükmünü içermekte ve cinsiyet ayrımcılığını kesin bir şekilde reddederek kanun önünde eşitlik ilkesine vurgu yapmaktadır. Yine aynı maddenin devamında; “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” düzenlemesi yer almakta olup, kamu gücünü elinde bulunduranların ayrımcı uygulamalardan kaçınması bir zorunluluk olarak düzenlenmiş; ancak çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için devletin alacağı tedbirlerin ve bu tedbirlerin yaşama geçirilmesi hususlarının kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Kamuoyunda pozitif ayrımcılık olarak tanımlanan bu ilke sayesinde Devletin bu gruptaki kişiler lehine iyileştirici düzenleme yapmasında kanun önünde eşitlik ilkesi yönünden herhangi bir engel kalmamış, bu suretle zaten mevcut durumları itibarıyla özel durum ve konuları gereği toplumda dezavantajlı olan bu kişilerin fırsat eşitliğini yakalamaları için imkân sağlanmasının yolu açılmıştır.

Öte yandan, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda en son 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanun ile kapsamlı bir değişiklik yapılmış olup aradan geçen beş yıllık sürede özellikle yatırım niteliğindeki işlerin, ihalelerin ve imzalanan sözleşmelerin zamanında bitirilmesine elverişli olmayan hükümlerin gözden geçirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Tasarı ile, bu ihtiyacın giderilmesi de öngörülmüştür.

Bu çerçevede, özellikle şikayet inceleme süreci ve bunu takip eden yargılama aşamasının hızlandırılması, şikayet ve itirazın şikayet başvurularının hak arama amacı dışındaki saiklerle yapılmasının önlenmesi ve gerek ihale aşamasında gerekse de sözleşmenin yürütülmesi aşamasında işlerin gereği gibi tamamlanmasını güçleştiren ve hukuki ihtilaflara yol açan mevcut aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesi uygulamasının daha seçici ve hızlı hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen malların ihalelerinde yerli malı üreten istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususunda düzenleme yapılmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesine ilişkin iptal kararı da dikkate alınarak söz konusu maddenin yeniden düzenlenmesi, bu çerçevede ihale sürecinde yapılacak tebligatların hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik tedbirler alınması öngörülmüştür.

Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisinde sanayi ve hizmetlerde yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması ile Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesi hedeflerine ulaşmayı teminen Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun 27/12/2011 tarihli ve 2011/106 sayılı “Kamu Alımlarının ve Kullanım Hakkı Tahsislerinin Yeniliği, Yerleşmeyi ve Teknoloji Transferini Teşvik Edecek Şekilde İyileştirilmesi” Kararı çerçevesinde kamu alımlarının bir araç olarak kullanılması ve geliştirilmesi öngörülmüştür.

Elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme sektörlerini düzenleyen özel mevzuatın bulunması, bu sektörlerdeki hizmetlerin niteliği ve kesintisiz olarak alınması zorunluluğu, sektör mevzuatındaki düzenlemeler çerçevesinde yüklenici dışında üçüncü kişilerin hak ve sorumlulukları, alım miktarının saptanmasındaki güçlükler gibi hususlar dikkate alınarak elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmet alımlarının tedarik yöntemlerine ilişkin olarak Kamu İhale Kurumuna düzenleme yapma yetkisi verilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca Tasarı ile; Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, Karayolu Taşıma Kanunu, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, Elektronik Haberleşme Kanunu, Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun, Anadolu Ajansının Malları ve Personeli Hakkında Kanun ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede uygulamada karşılaşılan ihtiyaçların giderilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında vazife malulü kamu görevlilerinden hayatını kaybedenlerin ana babalarına aylık bağlamada aranan muhtaçlık şartı kaldırılarak harp malulleri ve 2330 sayılı Kanun kapsamındaki vazife malullerindeki uygulama ile paralel hale getirilmesi ve hayatını kaybedenlerin ana veya babasına bağlanan aylığın toplamının 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık asgari ücretin net tutarından az olmaması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Madde ile, 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında vazife malulü kamu görevlilerinden hayatını kaybedenlerin yakınlarına veya malul olanların kendilerine bağlanan aylıklarda intibak yapılmak sureti ile iyileştirme yapılması ve harp malulleri ve 2330 sayılı Kanun kapsamındaki vazife malulleri ile uygulamada paralellik sağlanması amaçlanmıştır.

Astsubayların 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunda yer alan gösterge tablolarında belirtilen derece ve kademelere göre yükseltilmesi ve intibakların her yılın Eylül ayında yapılması sivil iştirakçilere uygulanacak azami derece ve kademenin, öğrenim durumları ve hizmet sınıfları itibarıyla 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yükselebilecekleri derece ve kademeye getirilebilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 3- Madde ile; harp malulleri, terörle mücadele ile güvenlik ve asayiş hizmetleri kapsamında hayatını kaybedenlerin yakınlarına veya malul olanların kendilerine ödenmekte olan ek ödeme ve eğitim ve öğretim yardımının bu kapsam dışındaki vazife malullerine de ödenmesi; harp veya vazife malulü sayılanlardan veya ilgili mevzuatına göre aylık bağlanan malullerden, görev veya sınıf değiştirerek çalışmaya devam edenlere de ek ödeme ve eğitim öğretim yardımı yapılabilmesi, malullük aylığı almakta iken hayatını kaybedenlerin dul ve yetimlerine ek ödeme ve eğitim öğretim yardımı yapılabilmesi, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında faaliyet gösteren özel eğitim okullarında eğitim alanların da eğitim öğretim yardımından yararlandırılabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- Tüm vazife malulleri ek 77 nci madde kapsamına alındığından aynı Kanunun ek 81 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ek 77 nci madde kapsamına girenler hariç olmak üzere vazife malullüğü veya” ibaresinin uygulama alanı kalmadığından söz konusu hükmün maddeden çıkarılması öngörülmüştür.

MADDE 5- 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce hayatını kaybeden veya malul olanlardan 5434 sayılı Kanunun 72 nci, ek 77 nci, ek 79 uncu ve ek 81 inci maddeleri kapsamına girenlerin, anılan maddelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde aynı haklardan yararlanmaları, daha önce aylık almakta iken hayatını kaybetmeleri sebebiyle beş katı tutarında yapılan ek ödemenin yapıldığı beşinci yılı takip eden ödeme döneminden itibaren bu haktan yararlanmaya devam etmeleri, 72 nci maddede yapılan düzenlemenin yürürlük tarihinden önce bağlanmış olan aylıkları sebebiyle açtıkları davalardan feragat etmeleri halinde; kendilerine çıkarılmış olan borçların faize ilişkin kısmının terkin olunması, anaparaya ilişkin kısmının ise beş yıla kadar taksitlendirilmesi ve haklarındaki mevcut dava ve icra takiplerinden vazgeçilmesi ve adlarına borç çıkartılanlardan vefat edenlerin borçlarının tahsil edilmemesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- Anadolu Ajansının %47,75’i Hazineye aittir. Bugüne kadar, Ajansın hisse yapısı içerisinde kamunun payının %50’nin altında tutulması yönünde bir politika izlenmiştir. Öte yandan, sahibi bilinmeyen hisselerin zaman içinde kamuya devri söz konusu olabilecektir.

Böyle bir durum da yukarıda bahsedilen politikaya çelişki oluşturabilecektir. Bunun önlenmesini teminen, yapılan düzenleme ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yer alan bazı sınırlamalardan istisna tutularak Ajansın kendi hisselerini iktisap edebilmesi amaçlanmaktadır.

Birinci fıkra ile, Ajans, kendi paylarını iktisap ederken veya rehin olarak kabul ederken Türk Ticaret Kanunundaki %10'luk sınırlamadan istisna tutulmuştur. Ayrıca, Ajansa kendi sermaye artırımına katılması, kendisinin sahip olduğu hisselerle ilişkin rüçhan hakkı ile kullanılmayan rüçhan haklarını kullanması imkânları tanınmıştır.

İkinci fıkra ile, Ajansın iktisap edeceği kendi payları üzerinde, başka bir işleme gerek kalmaksızın, Hazine lehine intifa hakkı kanunen tesis edilmiştir. Hazineye ait olan bu intifa hakkının da Hazine Müsteşarlığı tarafından kullanılması öngörülmüştür.

Türk Ticaret Kanununun 389 uncu maddesi uyarınca şirket tarafından iktisap edilen paylar, genel kurul toplantı nisabının hesaplanmasında dikkate alınmamaktadır. Üçüncü fıkra ile, bu payların genel kurul toplantı nisabının hesaplanmasında ve kâr payı gibi hakların dağıtımında dikkate alınması hükme bağlanmıştır. Kâr dağıtımı olması halinde bu payların da temettü hakkı olacaktır ve bu da intifa hakkı sahibi olan Hazine Müsteşarlığına ödenecektir.

Dördüncü fıkra ile, Ajansın sahip olduğu payların satılması halinde 4046 sayılı Kanundaki usul ve esasların uygulanacağı öngörülmüştür.

Beşinci fıkra ile, Ajansın kendi paylarını iktisap etmesi veya rehin olarak kabul etmesi durumlarında, elden çıkarmaya ilişkin Türk Ticaret Kanununun 384 üncü ve 385 inci maddelerinin uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

MADDE 7- Madde ile, Türk Standartları Enstitüsü tarafından çıkarılan standartlar arasında, başta erişilebilirlik alanına ilişkin standartlar olmak üzere, engellileri de ilgilendiren çok sayıda standart bulunması nedeniyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Türk Standartları Enstitüsünün en yüksek karar organı olan Genel Kurulda temsil edilmesi yoluyla karar alma süreçlerine katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, Türk Standartları Enstitüsü tarafından çıkarılan standartlar arasında, başta erişilebilirlik alanına ilişkin standartlar olmak üzere, engellileri de ilgilendiren çok sayıda standart bulunması nedeniyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Türk Standartları Enstitüsü bünyesindeki teknik kurulda temsil edilerek karar alma süreçlerine katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, her bir engelli için azami 5 yıl süre ile uygulanmak ve yıllık olarak indirilecek tutar her bir engelli çalışan için asgari ücretin yıllık brüt tutarının %150'sini aşmamak üzere, korumalı işyerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlar için, diğer kişi ve kurumlarca karşılanan miktarlar da dahil, yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının %100'ü tutarında korumalı işyeri indiriminin gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlere indirilmesi suretiyle korumalı işyerlerinin kurulmasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, Anayasanın 10 uncu maddesinde yer alan hükümler paralelinde, kurumların engelliler için sağlık kurulu raporuna göre kendisi, eşi veya birinci derece kan hısımlığı bulunan bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için özellikli ve ayrı düzenlemeler yapılması öngörülmektedir.

MADDE 11- Tasarı ile Sosyal Politika Merkezi kurulduğundan, Merkezin Başkanının özlük durumuna ilişkin olarak 657 sayılı Kanunun eki (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendine "Genel Müdürler," ibaresinden sonra gelmek üzere "Sosyal Politika Merkezi Başkanı," ibaresinin eklenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12- Madde ile, Milli Eğitim Temel Kanununun eğitim kurumlarının dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açık olduğunu vurgulayan maddesinde, ayrımcılık yapılamayacak hususlar arasında engelliliğin de açıkça vurgulanması suretiyle engellilere yönelik ayrımcılıkla mücadelenin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13- Madde ile, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin kapsamı genişletilmiş olup, fiilen uygulama imkânı bulunmayan ifadeler metinden çıkarılmıştır. Sosyal yardım programından faydalanan vatandaşların ekonomik durumu iyi olan nafaka alabileceği yakınları var ise mahkemelerce hükmolunacak nafakanın onlar adına tahsilinin sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Muhtaçlık sınırını yeniden düzenleyen değişiklik ile hane yaklaşımı getirildiğinden hane içinde kişi başına düşen gelir dikkate alınarak muhtaçlık tespit edilecek ve bu sayede Kanunun sağlıklı bir şekilde uygulanması sağlanacaktır.

MADDE 14- Madde ile, 2022 sayılı Kanunun kapsamı genişletildiğinden Kanun metninde bütünlük sağlanması adına bu doğrultuda değişiklik yapılmaktadır. Mevcut 2 nci maddenin fiilen uygulaması kalmadığından kapsama ilişkin olan ancak ek 1 inci maddede düzenlenen engelli aylıklarına ilişkin hükümler 2 nci maddeye işlenmiştir. Bununla birlikte 18 yaşaltı engelli aylıklarında engelli yakınının da genel sağlık sigortası kapsamına alınması sağlanmıştır. Diğer taraftan engelli aylık tutarlarının yaşlı aylığına endeksleme yerine ayrık göstergelerle belirtilmesi ile merkezi yönetim bütçe kanununda farklı belirlenebilmesi sağlanmıştır.

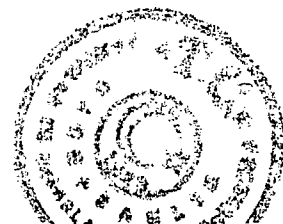
MADDE 15- Madde ile, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sosyal Güvenlik Kurumundan devralınan işlemlerin Bakanlık ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yürütülmeye başlanması nedeniyle, Kurum ifadeleri Bakanlık olarak değiştirilmiş ve mevzuat metinleri arasında uyum sağlanmıştır.

MADDE 16- 2022 sayılı Kanunda yer alan ve Sosyal Güvenlik Kurumunu ifade eden Kurum ifadesi Bakanlık ifadesi ile değiştirilmiştir. Zira 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Kurumun Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğü kapatılarak görevleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Madde, bu değişikliğin 2022 sayılı Kanuna yansıtılması amacını taşımaktadır.

Ayrıca madde ile, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca muhtaç olduğuna karar verilenlere Bakanlıkça aylık bağlanacağı hususu ile sosyal inceleme raporunun muhtaçlık kararındaki yerinin netleştirilmesi amaçlanmıştır.

Nafaka yükümlülerinin ekonomik durumlarının tespiti için muvafakatleri aranmaksızın gelir ve mülkiyet durumlarına ilişkin kişisel bilgilerinin sorgulanması düzenlenmektedir. Bu sorgulama sonucunda ekonomik durumlarına göre kişilere nafaka yükümlülüğüne ilişkin adli işlemlerin yapılıp yapılmayacağına karar verilecektir.

MADDE 17- 2022 sayılı Kanun ile aylık bağlanan kişilerin ekonomik koşullarına göre kendilerine ödenen yaşlı ve engelli aylığını tüketerek elden çıkarmak zorunda kalan, günü gününe ve güçle geçinen kimseler olduğu bilinmektedir. Yaşlı ve engelli kişiye ödenen aylıkların, 2022 sayılı Kanunda yer alan nedenlerle geri alınması gerekmektedir. Ancak Bakanlık tarafından açılan davalarda, alacağın borçludan tahsilinin mümkün olmadığı ve alacağın tahsili için harcanacak emek ve mesai karşılığında elde edilecek bir yararın bulunmadığı görülmüştür. Bu nedenle madde ile, her ne şekilde olursa olsun yersiz ödenen ve

geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizlerin terkin edileceği, ilgililer hakkında herhangi bir adli, idari ve icrai takibat yapılmayacağı hükmü eklenmiştir.

MADDE 18- Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Teşkilatında bulunan patlayıcı maddelerin incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hale getirilmesi işlemlerinde görevlendirilenlerin bu görevleri sırasında hayatını kaybetmeleri veya engelli hale gelmeleri durumunda bu kişilerin de 2330 sayılı Kanun kapsamına dâhil edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 19- Madde ile, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Emniyet Teşkilatında bulunan ve 4536 sayılı Kanunda tanımlanan patlayıcı maddelerin imhası nakli, depolanması vs. sırasındaki olaylarda sırasında hayatını kaybedenler ile malul olanların da, 2330 sayılı Kanundaki haklardan yararlanmaları amaçlanmıştır.

MADDE 20- Madde ile, 2330 sayılı Kanun kapsamındaki olaylar nedeniyle malul hale gelenlerin kendilerine ya da hayatını kaybedenlerin hak sahiplerine bağlanan aylıklarda (örneğin 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri (SSK-BAĞKUR) kapsamındaki sigortalılara) oluşan eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla, bunlara bağlanan aylıkların, herhangi bir sosyal güvencesi bulunmayan malullere bağlanan aylıktan düşük olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanmış maluller ile erbaş ve erler ile harp malullerinin malul sayılmaları sebebiyle aylık bağlandığı tarihten önceki sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile, malullük aylığı bağlanmasından sonraki çalışma veya sigortalılık sürelerinin birleştirilmemesi amaçlanmıştır.

Madde ile, malullük aylığı bağlandıktan sonraki sigortalılık veya çalışma sürelerinin yaşlılık/emeklilik, malullük ya da ölüm/dul veya yetim aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında ayrı bir çalışma veya sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesi öngörülmektedir. Ancak malullük aylığı bağlanmasına esas alınmış hastalık ya da engellilik halleri ve bu hastalık ya da engellilik hallerindeki ilerlemeler, sonradan geçen çalışmalar sebebiyle yaşlılık aylığına hak kazanılması koşullarının belirlenmesinde dikkate alınmaması amaçlanmıştır.

Ayrıca, bağlanacak aylıklarda uygulanan tahdidin kaldırılması, er, erbaşlar ile harp malulleri hakkında da 2330 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmak suretiyle, bağlanacak aylıkların yükseltilmesi ve geçmiş hizmetlerin birleştirilmemesi öngörülmektedir.

MADDE 21- Madde ile, 1/1/2012 tarihinden sonra meydana gelen ölüm ya da malullük sebebiyle 2330 sayılı Kanununun 1 inci ve 2 nci maddelerinde yapılan değişiklik kapsamına girenlerin müracaatları üzerine, 2330 sayılı Kanunla düzenlenen haklardan aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılmaları amaçlanmıştır. Ancak bunlara nakdi tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaması öngörülmüştür.

MADDE 22- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişiklik ile “Sosyal Politika Merkezi” kurulması öngörüldüğünden, Merkez Başkanının atama usulünün belirlenmesi için, 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanuna ekli (2) sayılı cetvele “Bakanlıklardaki Kurul Başkanları ve Üyeleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere Sosyal Politika Merkezi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- Madde ile, korumalı işyerlerinin çevre temizlik vergisinden muaf tutulmaları öngörülmüştür.

MADDE 24- Ev Tipi Sosyal Hizmet Birimleri ile çocuk, kadın, engelli ve yaşlılar ile bakım veya barınma ihtiyacı olan kişilere hizmet verilen mesken niteliğindeki yatılı sosyal hizmet birimlerinin oluşturularak toplu yaşamın getirdiği olumsuzlukları yaşamamaları amaçlanmaktadır.

Madde ile haklarında korunma ve bakım tedbir kararı bulunan, aile odaklı hizmet modellerinden yararlandırılmayan 0-18 yaş arası korunma ihtiyacı olan çocuklar ile 18 yaşın üzerinde korunma/bakım tedbir kararının devamını gerektiren şartları taşıyan gençlerin korunması topluma yararlı bireyler olarak yetiştirilmesi amacıyla yeni bir bakım modeli oluşturulması öngörülmektedir.

Kuruluş bakımı ülkemizde çok sayıda çocuğun bir çatı altında toplandığı toplu bakım modelidir. Kuruluşlar ev ortamına yakın tefriş edilmeye başlanmış Çocuk Evleri Sitesi kuruluş bakımı yerine daha küçük birimlerde, aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içerisinde çocukların yetiştirilebileceği küçük müstakil binalardan oluşturulan site içerisinde bakımının sağlanmasıdır.

Çocuk Evleri Sitesi 10-12 çocuğun barınıp yaşamlarını sürdürebileceği, temel gereksinimlerinin karşılanabileceği, toplu yaşamın getirdiği olumsuzlukları yaşamadan yetiştirilebilecekleri, aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içinde çocukların yetişebileceği kuruluşların yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Aile ortamı şeklinde düzenlenmiş çocuk evleri, az sayıda personel tarafından sürekli ve değişmeyen hizmetin sağlanması ile çocuklarda temel güven duygusunu kazandırmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında ev tipi sosyal hizmet modellerinin uygulanmasının yaygınlaştırılmasının bu hizmetin kişilere sağlayacağı faydaların arttıracığı değerlendirilerek bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

MADDE 25- Madde ile, ev tipi sosyal hizmet birimlerinde ev ortamında kesintisiz olarak hizmet verilmesi öngörülmektedir. Bakım elemanlarının kısa zaman aralığında değişmesi, istenilen faydaların elde edilememesine yol açabilecektir. Bu nedenle de anne-baba, abla, ağabey gibi rol modelleri gereği gibi gerçekleştirememektedir. 24 saat esasına göre çalışılması durumunda kişilerin bu hizmetten daha olumlu yararlanacakları açıktır.

Özellikle çocukların ne tür davranışlar geliştirdikleri çoğunlukla model aldıkları yetişkinlere bağlıdır. Temel güven duygusunun oluşumunda, gelişiminde, bir yetişkine güvenli bağlanma önemli bir unsur olup yaşamın ilk yıllarında başlayıp ömrünün son yıllarını etkileyecek bir öneme sahiptir. Güvenli bağlanma çocuğa bakım veren kişi ile sürekli ve tutarlı ilişki gerektirmektedir. Bu kapsamda çocuğun aile ortamına hazırlanmasında çocuk ile bakım veren arasındaki ilişkinin niteliği çok önemlidir. Burada özellikle dikkate alınması gereken husus, bakım elemanı/bakıcı annenin sürekliliği, tutarlılığı ve kararlı tutumudur. Bakım elemanlarının vardiya usulü ile çalışması, kendi özel hayatındaki yaşamın yanında çocuk evlerini iş ortamı olarak algılamalarına sebep olmaktadır. Oysa ki çocuk evleri hizmeti ile, aile ortamına en yakın hizmet verilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda vardiya usulü çalışma sık sık personel değişmesine ve çocukların psikososyal gelişimini olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Çocuk evlerinde çalışan bakım elemanlarının vardiya usulü ile değil, 24 saat süre ile çocuk evinde bulunmaları çocuklarımızın sağlıklı gelişimi açısından önemlidir. Bakım elemanları 24 saat süreyle kesintisiz olarak çocuğun bakımı ile sorumlu olmakla birlikte, 24 saat süresince çalışmamaktadır. Çocuğun okulda olduğu, uyuduğu zamanlarda dinleneceği açıktır.

MADDE 26- Madde ile; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı döner sermaye işletmesi kurulmaktadır.

MADDE 27- Madde ile, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda yer alan “yetkili ve görevli mahkemece” ibaresi uygulama birliğinin sağlanması açısından “3/7/2005 tarihli ve

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece” şeklinde değiştirilmiş ve sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacakları inceleme sonucu hazırlayacakları raporda çocuğun derhal koruma altına alınmasını gerektiren bir durumun olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varılması halinde mülki idare amirinin onayı ile çocuğun ailesine teslim edilebilmesi sağlanarak bu durumdaki çocuklar hakkında daha hızlı ve çocuğun mağdur olmasını engelleyecek şekilde karar verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 28- Koruyucu ailelere yapılan ödemeler, yanına yerleştirilen korunmaya muhtaç çocuğun yetiştirilmesine ilişkindir. Çocukların aile ortamında yetiştirilmesinin önemi nedeniyle kuruluşlar yerine koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Bu nedenle hizmetin çeşitlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Çocukların kuruluşa girmemeleri için planlanan geçici koruyucu aile ve özel ihtiyaçları nedeniyle daha nitelikli bakım gerektiren uzmanlaşmış koruyucu aile modelleri düzenlenmiştir. Profesyonel koruyucu aile sistemine geçişin bir parçası olarak, koruyucu ailelerden sosyal güvencesi olmayan eşlerden birinin Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamında isteğe bağlı sigortasını yaptırması ve ödeme belgesini ibrazı halinde primlerin aylık ödemelere ilave edilerek Bakanlıkça gönderilen ödenekten karşılanması yönünde düzenleme yapılmıştır.

MADDE 29- Özel sosyal hizmet kuruluşlarının kapasitelerinin %3’ü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca tespit edilecek kişilerin ücretsiz yararlanması için ayrılması amaçlanmıştır.

MADDE 30- Madde ile, 2828 sayılı Kanuna 35/A ve 35/B maddeleri eklenmektedir.

35/A maddesi ile, gerçek kişi veya özel hukuk tüzel kişilerine ait sosyal hizmet kuruluşlarında yapılan kontrol ve denetimler sonucunda; bu kuruluşların açılışına, çalışma şartlarına, yönetimine, hizmetin etkin sunumuna ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen koşullara göre eksiklik veya aykırılığın tespiti halinde bu kuruluşlara uygulanacak müeyyideler, uygulanacak idari para cezalarının alt ve üst limitleri ile müeyyidelerin uygulanma usulü belirlenmiştir. Düzenleme ile, kapsamdaki sosyal hizmet kuruluşlarının yürüttükleri faaliyetleri mevzuata uygun olarak sunmaları amacıyla caydırıcı nitelikte müeyyideler belirlenmiştir.

35/B maddesi ile, toplu yaşanan yerlerde insan hakları ihlallerinin yaşanması ve hizmet alan kişilere yönelik istismar ve şiddet eylemlerinin olma ihtimali gözönüne alınarak, kuruluşların etkin izlenmesi, mevzuata uygun hizmet vermeyen merkezlere uygulanacak yaptırımlara ilişkin ayrıntılı bir düzenlemenin kanun seviyesinde ortaya konularak bu tür merkezlerin denetiminde etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır. Maddede, kapsamdaki kuruluşlara hangi hallerde kapatma cezası uygulanacağına dair düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda tehdit, baskı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini de içeren, fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar verecek her türlü tutum ve davranışta bulunulmasını engellemeye yönelik gerekli tedbirlerin alınmamasının ağır sonuçlarının doğmaması için Bakanlığa doğrudan kapatma yetkisi verilerek kuruluşlar üzerinde caydırıcı bir etki sağlanması, doğrudan kapatma müeyyidesi uygulanacak haller sıralanarak mevzuata uygun davranmayan merkezlerin kapatılmasına yönelik karar alma yetkisinin Bakanlığa tanınması hususlarında düzenleme yapılmıştır.

MADDE 31- Madde ile; haklarında korunma, bakım veya barınma tedbir kararı olan fasıllı olarak geçen yararlanma süreleri dahil iki yıldan az olmamak üzere Bakanlığın sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklardan reşit olduğu tarih itibarıyla bu hizmetlerden yararlanmaya devam eden çocukların işe yerleştirilme usulü düzenlenmiştir. Özel sektörde çalıştırılmaları halinde, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesine göre ödenmesi gereken ve aynı Kanununun 82 nci

maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, kısa vadeli sigorta kolları primi ve genel sağlık sigortası primi sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre ödenmesi gereken işsizlik sigortası primi sigortalı ve işveren hissesinin tamamı sigortalının işe giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle Hazine tarafından karşılanacağı öngörülmektedir.

MADDE 32- Madde ile, 2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi yeniden düzenlenmiştir. Düzenleme ile engelliye evde bakım hizmeti uygulamasında köklü değişikliklere gidilmiştir. Evde bakım hizmeti, engellinin evde bakımına destek yardımı olarak tanımlanmış ve sosyal yardım kapsamına alınmıştır. Evde bakım hizmeti uygulamasının yapısı itibarıyla, bir hizmet modelinden ziyade bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımını sağlayan bir sosyal yardım ve destek modeli olarak değerlendirilmelidir. Bu itibarla yeni düzenlemede, uygulama sosyal yardım verilmek suretiyle bakıma muhtaç engellinin evde bakımına destek verilmesi olarak formüle edilmektedir.

Söz konusu yardımdan faydalanmaya ilişkin gelir kriteri, Bakanlığın tüm yardım uygulamaları için belirlediği hane halkı yaklaşımı çerçevesinde yeniden belirlenmiştir. Hanedeki bireylerin gelir ve ortak harcamaları hane içerisindeki ortak yoksulluk durumunu ve bu durumun başvuruda bulunan kişinin muhtaçlık haline yansımaları etkilemektedir. Refah hanede paylaşılan bir durumdur. 3294 sayılı Kanun kapsamında yapılan yardımlarda ve 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan yaşlı ve engelli aylıklarında uygulanan bu yaklaşımın bu yardım türünde de uygulanması sosyal yardımlar için geçerli ekonomik muhtaçlık kriterinde farklılıkları ve yanlış anlamaları ortadan kaldıracaktır. Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemi ile birlikte hane ölçeğinde kişinin tüm gelirleri elektronik ortamda temin edilebildiği için, gelir kriteri, tüm sosyal yardımlarda uygulanabilir ve genel bir kriter olan hane halkı yaklaşımı ile ilişkilendirilmiştir.

2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle birden fazla bakıma muhtaç engellinin bulunduğu hanelerde gelir kriterinin hesaplanmasında, hanede bulunan birinciden sonraki her bakıma muhtaç engellinin iki kişi olarak dikkate alınması öngörülmüştür. Hanede bir engellinin bulunması aileye psikososyal ve ekonomik açıdan önemli bir yük getirmektedir. Bu durum bir taraftan engellinin bakımına yönelik ihtiyaçların giderilmesi için ilave ekonomik yük doğurmakta, diğer taraftan da engellilerin özellikle annelerini istihdam sürecinin dışında kalmaya zorlamaktadır. Hanede birden fazla bakıma ihtiyacı olan engellinin bulunması halinde ise aileler üzerindeki yük daha da artmakta ve aile fertlerinin birinin istihdam ile ilişkisi tamamen kopmaktadır. Evde bakım hizmetine ilişkin uygulamalarda, tespit edilen ortalama hane gelirinin söz konusu madde ile belirlenen gelir kriterini çok düşük bir tutarda dahi geçmesi halinde aileler söz konusu hizmetten faydalanamamakta ve aile birden fazla engellisi ile hiçbir ekonomik destek alamadan hayatını sürdürmektedir. Bu durum engelli ailelerinin yaşadığı travmanın derinliğini arttırmaktadır. Engelli ailelerinden gelen talep ve şikayetler arasında önemli bir yer tutan bu problemin çözümü amacıyla bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur. Birden fazla bakıma ihtiyacı olan engellisi bulunan aileler açısından, durumun aile fertlerinin psikososyal ve ekonomik durumları üzerindeki olumsuz etkileri ve ailenin genellikle anne olmak üzere bir ferdinin istihdam ile ilişkisini koparması hususu dikkate alınarak, söz konusu gelir kriterine ilişkin hesaplama yapılırken hanede bulunan birden fazla bakıma ihtiyacı olan engellinin hesaplamada hane lehine etki yapacak şekilde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, söz konusu sosyal yardıma ilişkin iş ve işlemlerin Bakanlık ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için (9.500) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık sosyal yardım yapılması öngörülmüştür.

Yoksulluk kriterine göre yürütülen sosyal yardım programları kapsamında farklı ekonomik muhtaçlık kriterlerinin uygulanması, yararlanıcılar ve kamuoyu tarafından eleştirilmekte olup, düzenlemenin bu durumu ortadan kaldıracığı, ayrıca, ekonomik muhtaçlık kriterlerinin günümüz ekonomik şartlarına uyumlu şekilde değiştirilmesini sağlayacağı değerlendirilmektedir. Yine, söz konusu yardım programının Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından uygulanması sosyal yardımları tek çatı altında toplayacağından yardımlarda mükerrerlik ve kaynak israfı riskini azaltacaktır.

İkinci olarak, halen yürütülmekte olan bakıma muhtaç engellilere özel bakım merkezlerinde verilen bakım hizmetine ilişkin değişiklikler yer almaktadır. Bu kapsamda, bakıma ihtiyacı olan engellilere özel bakım merkezlerinde sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı (20.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutardan fazla olamayacağı öngörülmüş, ücretleri Bakanlık bütçesinden karşılanmak suretiyle sağlanan bu hizmetin, önceki mevzuatta olduğu gibi, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın temin edilmesi ancak uygulamanın nasıl yapılacağına dair usul ve esasların Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

Üçüncü olarak, kapsamdaki engellilere bakım hizmeti veren resmî kurumlara bu hizmetten dolayı yardım yapılabilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu hizmetlerin yerel düzeyde yaygınlaştırılmasının sağlanması amacı doğrultusunda, Bakanlık dışında bakım hizmeti veren resmî kurumların teşvik edilmesi öngörülmüştür. Bu suretle, bakıma ihtiyacı olan engellilerin ailelerinin bulunduğu şehirlerdeki yerel yönetimlerin de bakım merkezleri açmaya teşvik edilerek hizmetin yaygınlaştırılması ve engellilerin yaşadıkları yerde bakımlarının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 33- Madde ile, 2828 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmektedir.

Ek 9 uncu madde ile, haklarında korunma ve bakım veya barınma tedbir kararı bulunan çocuklar hakkında mülkiyet ve miras hakkı dışında, tedavi, seyahat, kişisel haller gibi durumlarda, velayet hakkından kaynaklanan yetkilerin kuruluşlar tarafından kullanılmasına imkân tanınması amaçlanmıştır.

Ek 10 uncu madde ile, ihtiyacı olan yaşlılara 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre hizmet alımıyla bakım hizmeti verilebilmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Bakanlık bünyesinde hizmet vermekte olan Huzurevleri ve Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Nisan 2013 itibarıyla 5.082 yaşlı bakım hizmeti almak için sıra beklemektedir. Özellikle büyükşehirlerdeki resmi kuruluşlarımızda bakım hizmeti almak için sıra bekleyen yaşlı sayısında artış gözlenmektedir. TÜİK verileri dikkate alındığında ülkemiz nüfusunun yaşlanmakta olduğu, sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlerin yaşlı nüfusun huzurevlerine olan talebini arttırdığı görülmektedir. Bu durum, yaşlılarımızın resmî kuruluşlara yönelik talebinin karşılanamaması riskini doğurmaktadır. Resmî kuruluşlarımızda bakım hizmeti almakta olan bir yaşlının yaklaşık maliyeti 2.750 TL ile 3.000 TL arasında değişmektedir. Özel huzurevlerinde ise, standartlarına göre farklılaşmakla birlikte 900 TL'den başlayan bir fiyatlandırma görülmektedir. Söz konusu düzenleme ile, kapsama 2828 sayılı Kanunda tanımlanan "muhtaç yaşlı" statüsündeki bireylerin alınması öngörülmektedir. 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 2828 sayılı Kanunla Bakanlık tarafından yapılması öngörülen bu hizmetin aksatılmadan ve daha uygun bir maliyetle verilmesinin sağlanması amacıyla söz konusu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

MADDE 34- 2828 sayılı Kanuna üç geçici madde eklenmiştir.

Evde bakım hizmetinden faydalanmakta olanlara ilişkin analizlerde, mevcut durumda bu programdan faydalanan yaklaşık 400.000 vatandaşımızın yaklaşık %12'sinin hane içinde kişi başına düşen gelirin asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamdaki vatandaşların mağduriyetinin önlenmesi için geçici 10 uncu

madde ile hizmetten halihazırda faydalananların ve 1/1/2014 tarihine kadar başvurmuş olanların durumunun eski gelir kriteri çerçevesinde değerlendirilerek muhafaza edilmesi öngörülmüştür.

Geçici 11 inci madde ile, Döner Sermaye Merkez Müdürlüğünce işletmelere verilen borçların, maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bir defaya mahsus olmak kaydıyla ödenmemesi ve Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü hesabına gider kaydedilmesi öngörülmüştür.

Geçici 12 nci madde ile, 2828 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliğin altı ay içinde çıkarılması öngörülmüştür.

MADDE 35- Madde ile, 2828 sayılı Kanunda yer alan muhtaç ibareleri ihtiyacı olan şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 36- Madde ile, Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da temsil edilmesi sağlanarak karayollarında engelliler için gerekli güvenlik önlemlerinin alınması konusunda karar alma sürecine katkı sağlanabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 37- Madde ile, faizsiz konut kredisi hakkı kapsamı genişletilerek harp ve vazife malulleri ile 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ve 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında vazife malullüğü aylığı alan dul ve yetimlerin de yararlanmaları öngörülmektedir. Ayrıca ilgili mevzuatına göre harp veya vazife malulü sayılanlardan görev veya sınıf değiştirerek çalışmaya devam edenlerin de bu haktan faydalanabilmeleri amaçlanmıştır.

MADDE 38- Madde ile, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına döner sermaye ücretlerinden muafiyet sağlanmıştır.

MADDE 39- Madde ile, 3294 sayılı Kanuna iki ek madde eklenmiştir.

Ek 3 üncü madde ile, Vakıflar tarafından; ilgisine göre Milli Eğitim Bakanlığı veya ilgili kamu idaresinin görüşü alınarak, vakıf gelirleri veya Fon kaynakları kullanılarak yurt veya pansiyon yapılabilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, Maliye Bakanlığınca yurt veya pansiyon yapılmak amacıyla ilgili kamu idarelerine tahsis edilen Hazineye ait taşınmazların üzerinde de; adına tahsis yapılan kamu idaresinin talebi üzerine, yurt veya pansiyon yapılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Ek 4 üncü madde ile, Vakıflar tarafından; arsası bağışlanan veya bağışla alınan ve bu arsalar üzerindeki bina, yapı ve tesislerin tamamı bağışlanan veya bağışla yapılanlar hariç olmak üzere, vakıf gelirleri veya Fon kaynakları kullanılarak alınan ve üzerinde yurt veya pansiyon olarak kullanılmak üzere inşa edilen ve kullanıma hazır hale getirilen her türlü bina, yapı ve tesisler bulunan taşınmazların; ihtiyacı olan kamu idarelerine yapılış amacıyla kullanılmak üzere tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Hazineye devredilmesi öngörülmüştür.

MADDE 40- Madde ile, 3294 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmiştir.

Geçici 2 nci madde ile, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları kullanılarak Hazineye ait taşınmazların üzerinde yurt veya pansiyon olarak kullanılmak üzere inşa edilen ve kullanıma hazır hale getirilmiş olanların hiçbir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal etmesi sağlanmıştır.

Geçici 3 üncü madde ile, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının elektronik sorgulama işlemleri nedeniyle tahakkuk eden döner sermaye ücretlerinin terkini sağlanmıştır.

MADDE 41- Madde ile, 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanunda düzenlenmeyen fesih, ceza ve yasaklamaya ilişkin olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanabilmesi öngörülmüştür.

MADDE 42- Madde ile, terör eyleminin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı ve faydalı olanlardan bu faaliyetlerinden dolayı hayatını kaybettikleri, yaralandıkları veya sakatlandıklarının Nakdi Tazminat Komisyonu tarafından tespitinde ortaya çıkan farklıklarının giderilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna inceleme yetkisi verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 43- Mevcut düzenlemede 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren olaylar nedeniyle hayatını kaybedenlerin yakınlarına iki, malul olanlara bir istihdam hakkı tanınmakta iken, madde ile, 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi ve 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında harp malulleri ile 2330 sayılı Kanun kapsamında hayatını kaybedenlerin yakınlarına iki, malul olanlara bir istihdam hakkı, 5434 sayılı Kanunun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında vazife malulü sayılan; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı askeri personeli (erbaş ve erler dahil) ile Emniyet Teşkilatından emniyet hizmetleri sınıfına mensup vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin yakınlarına iki, malul olanlara bir istihdam hakkı, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Emniyet teşkilatı dışındaki vazife malullerinden hayatını kaybedenlerin yakınlarına ve malul olanlara ise bir istihdam hakkından yararlanma imkânı getirilmektedir.

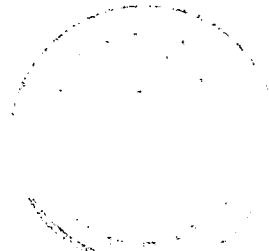
Ayrıca, 5233 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanan terör mağdurlarına da bir istihdam hakkından faydalanma imkânı getirilmektedir. İstihdamında karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi amacıyla maddenin birinci fıkrasında sayılan yerlerde çalışanlar ile kırkbeş yaşını bitirmiş olanların istihdam hakkından faydalanamayacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

MADDE 44- Madde ile 3713 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmiştir.

3713 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamına girenlerden, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kırkbeş yaşını doldurmuş olanların istihdam hakkının belirli süre saklı tutulması amacıyla yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde İçişleri Bakanlığına müracaat etmeleri durumunda istihdam sınırı dahilinde bu haktan yararlandırılmaları, hak sahiplerinin atama tekliflerinin hızlı ve adilane bir şekilde yapılabilmesi amacıyla Devlet Personel Başkanlığınca 2015 yılı sonuna kadar hak sahiplerinin atanması için ayrılması gereken %2 oranındaki kadro ve pozisyon sayılarının hesabında dikkate alınmaksızın kura usulü ile yapılması ve 31/12/2015 tarihine kadar yapılacak atamaların, yılı merkezi yönetim bütçe kanunlarında yer alan kısıtlamalara tabi tutulmaması amaçlanmıştır.

MADDE 45- Madde ile, giderleri arasında önemli bir yer tutan işveren işsizlik sigorta prim hisselerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması suretiyle korumalı işyerlerinin desteklenmesi ve bu işyerlerinin sürdürülebilirliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 46- Aile konutu şerhi, eşlerin birlikte yaşadığı konutların tapu kaydına şerh edilmesi, tapu sicil müdürlüğüne taşınmaz tapu kayıtları üzerine malik olmayan eşin talebi üzerine aile konutu şerhinin konulabilmesi için mahkeme kararının gerekip gerekmediğine ilişkin farklı uygulamalar bulunmaktadır.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, 2002/7 sayılı Genelgesinde tapu kayıtlarına aile konutu şerhinin işlenmesi için mahkeme kararı aranmasına yer vermemiştir. Danıştay, söz konusu Genelgenin iptali için açılan davada yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Bunun üzerine Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü tüm tapu dairelerine bir genelge göndermiş, bu genelge ile mahkeme kararı olmaksızın yürütme durdurma kararı verilen dosya karara çıkana kadar aile konut şerhinin beyanla belirtilen belgeler eşliğinde konulması uygulamasını durdurmuştur.

Aynı konuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 28/9/2011 tarihli ve E.: 2011/2, K.: 2011/447 sayılı Kararında “Tapu kaydına aile konutu şerhinin verilmesi Tapu Sicil Müdürlüğünden istenir. Taşınmazın maliki olmayan eşin şerhin verilmesini talep edebilmesi için bir mahkeme kararına veya hak sahibi eşin söz konusu işleme izin vermesine gerek yoktur. Zira Türk Medenî Kanununun 194 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının açık hükmü ile taşınmazın maliki olmayan eşe bu hak tanınmıştır.” hükmüne yer vermiştir.

Madde ile, Tapu Sicil Müdürlüğünce aile konutu şerhi işlenmesi için mahkeme kararı aranması gerektiği yönünde farklı uygulamalardan kaynaklanan sıkıntıların giderilmesine, telafisi imkânsız zararların önlenmesine yönelik olarak taşınmazın maliki olmayan eşin mahkeme kararı olmaksızın tapu sicil müdürlüğünden aile konutu şerhi verilmesini isteyebilmesi öngörülmüştür.

MADDE 47- Kamu İhale Kurulu kararlarının iptali istemiyle genel yetkili olan Ankara İdare Mahkemelerinde dava açılmakta ve davalar 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda yer verilen usul hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılmaktadır. Mevcut durumda mahkemelerce esastan karar verme süresi ortalama birbuçuk ila iki yıl, temyiz aşaması ise iki ila dört yıl, bazı hallerde daha da uzun sürmekte, dava konusu Kurul kararının iptal istemi defaten idare mahkemesince, bölge idare mahkemesince ve Danıştayca incelenmekte ve bu aşamalarda farklı kararlara hükmedilebilmekte, bir önceki aşamaya göre farklı verilen her karar sonucunda sözleşme fesih ve tasfiye edilerek başka bir yüklenici ile yeni bir sözleşme imzalanmaktadır. Bu durum özellikle yapım işlerinde işlerin yürütülmesi imkânını ortadan kaldırmakta, yatırım gerçekleştirilememekte, kamu kaynakları israf edilmekte ve idareler ile yükleniciler arasında pek çok ihtilafın doğmasına neden olmaktadır.

Madde ile, belirtilen sakıncaların önüne geçilmesi amacıyla, hak arama özgürlüğünün özüne dokunulmadan itirazın şikayet başvuruları hakkında Kamu İhale Kurulu tarafından verilen nihai kararlar ile bu Kanun ve 4735 sayılı Kanun gereğince idareler tarafından verilen yasaklama kararları hakkında açılacak davaların Danıştayda görülmesi öngörülmüştür.

Ayrıca, yapılan düzenlemeyle dava açma, davaya cevap sürelerinin kısaltılması, yürütmenin durdurulması kararına itirazın ve cevaba cevap ile ikinci cevap süreçlerinin kaldırılması, davaların üç ay içinde karara bağlanması, kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamayacağı ve kaldırma, bozma ya da onama kararı yerine işin esası hakkında karar alınarak tamamlanması öngörülmek suretiyle, itirazın şikayet başvuruları üzerine Kurul tarafından verilecek nihai kararlara karşı açılacak davaların en kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmıştır.

Etkin ve hızlı bir dava sürecinin tesisi, süreç içerisinde yapılacak tebligatların hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine de bağlıdır. Bu bağlamda, mahkemeler tarafından yapılan tebligatlarda yaşanan zaman kaybını önlemek amacıyla, hızlı ve etkin bildirim araçlarının kullanılması imkânı getirilmekte ve bu anlamda öncelikle başvurulması gereken tebligat yöntemleri belirlenmektedir.

MADDE 48- Madde ile; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen ve her yıl Ocak ayında Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususunda ihale dokümanına hüküm konulması zorunlu hale getirilmektedir.

Madde ile, yerli malı belirlenmesine ilişkin esas ve usullerin, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak düzenlenmesi öngörülmüştür. İsteklilerce teklif edilen malın yerli malı olduğu bu esas ve usullere uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilecektir. Ancak özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, ihale konusu mala ilişkin yerli malı belgesi düzenlenememesi halinde üretim sürecindeki yerli katkı oranı esas alınarak fiyat avantajı sağlanmasına yönelik olarak esas ve usullerde düzenleme yapılabilecektir.

MADDE 49- Etkin ve süreklilik arz eden bir ihale sürecinin tesisi, süreç içerisinde yapılacak tebligatların hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine de bağlıdır. Bu bağlamda, ihale sürecinde idareler veya Kurum tarafından yapılan tebligatlarda yaşanan zaman kaybını önlemek amacıyla, madde ile, hızlı ve etkin bildirim araçlarının kullanılması imkânı getirilmekte ve bu anlamda öncelikle başvurulması gereken üç tebligat yöntemi belirlenmektedir. Ayrıca, bu yöntemler arasında yer alan elektronik ortam ve faksla yapılacak tebligatlara ilişkin birtakım esaslara yer verilmek suretiyle bu alana belirlilik kazandırılması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, haklı veya zorunlu bir sebeple tebligatın maddede sayılan yöntemlerle gerçekleştirilememesi halinde tebligatı düzenleyen diğer kanunlara atıf yapılmak suretiyle bu konuda Kamu İhale Kanununun “özel kanun” niteliğine vurgu yapılmaktadır.

MADDE 50- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki yaklaşık maliyet ve sözleşme bedeli limiti kaldırılmakta ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüslerinin ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirecekleri yapım işleri ile yenilik, yerlileşme ve teknoloji transferini sağlamaya yönelik sanayi katılımı/off-set uygulamaları içeren mal ve hizmet alımları istisna kapsamına alınmaktadır.

Ar-Ge ve yenilik projeleri ile farklı destekler çerçevesinde projeler yürüten istekliler, iş deneyimini gösteren belgelerinin bulunmaması nedeniyle ihalelere katılamamaktadır. Bu isteklilerin ihalelere katılımının sağlanması için, (a) bendi ile, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine paragraf eklenmektedir.

Ar-ge ve çeşitli destekler çerçevesinde yürütülen projeler sonucu ortaya çıkan mal ve hizmetlerin piyasaya arz edilmesinden sonra iş deneyimini gösteren belgeler yerine kullanılabilir belge Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenecektir. Ancak mallara ilişkin olarak iş deneyimini gösteren belgenin düzenlenmesi için malın yerli malı belgesine sahip olması zorunludur. Bu belgeler, proje sonucu ortaya çıkan ürünlerin piyasaya arz tarihinden itibaren beş yıl süreyle kullanılabilir. Kamu İhale Kurumu, ilgili kuruluşların görüşlerini alarak bu belgelerin iş deneyimini gösteren belgeler yerine kullanılmasına yönelik usul ve esasları düzenleyecektir.

Kamu alımları istatistiklerine göre yaklaşık maliyeti eşik değerinin yarısının üzerinde olan yapım işi ihalelerinin sayısı toplam ihale sayısının % 3-4'ü aralığında olsa da, bu ihaleler parasal büyüklük bakımından toplam ihaleler içinde % 65-70 aralığında bir yer tutmaktadır. Şikayetlerin çoğu ise yaklaşık maliyeti eşik değerinin altındaki ihalelere yönelik olmaktadır.

Benzer şekilde, hizmet alımı ihalelerinde de teklif edilen fiyatların ticari veriler ve hayatın olağan akışı ile uygunluğu konusunda tereddütlerin olduğu ve anılan sorunun giderilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması zorunluluğunun ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu itibarla (c) bendi ile, AB müktesebatına uyumun korunması hususu da dikkate alınarak, yaklaşık maliyeti eşik değerinin yarısına kadar olan hizmet ve yapım işleri ihalelerinde aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması zorunluluğu kaldırılarak aşırı düşük tekliflerin doğrudan reddedilebilmesi suretiyle, nispeten küçük işlerin ihalelerinin daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılması ve büyük işlere göre mali yönden nispeten daha güçsüz isteklilerin iştirak

ettiği bu ihaleler sonucunda aşırı düşük tekliflerden kaynaklanan tasfiye riskinin azaltılması hedeflenmektedir.

İhalenin konusu ve usulü dikkate alınarak, aşırı düşük teklif sorgulaması yapılmaksızın en düşük teklif sahibi istekli üzerine ihalenin bırakılması konusunda Kurum tarafından düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Ekonomik ve mali yeterlik kriterlerinin 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde ihaleye katılım için bir ön şart olarak düzenlenmesi, fiyat dışı unsurların ise ihaleye katılıma ilişkin ön şartı sağlayan isteklilerin fiyat tekliflerinin puanlanmasına yönelik birer kriter olarak düzenlenmesi sebebiyle, anılan 10 uncu maddede sayılan ekonomik ve mali yeterlik kriterlerinin fiyat dışı unsur olarak belirlenmesi mümkün değildir. (ç) bendi ile, söz konusu engel ortadan kaldırılarak isteklinin ekonomik, mali ve mesleki yapısı hakkında temel verileri ortaya koyan ciro oranı, benzer iş deneyimi gibi kriterlerin de fiyat dışı unsur olarak belirlenebilmesine imkân sağlanmakta, mesleki ve ekonomik açıdan daha yüksek kapasiteli isteklilerin bu kapasitelerine de parasal bir karşılık öngörülme suretiyle ihale işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve gerek kamu sektöründe iş yapan yüklenici kalitesinin gerekse kamuya yapılan işlerin kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

Aşırı düşük teklif verilmesinden kaynaklanan sorunların azaltılması amacıyla 38 inci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, (d) bendi ile, ihale üzerinde kalan isteklinin sunacağı kesin teminat oranının artırılmasına imkân sağlayacak düzenleme yapılmaktadır.

Bu çerçevede, gerek ihalenin açıklama istenilmeksizin en düşük teklif üzerinde bırakılacağı gerekse aşırı düşük teklif sorgulaması yapılarak açıklaması uygun bulunan teklif sahibi üzerinde bırakılacağı ihalelerde, ihalenin sınır değerinin altında olan bir istekli üzerinde bırakılması halinde, kesin teminat oranının daha da yükseltilmesi hususunda Kuruma yetki verilmek suretiyle, aşırı düşük teklif verme eğilimindeki isteklilerin risk algısının değiştirilerek bir taraftan makul teklif vermelerinin sağlanması, diğer taraftan, bu risk algısına rağmen aşırı düşük teklif veren ve ihaleyi alan isteklilere karşı idarenin korunması amaçlanmaktadır.

İtirazen şikayet başvuru sisteminin hak arama dışındaki amaçlarla kullanılarak ihale sürecinin etkinliğinin sekteye uğratılmasının önlenmesi için başvuru ile elde edilmek istenen faydayla başvuru bedeli bağdaştırılmak suretiyle, (e) bendi ile bedeller yeniden belirlenmiş, ihale konusu işlerin tutarları bakımından kademeli bir yapı öngörülmüştür.

(f) bendi ile, Kanununun 55 inci maddesinin son fıkrasındaki düzenlemeyle çelişkili bir durumun ortaya çıkmaması ve istekli olabilecek, aday veya isteklilerin yanlış mercilere başvuru yapmaları nedeniyle ihale sürecinin uzamasına yol açılarak kamu hizmetinin temininde gecikmeye neden olunmasının önüne geçmek amacıyla başvuruların olması gerekenden farklı bir mercie yapılması durumunda başvuru dilekçesinin ilgisine göre ihaleyi yapan idare veya Kurum kayıtlarına girdiği tarihin başvuru tarihi olarak kabul edileceği öngörülmüştür.

Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan istatistik ve sicil kayıtlarının daha sağlıklı olması ve uygulamanın bir elden yürümesini teminen (g) bendi ile, ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının Kamu İhale Bülteninde yayımlanması düzenlenmiştir.

4734 sayılı Kanunda çerçeve anlaşma ihalelerinin kısmi olarak da feshedilebileceğine ilişkin düzenleme bulunmaması nedeniyle kısmi teklife açık olarak gerçekleştirilen çerçeve anlaşma ihalelerinde isteklilerle teklif vermiş oldukları her bir kısım için ayrı çerçeve anlaşmalar imzalanması gerekmektedir. Bu durum uygulamada iş gücü ve zaman kaybına yol açmakta ve kırtasiyeciliği artırmaktadır. Kısmi teklife açık olarak gerçekleştirilen çerçeve anlaşma ihalelerinde isteklilerle her bir kısım için ayrı çerçeve anlaşma imzalanması yerine her bir istekli ile teklif vermiş olduğu kısımların tamamı üzerinden tek bir çerçeve anlaşma imzalanabilmesine imkân sağlamak üzere, (ğ) bendi ile, Kamu İhale Kurumuna çerçeve anlaşma ihalelerinin belli durumlarda kısmen feshedilebileceği yönünde düzenleme yapma yetkisi verilmektedir.

(h) bendi ile, 4734 sayılı Kanunun kapsamı dışına çıkarılan bazı işlerin ihale usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesine ve bu yönetmelikleri hazırlayacak kurumların belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 51- Madde ile, 4734 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmiştir.

Ek 7 nci madde ile; elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme piyasalarında ve bu sektöre ilişkin mevzuattaki değişiklikler ve gelişmeler sonrasında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme hizmetlerinin temin yöntemine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme sektörlerini düzenleyen özel mevzuatın bulunması; bu sektörlerdeki hizmetlerin niteliği ve kesintisiz olarak alınması zorunluluğu; sektör mevzuatındaki düzenlemeler çerçevesinde yüklenici dışında üçüncü kişilerin hak ve sorumlulukları; alım miktarının saptanmasındaki güçlükler; serbest olmayan tüketicilerin bu sektörlerdeki ihtiyaçlarını abonelik sözleşmesi kapsamında temin etmeleri; ihale üzerinde kalan istekli ile sözleşmenin feshi durumunda ihtiyaçların kesintisiz olarak sağlanması gerekliliği; elektrik alımı ihalelerinde, istekliler tarafından teklif edilen fiyatın bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi veya perakende satış şirketi fiyatından yüksek olması durumunda ihalenin iptal edilerek elektriğin dağıtım şirketinden alınabilmesi ve tekrar ihaleye çıkılacak sürenin belirlenmesi gibi hususlar dikkate alınarak elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme hizmet alımlarının tedarik yöntemlerine ilişkin olarak Kamu İhale Kurumuna düzenleme yapma yetkisi verilmektedir.

İdarelerce; elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme ihtiyaçlarının kesin miktarlarının belirlenememesi, bu ihtiyaçların ihalelerinde belirli süreli ve birim fiyatın belirlendiği yöntemlerin kullanılmasını gerekli kılabilecektir. Ayrıca elektrik piyasasında serbest tüketici olan idare ihale yapmak suretiyle elektrik ihtiyacını ekonomik açıdan en avantajlı teklif veren bir tedarikçiden temin etmesine rağmen, dağıtım şirketinin elektriğin aboneye ulaştırılması ve sayaç okuma ve arızalara müdahale başta olmak üzere sorumlulukları devam etmektedir. Tüketicinin kullanacağı elektriğin dağıtım sisteminde mevcut olmasından ticari anlamda tedarikçi sorumlu olmakta; ancak elektriğin fiziksel olarak tüketici kullanımına sunulmasında ise dağıtım şirketinin sorumluluğu bulunmaktadır. İdareler tarafından dağıtım şirketlerine gerçekleştirdikleri hizmetler karşılığında ödemeler yapılması veya reaktif enerji bedelinin ödenmesi gerekebilecektir.

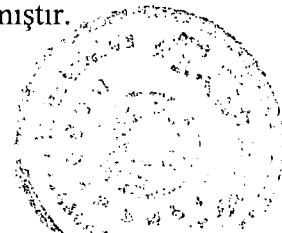
4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme hizmeti alımlarında uygulayacakları esas ve usullerin bu sektörleri düzenleyen mevzuat ve uygulamaların dikkate alınarak hazırlanması gerekmektedir. Kamu İhale Kurumu tarafından elektrik, doğalgaz ve elektronik haberleşme hizmet alımlarında uygulanacak esas ve usuller ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak belirlenecektir. Ancak ilan süreleri ve ihalelere yönelik başvurular ile yasaklar ve cezaya ilişkin düzenlemelerde 4734 sayılı Kanunun ilgili maddeleri esas alınacaktır. Diğer konulara ilişkin olarak ise alımların niteliği esas alınarak düzenleme yapılacaktır.

MADDE 52- Madde ile, 4734 sayılı Kanuna üç geçici madde eklenmiştir.

Geçici 14 üncü madde ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilan edilmiş, duyurusu yapılmış veya teklifleri alınmış işlerin, değişiklikten önceki mevzuat hükümlerine göre tamamlanmasına yönelik geçiş hükmü konulmuştur.

Geçici 15 inci madde ile, bu Kanun ile yapılan düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale ilanı veya davet çağrısı yapılan ihalelerin, ihtiyaçların karşılanmasında gecikmelere ve tereddütlere yol açmamak üzere yazılı olarak duyurulduğu veya ilân edildiği tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılacağı düzenlenmiştir.

Geçici 16 ncı madde ile, devam eden davaların açıldığı idare mahkemelerinde görülmesine devam olunacağına ve bu davaların açıldığı tarihte yürürlükte bulunan usul hükümlerine göre sonuçlandırılacağına dair düzenleme yapılmıştır.

MADDE 53- 4735 sayılı Kanun, 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin sözleşmenin düzenlenmesi ve uygulanmasıyla ilgili esas ve usulleri düzenlemektedir. Kanundaki düzenlemeler daha ziyade idare tarafından ihale dokümanında yapılan düzenleme çerçevesinde yüklenicinin sorumluluğunu esas almaktadır. Elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmeti sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin sorumlulukları bu sektörlerle ilişkin mevzuatta ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bu sektörlerde sadece tedarikçinin değil diğer kuruluşların da hak ve sorumlulukları vardır. Ayrıca elektrik ve doğal gaz sektöründeki hizmetlerin niteliği; sayaç okuma, elektriğin, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmetinin tüketiciye sağlanması, kesintiler gibi hususlarda sektör mevzuatındaki hükümler sözleşmenin uygulamasını etkilemektedir. Bu çerçevede uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların azaltılması; elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme piyasalarına ilişkin düzenlemeler ile 4735 sayılı Kanundaki düzenlemeler arasında ortaya çıkabilecek uyumsuzlukların giderilmesi için 4735 sayılı Kanunun “Tip sözleşmeler” başlıklı 5 inci maddesine üçüncü fıkra eklenmektedir. Eklenen fıkra ile elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmet alımlarında anılan Kanunun “Yasaklar ve Sorumluluklar” başlıklı Üçüncü Kısmı dışındaki hükümlere tabi olmadan sözleşmeler hazırlanabilmesi hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca madde ile, Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan istatistik kayıtlarının daha sağlıklı olması ve uygulamanın bir elden yürümesini teminen ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının Kamu İhale Bülteninde yayımlanması düzenlenmiştir.

MADDE 54- 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (g), (i), (k) ve (p) bentleri kapsamında yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmelerin Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ceza ve yasaklama hükümlerine tabi olacağı düzenlenmektedir.

MADDE 55- Yaklaşık maliyetinin önemli bir kısmı akaryakıt giderinden oluşan işlere dair sözleşmelerin yürütülmesinde, özel tüketim vergisinde artış olması durumunda yüklenicinin öngöremeyeceği düzeyde maliyet farklılıkları meydana gelmektedir. Öte yandan aynı değişikliğin azalma yönünde olması durumunda da, işin esasına yönelik bir maliyet unsuru olmayan özel tüketim vergisinin, yükleniciye fazla ödeme yapılması nedeniyle kamu zararı doğurması olasılığı bulunmaktadır. Nitekim 22/9/2012 tarihli ve 28419 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararı ile akaryakıtta uygulanan özel tüketim vergisinde önemli düzeyde bir artış meydana gelmiş olup anılan artış nedeniyle söz konusu tarih itibarıyla ağırlıklı olarak akaryakıt kullanılan ve sözleşmesi devam eden işlerin tasfiye edilmesi ve bu işler için yeniden ihale yapılması durumunda zaman kaybı ve ilave maliyetler nedeniyle kamunun zarara uğraması söz konusu olabilecektir. Ayrıca, akaryakıtla ilişkin olarak fiyat farkı hesabında kullanılan endeksin farklı ürünler için oluşturulmuş karma bir endeks olmasının getirdiği sakıncaların giderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede madde ile, 4734 sayılı Kanuna göre ihalesi yapıp 22/9/2012 tarihi itibarıyla sözleşmesi devam eden ve ihale dokümanında fiyat farkı verilmesine ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde, yüklenicinin kullandığı akaryakıtla ilişkin fiyat farkı hesaplanmasına esas alınan endekste değişiklik yapılabilmesine ve özel tüketim vergisinde gerçekleşen değişikliğin fiyat farkı olarak hesaplanabilmesine ilişkin olarak Bakanlar Kuruluna yetki verilmekte ancak bu maddenin yürütülmesi için ihalenin yaklaşık maliyet tutarının yarısından fazlasının akaryakıttan oluşması şartı getirilmektedir.

MADDE 56- Madde ile, ücretsiz seyahat hakkının kapsamı genişletilerek muharip gazilerin, 2330 sayılı Kanun kapsamındaki malullerin, harp malulü aylığı bağlanan malullerin ve 5434 sayılı Kanununun mülga 45 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki vazife malullerinden hayatını kaybeden veya malul olanların ana ve babaları ile yirmibeş yaşını doldurmamış çocukları ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında çalışmaya başlamaları nedeniyle ödenmekte olan aylıkları kesilenlerin

kendileri ile eşi, ana ve babaları ile yirmibeş yaşını doldurmamış çocuklarının da faydalanması amaçlanmıştır.

Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre alınmış engelliler için sağlık kurulu raporuyla %40 ve üzerinde engelli olduğunu belgeleyenler ile ağır engellilerin birden fazla olmamak üzere refakatçilerine, demiryolları ve denizyollarının şehiriçi ve şehirlerarası hatlarında, belediyelere ve belediyeler tarafından kurulan şirketlere ait şehiriçi toplu taşıma araçlarında ücretsiz olarak seyahat edebilme imkânı getirilmektedir.

Engelli ve yaşlı bireyler hareket kısıtlılıkları nedeni ile toplumun diğer bireyelerine göre daha fazla emek ve maliyet ile toplumsal hayata katılabilmektedirler. Engellilerin toplumsal yaşama katılabilmelerini kolaylaştırabilmek için şehiriçi toplu taşıma araçlarından ve şehirlerarası ulaşım araçlarından indirimli ve ücretsiz yararlanmalarını sağlamak büyük önem arz etmektedir.

Hareket kısıtlılığı olan ve toplumsal konumları itibarıyla önemli ölçüde ekonomik kısıtlarla da karşılaşan engelli ve yaşlı kişilerin, toplu ulaşım bağlamında dezavantajlı durumlarının giderilmesi için alınacak tedbirlerin, Anayasanın 10 uncu maddesine göre eşitlik ilkesine aykırı sayılamayacağı değerlendirilmektedir. Bu kişilerin, indirim ve muafiyetten faydalanmaları toplumsal hayata aktif katılımlarında fırsat eşitliğinin sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir. İndirimli ve ücretsiz taşıma imkânı ile yaşlıların aile bağlarını da güçlendirmeyi sağlayacak şekilde daha sağlıklı yaşamalarına destek olunacağı ve bu sürecin aktif yaşlanma programlarını da destekleyeceği düşünülmektedir.

Mevcut durumda engelli ve yaşlı bireylerin şehiriçi ve şehirlerarası ulaşımında indirimli ya da ücretsiz olarak belediyeler tarafından uygulamalar yapılmaktadır. Ancak bu uygulamalar farklı kriterlere bağlanmakta ve ilden ile farklılık taşımaktadır. Söz gelimi %40 ve üzeri engel oranına sahip ağır engelli olmayanlar için, ağır engelli olanlar ve refakatçileri için, altmışbeş yaş üzeri sosyal güvencesi olan ve olmayan yaşlı bireyler için farklı uygulamalar bulunmaktadır. Düzenlemenin, indirim ve ücretsiz taşımaya ilişkin olarak illerde uygulama birliğinin sağlanması ve engelli ve yaşlı bireylerin toplumsal hayata aktif katılımında fırsat eşitliğinin sağlanmasına da katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Ayrıca; ilgili kurumlar, belediyeler ile belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketler, ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alması ve ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullandırılmaması halinde uygulanacak yaptırımlara ilişkin hususlar da belirlenerek uygulamada etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Altmışbeş yaş ve üzeri kişilerin, demiryolları ve denizyollarının şehir içi hatları ile belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak, demiryolları ve denizyollarının şehirlerarası hatlarından ise %50 indirimli olarak yararlanmaları öngörülmektedir. Ayrıca altmış ila altmışbeş yaş arasındaki kişilere de ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmasının sağlanabilmesi yönünde ilgili kurum ve kuruluşlara yetki verilerek uygulama serbestliği sağlanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında ücretsiz seyahat hakkının kapsamının genişletilmesi, ilgili tedbirlerin alınması ve cezai müeyyidenin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, bazı harp ve vazife malulleri ile aylıkları kesilenlerin su ve elektrik ücretlerinde indirim uygulanması öngörülmüştür.

MADDE 57- Madde ile, 4736 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmiştir.

Geçici 1 inci madde ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yetim aylığı alan ve ücretsiz seyahat hakkı olanlardan bu aylıkları almaya devam ettikleri müddetçe ücretsiz seyahat hakları saklı tutulmuştur.

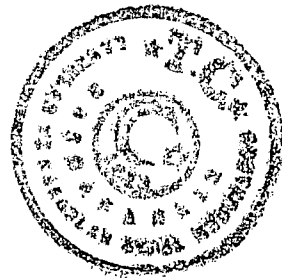
MADDE 58- Engellilerin işe alınmadan başlayarak istihdam sürecinin çeşitli aşamalarında ayrımcılığa uğraması tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de zaman zaman karşımıza önemli bir sorun olarak çıkmaktadır. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin dayandığı temel ilkelerden biri olan ayrımcılık yasağı Sözleşmenin 5 inci maddesi ile ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Bu kapsamda, herkesin hukuk önünde ve karşısında eşit olduğu ve ayrımcılığa uğramaksızın hukuk tarafından eşit korunma ve hukuaktan eşit yararlanma hakkına sahip olduğu kabul edilerek engelliliğe dayalı her tür ayrımcılık yasaklanmakta ve engellilerin ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasının güvence altına alınması öngörülmektedir. Bir insan hakkı olan çalışma hakkının engelliler tarafından daha etkin bir biçimde kullanılabilmesi için 4857 sayılı Kanunun eşit davranma ilkesi başlıklı 5 inci maddesinde bu yönde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 59- İş Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişiklikle engellilerin işe alınma süreçlerini düzenleyen yönetmelik için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşünün alınması sağlanarak sürece katkı verilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, madde ile engelli istihdamının artırılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Mevcut durumda engelli çalıştırmak zorunda olan işverenlerin prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası engelli çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde engelli çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir engelli için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazine tarafından karşılanmaktadır. Engelli kontenjanı nedeniyle Devlet tarafından yapılan destek engelli istihdamını teşvik edici niteliğe sahiptir. Bu desteğin yükümlü olmadığı halde yahut kontenjan fazlası engelli çalıştıran işverene de yapılması engelliliğin istihdamı için özendirici, teşvik edici niteliktedir. Engelli istihdamının teşvik edilmesi için, bu niteliği haiz işverenlerin de kontenjan dahilinde zorunlu olarak engelli çalıştıran işverenlerle aynı şekilde teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca İŞKUR verilerine göre ülkemizde çalıştırılmakta olan işyerlerinin büyük kısmı elliden az işçi çalıştırmaktadır ve bu nedenle de hukuken engelli çalıştırma yükümlülüğü bulunmamaktadır. İşveren zorunlu olmadığı halde yahut kontenjan fazlası engelli çalıştırdığı takdirde, istihdam ettiği engelliler için benzer bir teşvik uygulanmamaktadır. Engelli istihdamının teşvik edilmesi için, bu niteliği haiz işverenlerin de aynı şekilde teşvik edilmesi ve söz konusu teşviğin Hazine tarafından değil İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE 60- Madde ile, 4857 sayılı Kanuna bir ek madde eklenmiştir.

Ek 1 inci madde ile, ülkemizde engellilik durumu ve derecesi nedeniyle açık işgücü piyasasında istihdam edilemeyen zihinsel ve ruhsal-duygusal engellilerin korumalı işyerlerinde işe yerleştirilerek hem üretken olmaları hem de işe uyum yoluyla toplumsal yaşama katılımlarının sağlanması amacıyla, bu işyerlerinin devamlılığının desteklenmesini sağlayacak bir teşvik olarak engellilere ödenecek aylık ücretlerin belli bir oranına kadarının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmüştür. Devlet halen işe yerleştirilememiş engellilere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile sosyal yardım aylığı ödemekte ve bu aylık karşılıksız olarak verilmektedir. Korumalı işyerlerinde çalışacak engellilere ödenecek ücretin belli bir oranının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması yoluyla Devlet hem bu sosyal yardım aylığını ödememiş olacak hem de engellilerin çalışma hayatına katılarak üretken olmalarını sağlayacaktır. Ayrıca yapılan değişiklik ile bölgesel farklılıklar da gözetilerek engelli işsizliği sorununun giderilmesi ve işverenlere korumalı işyeri kurmalarını teşvik edici desteklerin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 61- Madde ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun 26 ncı maddesine göre verilen ceza miktarları günün şartlarına göre yeniden düzenlenmiş ve bazı idari para cezalarının tekrarına ilişkin süreler belirlenmiştir.

MADDE 62- Madde ile 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 7 nci maddesinde düzenlenen karayolu taşımacılık faaliyetleriyle ilgili olarak verilmiş yetki belgelerinin 31/12/2013 tarihine kadar yenilenmesi halinde, yenilenme ücretleri güncel tam ücretin % 5'i olarak alınmasına ilişkin hüküm sürekli hale getirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 63- Madde ile uygulamada karşılaşılan sorunlar ve yargı kararları dikkate alınarak 4925 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 64- Madde ile Anayasa Mahkemesinin 8/11/2012 tarihli ve E:2012/27, K:2012/173 sayılı Kararı dikkate alınarak 4925 sayılı Kanunun 35 inci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

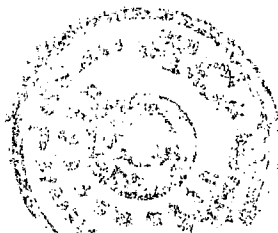
MADDE 65- Madde ile, aylık bağlama kriteri olarak çalışma gücü kaybı oranının yüzde kırk ve üzerinde olması şartı getirilmiş ayrıca çalışma gücü kaybı nedeniyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin hak sahiplerine (9.500) gösterge rakamının memur maaş katsayısı ile çarpılacak tutarın esas alınarak aylıkların hesaplanması planlanmaktadır. Bu Kanun kapsamında hayatını kaybedenlerin anne ve babasına aylık bağlanmasında, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere muhtaçlık şartının kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 66- 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile engelli bireylerin temel sorun alanları olan; eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal güvenlik ve toplumsal hayata uyumları konularında özel düzenlemeler yapılmış ve engelli bireylerin sorunlarının azaltılması için çalışmaların yapılmasında ve bu konuda farkındalık oluşturulmasında önemli mesafeler kaydedilmiştir. 5378 sayılı Kanun ile ülkemizde, mevzuat içinde dağınık şekilde bulunan engelli bireylere yönelik yasal düzenlemelerin ilkesel düzeyde bir bütünlüğe kavuşturulması, engellilik konusunda kapsamlı bir bakış açısının gerçekleşmesi ve sorunlara tüm toplum kesimlerinin farkındalık ve duyarlılığının sağlanarak ortak bir anlayışa ulaşılması için önemli bir dayanak oluşturulmuştur. 5378 sayılı Kanun engelli bireyler için bir reform niteliği taşımakla birlikte, sosyal bir olgu olan engellilik konusuna ilişkin düzenlemelerin güncel gelişmeler doğrultusunda geliştirilmesi gereği açıktır.

Türkiye, engellilik alanında bağlayıcı nitelikteki ilk ve tek uluslararası hukuki belge olan ve engellilerin ayrımcılıkla mücadele ana ekseninde hak ve özgürlüklerinden tam ve eşit yararlanmasını ve kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmasını öngören Engellilerin Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesini ilk imzalayan ülkeler arasında yer almaktadır. Sözleşmeye taraf olarak, engellilik olgusunu disiplinler arası bir yaklaşımla, her düzey ve alandaki politika yapım sürecinde hak temelli anlayışla değerlendirme konusundaki irade ortaya konulmuştur.

Engellilerin Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, engellilik olgusunu çağdaş insan hakları anlayışıyla yorumlamakta, bu ön kabule uygun bir dil ve terminoloji kullanmaktadır. Engelli bireyin, engelliliğine değil birey oluşuna vurgunun artırılması amaçlanmıştır.

Engelliler onur ve değer bakımından diğer insanlarla eşittir. Ancak, engelliler toplumda haklara erişim ve bu hakları kullanma konusunda en zayıf ve en dezavantajlı konumda olan grupların başında gelmekte ve hatta ihmal, bilgisizlik ve önyargıların yanı sıra,

dışlama veya ayırma yoluyla da engellilerin diğer bireylerle eşit şartlar altında ekonomik, sosyal veya kültürel hakları kullanmalarının engellenmek istendiği görülebilmektedir.

Madde ile, amaç maddesi bu hususları kapsayacak şekilde revize edilmiştir.

MADDE 67- Engellilerin hak ve özgürlüklerinin engelliliğe dayalı ayrımcılıkla mücadele politikalarını da kapsayan bütüncül politikalar ile gerçekleştirilebileceği inancı, Engellilerin Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin temelini oluşturmaktadır. Sözleşmede çizilen çerçevenin gerisine düşmeyecek biçimde engelli haklarını gerçekleştirme sorumluluğu bağlamında, Sözleşmeye paralel olarak 5378 sayılı Kanundaki tanımlar yeniden düzenlenmiştir.

İlk defa 5378 sayılı Kanunla düzenlenen engellilere yönelik ayrımcılık yasağı, genel esaslarda ve münferit hak ve özgürlüklere ilişkin pek çok hükümde düzenlenmiş ve içeriği açıklanarak engelliliğe dayalı doğrudan ve dolaylı ayrımcılık tanımlanmıştır.

Engellilerin toplumsal hayata tam ve etkin katılımı açısından, engelliler ve haklar arasında bir köprü niteliğinde olan erişilebilirliğin tanımı da ilk defa düzenlenmektedir. Gerek 3194 sayılı İmar Kanununda ve gerekse 5378 sayılı Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddelerinde yapılan düzenlemeler sonrasında, ilgili mevzuatla getirilen yükümlülüklerin, farklı düzeylerde yerine getirildiği, engellilerimizin erişilebilirliğinin sağlanmasında önemli mesafeler alındığı ve bu amaca yönelik çalışmalarda nitelik ve nicelik olarak önemli artışlar yaşandığı görülmektedir. 6353 sayılı Kanun ile 5378 sayılı Kanunda yapılan değişiklik sonrasında yaşanan süreç, bu çalışmaların önümüzdeki dönemde daha büyük bir ivme kazanacağını göstermektedir. Ancak, yukarıda belirtilen kanuni düzenlemelerde erişilebilirliğin tanımı yer almamaktadır. Bu nedenle, erişilebilirlik yeniden tanımlanmıştır.

Ayrıca; engelliliğe dayalı ayrımcılık, doğrudan ayrımcılık, dolaylı ayrımcılık, rehabilitasyon ve makul düzenleme tanımları Sözleşme paralelinde düzenlenmiştir.

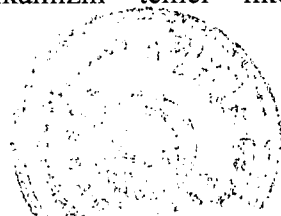
MADDE 68- Madde ile, Kanunda belirtilen hizmetlerin yerine getirilmesinde uyulacak genel esaslar düzenlenmektedir. Engellilere sunulacak hizmetlerde ve hakların uygulanmasında insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, kendi seçimlerini yapma özgürlüğünü ve bağımsızlığını kapsayacak şekilde bireysel özerkliğine saygı gösterilmesi, ayrımcılık yapılmaması ve fırsat eşitliğinin sağlanması temel esaslardır. Hizmetlerin verilmesinde, engellilerin bağımsız yaşayabilmesi, topluma tam ve etkin katılımları için erişilebilirliğin sağlanması, engelliliğin her tür istismarının önlenmesi ve aile bütünlüğünün korunması hususlarının önceliği vurgulanmıştır. Maddede engeli olan çocuklara yönelik hizmetlerde çocuğun üstün yararının gözetilmesinin ve engeli olan kadın ve kız çocuklarının çok yönlü ayrımcılığa maruz kalmaları önlenerek hak ve özgürlüklerden yararlanmalarının sağlanmasının esas olduğu belirtilmiştir. Maddede ayrıca, engellilere yönelik politika oluşturma, karar alma ve hizmet sunumu süreçlerinde engellilerin, ailelerinin ve engellileri temsil eden sivil toplum kuruluşlarının katılımının sağlanması esası vurgulanmakta ve engellilere yönelik mevzuat düzenlemelerinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşünün alınması öngörülmektedir.

MADDE 69- Madde ile, 5378 sayılı Kanuna 4/A ve 4/B maddeleri eklenmiştir.

Engellilere yönelik ayrımcılık yasağı, genel esaslarda ve münferit hak ve özgürlüklere ilişkin pek çok hükümde düzenlenmiştir.

Engellilerin toplumsal yaşama tam ve etkin katılımının önündeki temel engellerden biri ayrımcılığa maruz kalmalarıdır. 2010 yılında gerçekleştirilen Türkiye'de Özürlülüğe Dayalı Ayrımcılığın Ölçülmesi Araştırması da, engellilerin başta bilgiye erişim, eğitim ve istihdam süreçleri olmak üzere toplumsal yaşamın tüm alanlarında çeşitli düzeylerde ayrımcılığa maruz kaldıklarını göstermektedir.

Ülkemizde esasen ayrımcılık yasağı ve eşitlik başta Anayasa olmak üzere ilgili yasalar çerçevesinde düzenlenmiş olup, engelliler politikamızın temel ilkelerinden birini

oluşturmaktadır. 5378 sayılı Kanun ile engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı düzenlenmiş, bu Kanunla Türk Ceza Kanununun 122 nci maddesine yapılan değişiklikle engelliliğe dayalı ayrımcılık suç olarak sayılmıştır.

Taraf devletlere engelliliğe dayalı tüm ayrımcılık biçimlerini yasaklama zorunluluğunu getiren Sözleşmede öngörüldüğü biçimiyle engelliliğe dayalı ayrımcılıkla mücadele açısından çok büyük önem arz eden, ayrımcılığın kapsamının ve ayrımcılık türlerinin iç mevzuatta henüz tanımlanmamış olması ayrımcılıkla mücadele politikalarının etkin bir şekilde uygulanmasının önündeki zorluklardan biri olarak ortaya çıkmaktadır.

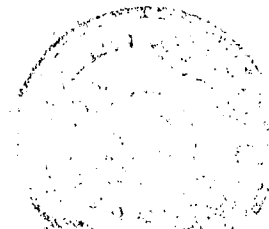
Bu madde ile ayrımcılık yasağının kapsamının düzenlenmesi, doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dahil olmak üzere engelliliğe dayalı her tür ayrımcılığın yasaklanması, eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirlerin alınması hedeflenmektedir. Ayrıca, Anayasanın 10 uncu maddesi doğrultusunda, engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik özel tedbirlerin ayrımcılık sayılmaması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, engellilere yönelik politikaların asli unsuru olan topluma dahil olma hususu da tasarıda ilk defa düzenlenmiştir.

Topluma dâhil olma; eğitim, istihdam ve sağlık başta olmak üzere tüm hakların kullanımı ile doğrudan ilgili bir haktır. Engelliler ancak diğer bireylerle eşit bir şekilde topluma dâhil olabildikleri ölçüde tüm haklardan eşit olarak yararlanabileceklerdir. Topluma dâhil olma, engellilerin toplumdan dışlanması ve izolasyonunu önlemek için gerekli önlemlerin alınmasını ve bağımsız yaşayabilmeleri için gereksinim duydukları bireysel destek hizmetleri dâhil olmak üzere gereksinim duydukları toplum temelli destek hizmetlerine erişimlerinin sağlanmasını gerektirmektedir. Destek hizmetleri, engellilerin yaşamın tüm alanlarına tam ve etkin katılımını hedeflemeleri açısından büyük önem arz etmektedir. Sözleşmenin 19 uncu maddesi, engellilerin diğer bireylerle eşit koşullar altında toplum içinde yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederek Taraf Devletlerin engellilerin bağımsız bireyler olarak topluma dâhil olabilmeleri için gerekli önlemleri etkin bir şekilde almalarını öngörmektedir. Madde ile engellilerin topluma dâhil olmaları ve toplum içinde yaşamaları amacıyla, bireysel destek hizmetleri de dâhil olmak üzere ihtiyaç duydukları toplum temelli destek hizmetlerine erişimlerinin sağlanması, toplumdan tecritlerinin ve ayrı tutulmalarının önlenmesi hedeflenmektedir.

MADDE 70- Madde ile, engellilikle ilgili derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamalarda uluslararası temel ölçütlerin esas alınacağı vurgulanmakta ve engellilik durumunun tespiti ve uygulama esaslarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca müştereken belirleneceği düzenlenmektedir.

Halen ülkemizde uygulanan sınıflandırma ve ölçüt sistemi, fizyolojik, psikolojik veya anatomik yapı ve fonksiyonların kaybı ya da normalden sapmasına yönelik bir sınıflandırma sistemi olup sistem kişisel veya çevresel faktörlerin etkisini içermemektedir. Bu nedenlerle ve farklı ülkelerde farklı ölçütlerin kullanılması nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü uluslararası ve sektörler arası standart dilin oluşturulmasını hedefleyen bir sınıflandırma sistemi olan ICF'yi (International Classification of Functioning - İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması) oluşturmuştur. ICF sınıflandırma sistemi, insan fonksiyon ve yetersizliklerini; aktivite kısıtlılıkları, katılım kısıtlılıkları, çevresel ve kişisel etkenlerle birlikte değerlendirmektedir. ICF sisteminin, sistematik bir kodlama sistemi oluşturmak, engellilerle ilgili kurumlar arasında standart bir dil geliştirmek, ülkedeki sağlık sistemi ve hizmetlerinin değerlendirilmesini sağlamak gibi amaçları vardır. Bu madde ile Türkiye'de hâlihazırda kullanılan ve her kurum için farklı özellikler içeren engelliler ile ilgili sınıflandırma sistemlerinin değiştirilerek, engelliliğe yol açan tüm etmenlerin göz önünde tutulduğu standart uluslararası geçerliliği olan bir sınıflandırma sisteminin getirilmesi ve

engelliliğin tespitine ilişkin temel çalışmaların dünyada da geçerliliği kabul edilen sınıflandırmalara göre yapılması hedeflenmektedir.

MADDE 71- Destek ve bakım hizmetleri engelliler açısından insan haklarının gerçekleşmesini sağlayan önemli araçlardandır. Bakım hizmetlerine ihtiyacı olan engellilerin durumlarına uygun psikososyal destek ve bakım hizmetlerini almaları ve bu hizmetlerin, öncelikle engellilerin buldukları ortamda ve bağımsız yaşayabilmeleri sağlanarak verilmesi esastır. Bu madde ile destek ve bakım hizmetlerinin sunumunda kişinin biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal, kültürel ve manevi ihtiyaçlarının engellinin ailesi de gözetilerek dikkate alınması ve bu hizmetlerin etkin bir biçimde yürütülmesi için gerekli çalışmaların Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca yürütülmesi öngörülmektedir.

MADDE 72- Maddede, engelli bireylerin toplumsal hayata katılımı için temel bir unsur olan erişilebilirliğin inşa edilen alanlarda ve yapıları çevrede sağlanabilmesi için, planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde ilgili mevzuatta belirtilen erişilebilirlik ilkeleri ile erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanması hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alması, hizmete başlatılacak olan özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engelliler için erişilebilir olmasının zorunlu hale getirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilirliğin sağlanması öngörülmektedir.

Madde ile, engelli bireylerin toplumsal hayata katılımı için temel bir unsur olan erişilebilirliğin inşa edilen alanlarda ve yapıları çevrede sağlanabilmesi için, planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde ilgili mevzuatta belirtilen erişilebilirlik ilkeleri ile erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanması hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alması, hizmete başlatılacak olan sürücü koltuğu hariç sekizden az koltuğu bulunan özel ve kamu toplu taşıma araçlarının engelliler için erişilebilir olmasının zorunlu hale getirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, elektronik hizmetler ve acil hizmetler de dahil olmak üzere bilgi ve iletişim araçlarında erişilebilirliğin sağlanması öngörülmektedir.

MADDE 73- Madde ile, engellilere yönelik rehabilitasyon ve rehabilitasyon hizmetlerine ilişkin genel esaslar belirlenmiştir. 5378 sayılı Kanunda, engellilerin günlük yaşamda, sosyoekonomik alanda bağımsızlığının geliştirilmesi ve sağlanmasında, toplumsal yaşam içerisinde tam ve eşit koşullarda yer almasının sağlanmasındaki önemine binaen rehabilitasyon hizmetlerine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Taraf olduğumuz ve engelli hakları açısından temel referans belge olarak kabul edilen Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, taraf devletlere rehabilitasyon hizmet ve programları ile birlikte rehabilitasyon hizmet ve programlarının gerçekleştirilmesini bir yükümlülük olarak öngörmektedir.

Rehabilitasyon herhangi bir nedenle sonradan oluşan engelin etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmeyi ve engellinin hayatını bağımsız bir şekilde sürdürebilmesini sağlamayı amaçlayan fiziksel, sosyal, zihinsel ve mesleki beceriler geliştirmeye yönelik hizmetleri, rehabilitasyon ise, engellilerin bireysel ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılayabilmesini ve yaşamını bağımsız sürdürebilmesini amaçlayan fiziksel, sosyal, zihinsel ve mesleki beceriler kazandırmaya yönelik hizmetleri kapsamaktadır. Bu çerçevede rehabilitasyon ve rehabilitasyon hizmetleri engellilerin tüm haklarını kullanabilmeleri açısından olmazsa olmaz bir nitelik taşımakta ve bu hizmetlerin her aşamasında engellilerin ve ailelerinin aktif katılımı, bu hizmetlerden beklenen yararın en üst düzeyde olmasını sağlayacaktır. Engellilerin azami bağımsızlığı, fiziksel, zihinsel, sosyal ve mesleki becerilerini elde etmeleri ve yaşamın her alanına tam katılımlarını sağlamayı teşvik etmek için rehabilitasyon ve rehabilitasyon hizmet ve

programlarının erken dönemlerde başlatılması, engelli kişilerin yerleşim yerlerine en yakın yerlerde sunulması büyük önem arz etmektedir. Bu hizmetlerin sağlıklı sunulabilmesi ise rehabilitasyon ve rehabilitasyon hizmetlerinde çalışan profesyoneller ve personel için, temel ve sürekli eğitim programları geliştirilmesinin desteklenmesini ve aynı zamanda rehabilitasyon ve rehabilitasyonla ilgili yardımcı cihazlar ve teknolojilerin erişilebilirliğini, bunlara ilişkin bilgiyi ve bunların kullanımının geliştirilmesini gerektirmektedir.

MADDE 74- Engellilerin bireysel özellikleri, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda meslekî eğitim hizmetlerinden yararlanabilmeleri, iş ve meslek analizlerinin yapılarak işin özellikleri ile bireyin özelliklerinin karşılaştırılması ile mümkün olabilmektedir. Engelliler için iş ve meslek analizlerinin yapılması ve bu doğrultuda engellilerin kendileri için en uygun olan meslekte eğitim almaları hedeflenmektedir. Eğitim ve öğretimin her aşamasında engelli bireylerin bireysel özellikleri, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda meslekî eğitime yönlendirilmeleri gerekmektedir. Madde ile bu durum için gerekli tedbirlerin alınması hükme bağlanmaktadır.

Herkes için temel bir hak olan çalışma, günümüzde insanlar için maddî kazanç sağlamak ve yaşamı devam ettirmenin ötesinde de anlamlar taşımaktadır. Çalışma; aidiyet duygusu, kendine güven ve benlik saygısının gelişmesi ve sosyalleşme için, yani temelde psikolojik sağlığın korunması için gerekli bir koşuldur. Toplumun tüm bireyleri için önemli olan çalışma hakkı, engelliler için, yaşadıkları topluma ulaşmada kilit rol oynamaktadır. Bir şey üretmek için bedensel ve zihinsel olarak çaba harcama anlamına gelen çalışma, birey ve içinde yaşadığı toplum açısından çok önemli anlamlar içermektedir. Her şeyden önce bireyin güven içinde var olabilmesi, kendini gerçekleştirebilmesi ve varlığını sürdürebilmesi çalışmasına bağlıdır. Herkes gibi engelli bireyler de yetenekleri doğrultusunda istediği mesleği seçmek ve çalışmak istediği alanı belirlemede özgürdür. Ancak, toplumsal önyargılar ve varsayımlar nedeniyle engelli bireyler istedikleri mesleği seçmekte, çalışmak istedikleri alanı belirlemede engellerle karşılaşmaktadırlar.

Madde ile, engelli kişi ile işin özelliklerinin karşılaştırılmasına yönelik danışmanlık hizmetlerinin yerine getirilerek, meslekî yönlendirme hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile engellilerin mesleğini seçme ve bu alanda eğitim alma hakkı önündeki engellerin kaldırılması hedeflenmekte, ayrıca bu hizmetlerin kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve diğer gerçek ve tüzel kişiler ile tarafından da verilebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 75- Çalışmak, tek başına gelir getirici bir unsur olmayıp bireylerin sosyal katılımı, ekonomik bağımsızlığı, aidiyet duygusu, kendine güven ve benlik saygısının gelişmesi, psikolojik sağlığın korunması, milli ekonomiye getirdiği katkılar gibi alanları da kapsayacak biçimde geniş bir yelpazeyi içermektedir. Toplumun tüm bireyleri için önemli olan çalışma hakkı, engelliler için, yaşadıkları topluma tam katılımda kilit rol oynamaktadır.

Engelli bireyler, karşılaştıkları ayrımcı tutumlar ve diğer toplumsal engeller nedeniyle istihdam sürecine katılmada zorluklar yaşamaktadır. Bu durum, engellilerin yaşam standartlarını üst seviyelere taşıyamamalarına, toplumsal yaşamın dışında kalmalarına ve maddi yardım desteğine ihtiyaç duymalarına neden olmaktadır.

İşverenlerin engellilere karşı salt engelli olmalarından kaynaklı olarak bireyin çalışamayacağı veya belirli işleri yapamayacağına yönelik varsayımları, bilgi eksiklikleri ve önyargıları bulunmakta ve bu önyargılar engellilerin istihdamında önemli bir engel teşkil etmektedir. Engelliler işgücü piyasasında yeterli eğitim düzeyine ve vasıflara sahip olsalar bile tercih edilmemekte, istihdam sürecine katılsa dahi mesleğine uygun olmayan vasıfsız işlerde çalıştırılmaktadır. Dolayısıyla işe başvuru, işe alım ve çalışma süreçlerinde engellilere karşı geliştirilen ayrımcı tutumlar ve iş yerinde yapılması gereken makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi nedeniyle engelliler; işsizlik, iş sürekliliğini sağlayamama, kariyer gelişimini gerçekleştirememe, mesleğine ve vasfına uygun ücretten yoksun kalma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu kapsamda, bir insan hakkı olan çalışma hakkından engellilerin

diğer bireylerle eşit koşullarda yararlanması açısından, işe başvuru aşamasından başlamak üzere istihdamın her sürecinde engelliliğe dayalı ayrımcılığın önlenmesi için her türlü tedbirin alınması gerekmektedir.

Madde ile, engelli bireylerin işgücü piyasasında karşılaşmaları muhtemel ayrımcı uygulamaların engellenmesi, engellilerin iş başvurusunda, seçim sürecinde karşılaşmaları muhtemel engellerin ortadan kaldırılması, yarışma şartlarının eşitlenerek istihdamlarının kolaylaştırılması ve engellilerin çalıştığı işyerlerinde makul düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 76- Eğitim iç hukukumuzda engellilere tanınması hükme bağlanmış temel bir haktır. Engelli bireylerin de herkes gibi genel kültürlerine katkıda bulunacak ve kendilerine eşit fırsatlar sunacak yeteneklerini, düşünme yetisiyle, manevî ve sosyal sorumluluk duygusunu geliştirmelerini ve toplumun yararlı bir üyesi olmalarını sağlayacak eğitimden yararlanma hakkı vardır. Ancak, kanunlar ile engellilere tanınmış ve alanda önemli mesafeler alınmış olmasına karşın, engellilerin bu haktan yararlanmalarında hala çeşitli problemlerle karşılaşmaktadır.

Madde ile, engellilerin eğitim almasının temel bir hak olduğu, engellilere özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, ayrımcılık yapılmaksızın hayat boyu eğitim imkânı sağlanacağı, genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilmesi ve örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dahil edilmesi için gerekli tedbirler alınması hususları düzenlenmiştir.

Ayrıca, Yükseköğretim Kurulu bünyesindeki Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezlerinin fonksiyonlarının ve çalışma usullerinin belirlenmesi, işitme engellilerin eğitim ve iletişimlerinin sağlanması amacıyla oluşturulmakta olan Türk işaret dili sisteminin oluşturulmasına, geliştirilmesine ve uygulanmasına yönelik çalışmaların esas ve usullerinin belirlenmesi, görme engelliler için eğitim sisteminin her kademesinde ihtiyaç duydukları, kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap, alt yazılı ve sesli betimlemeli film ve benzeri materyal üretilmesine ilişkin usullerin de düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 77- Engelli çocukların ihtiyaçları, yeterlilikleri ve sınırlılıkları gözönünde bulundurularak, uygun düzenleme ve desteklerle eğitim alması ve bu eğitimden en yüksek seviyede yarar elde etmesi için alanında uzmanlaşmış kişilerden oluşan bir kurul tarafından engelli çocukların eğitsel yönden değerlendirilmesi, tanınması, ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve bu doğrultuda eğitim planlanması yapılması büyük önem arz etmektedir. Bu değerlendirme ve plânlamada ailenin aktif ve etkin katılımının sağlanması da hedeflenmelidir. Eğitim devam eden bir süreçtir ve eğitim programlarının her yıl sonuçlarının değerlendirilerek gözden geçirilmesi, eksiklerinin belirlenmesi ve çocuğun gelişimine göre revize edilmesi, hedeflenen katkının sağlanması açısından esastır.

Madde ile, engellilerin eğitsel değerlendirme ve tanınmasının il milli eğitim müdürlükleri rehberlik araştırma merkezlerinde uzman kişilerden oluşan ve engelli ailesinin de yer aldığı kurul tarafından yapılması ve eğitim planlamasının geliştirilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca madde ile, çıraklık eğitimi almak isteyen engellilerin hangi meslek dalında eğitim alacaklarına ilgi, istek, yetenek ve becerileri doğrultusunda kurul tarafından karar verilmesi öngörülmektedir. Kurulun teşkili ve çalışma usul ve esaslarının ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 78- Maddede, erişilebilirliğe ilişkin yükümlülüklerin etkin bir şekilde izlenmesi ve denetlenmesi faaliyetinin yerine getirilmesi esnasında, denetim konusu olan toplu taşıma araçları belirlenmesi ihtiyacından dolayı düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, maddede

belirtilen Yönetmeliğin çıkarılması esnasında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının da sürece dahil olarak katkı sağlaması amaçlanmıştır. Özel ve kamu şehirlerarası toplu taşıma araçları 7/7/2018 tarihine kadar engelliler için erişilebilir duruma getirilmesi öngörülmektedir.

MADDE 79- Madde ile, satın alma veya kiralama yoluyla ilk kez ülkemize getirilecek ya da ilk defa ülkemizde üretilmiş olan hava araçlarının tescil işlemlerinin yapılmasında uçuşa elverişlilik sertifikası yönünden yaşanan sorunların ve kanuni boşluğun giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 80- Madde ile, Sosyal Güvenlik Kurumunca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını belirlerken, özel gereksinimleri olan engellilere yönelik hususların belirlenmesi sürecine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da görüş vermek suretiyle katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Ayrıca, bu amaca yönelik olarak kurulacak komisyonların çalışma usul ve esaslarının belirlenmesinde de Bakanlığın görüşünün alınması amaçlanmaktadır.

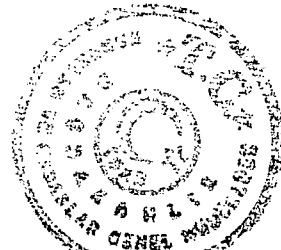
MADDE 81- Madde ile, 5510 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmiştir.

Geçici 51 inci madde ile, 2330 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde yapılan düzenlemelerin terörle mücadele kapsamında malullük aylığı alan veya bu kapsamda malul olup sınıf veya görev değiştirmek suretiyle çalışmaya devam eden veya Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında tekrar çalışmaya başlamış olanlardan sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı Kanuna tabi tutulmaya devam olunanlar hakkında da uygulanacağı, terörle mücadele kapsamında malullük aylığı alanların sonraki çalışmaları karşılığında aylığa hak kazanmaları durumunda aylık alabilmeleri, sonradan geçen çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığına hak kazanamayanların kendilerine toptan ödeme yapılması, vefatları halinde ise hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması veya toptan ödeme yapılması amaçlanmıştır.

MADDE 82- Madde ile, diğer kişi ve kurumlarca karşılanan tutar dâhil olmak üzere, korumalı işyerlerinde çalışan engellilere yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının %100'ü oranında korumalı iş yeri indirimini getirilmesi öngörülmüştür. Söz konusu indirim, her bir engelli çalışan için azami beş yıl süre ile uygulanacak ve yıllık olarak indirilecek tutar her bir engelli çalışan için asgarî ücretin yıllık brüt tutarının %150'sini aşamayacaktır. Düzenleme ile, kurumlar vergisinin matrahının tespitinde, korumalı iş yeri indiriminin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilerek kurum kazancından indirilmesi suretiyle korumalı işyerlerinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 83- Madde ile, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında düzenleme yapılarak ilgili mevzuat uyarınca harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğretim çağındaki çocukları ile haklarında korunma, bakım veya barınma kararı verilen çocukların ülkelerine ve dünyaya yararlı birer vatandaş olmaları, kendilerini geliştirme ve eğitimlerinde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için Devletin tüm imkânlarından faydalanması amaçlanmaktadır.

MADDE 84- Madde ile, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulunun 17/2/2010 tarihli "Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının 2006-2007 ve 2008 yılları faaliyet ve işlemlerinin denetlenmesi" isimli raporunda da tavsiye edildiği şekliyle; RTÜK, BDDK, TMSF, Kamu İhale Kurumu gibi birçok kurum personeli açısından geçerli olan soruşturma usulünün, görev sebebiyle işlenen suçlar açısından Başkanlık personeli hakkında da uygulanması öngörülmüştür.

MADDE 85- Madde ile, yurtdışından getirilen telefonlarının gerçeğe aykırı şekilde kayıt altına alınması ile GSM aboneliklerinin kişinin bilgisi dışında yapılması ve bu şekilde kişinin bilgi ve rızası dışında oluşturulan aboneliklerin bu özellikleri bilinerek kullanılmasının yasaklanması amaçlanmaktadır.

MADDE 86- Tüketici mağduriyetinin giderilmesini teminen Kurum tarafından bir idari tedbir olarak haksızca tahsil edilen tutarların işletmeciler tarafından tüketicilere iade edilmesine karar verilmektedir. Bu gibi hallerde uygulamada kimi zaman işletmeciler tüketicilere ulaşamadıkları için iadeyi gerçekleştirememekte, bu nedenle de tüketici mağduriyeti giderilememektedir. Bu durumların engellenmesini teminen, ilan usulü ve arama başta olmak üzere tüm yollara başvurmak suretiyle işletmecilerin tüketicilere ulaşmaya çalışmaları amaçlanmıştır. Fakat buna rağmen tüketicilere ulaşılamaması veya herhangi bir sebeple iadenin gerçekleştirilememesi halinde, söz konusu iade tutarının Bakanlığa aktarılması sağlanarak, işletmecinin kabahati ile ortaya çıkan kamu zararının tazmini amaçlanmıştır. Aksi halde bu tutarlar işletmeciler üzerinde kaldığı için tüketici mağduriyeti giderilemediği gibi idari yaptırım uygulamakla idarenin amaçladığı hususlar da gerçekleşememiş olmaktadır. Öte yandan, iade tutarının, işletmecinin haksız olarak tahsil ettiği tutar ve tahsil tarihinden ödeme tarihine kadar hesaplanacak günlük avans faizinden oluşacağı düzenlenmiştir. Zira işletmeciler de zamanında ödenmeyen fatura tutarları için tüketicilere günlük gecikme faizi uygulamaktadır. Böylelikle tüketici aleyhine bozulan taraf dengesinin sağlanması amaçlanmıştır. Numara taşıma ve aboneliğin iptali başta olmak üzere çeşitli sebeplerle tüketiciler bedelini ödedikleri halde bunun karşılığında hizmet alamamakta ve bu bedeller işletmeci üzerinde kalmaktadır. Bu haksız durumun engellenmesini teminen öncelikle abonelere iadesi mümkün değil ise bu bedellerin araştırma ve geliştirme geliri olmak üzere Bakanlığa aktarılması amaçlanmıştır.

MADDE 87- Madde ile, 5809 sayılı Kanununun 56 ncı maddesine aykırı fiillere verilecek cezalar yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 88- Madde ile, 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Sağlık" ibaresinden sonra gelmek üzere "Aile ve Sosyal Politikalar" ibaresinin eklenmesi öngörülmektedir. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesinin "Risk Durumları ve İnsani Açıdan Acil Durumlar" başlıklı 11 inci maddesine göre taraf devletlerin, silahlı çatışma halleri, insani açıdan acil durumlar ve doğal afetler dâhil risk durumlarında engellilerin korunmasını ve güvenliğini sağlamak için insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dahil uluslararası hukuk çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek için gerekli tüm tedbirleri almalı zorunludur. Maddede yapılan değişiklikte, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görev ve yetkileri ile afet ve acil durum hallerinde üstlendiği fonksiyonlar da dikkate alınarak, afet ve acil durum hallerinde bilgileri değerlendirmek, alınacak önlemleri belirlemek, uygulanmasını sağlamak ve denetlemek, kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kuruluna, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının da katılımı ile daha etkin bir koordinasyon sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 89- Madde ile, Karayolları Genel Müdürlüğün sorumluluğunda bulunan otoyollar ile bunlar üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri, hizmet tesisleri ve diğer mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıkların değerlendirilme esasları yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 90- Madde ile, 6015 sayılı Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanuna bir madde eklenmek suretiyle, teşebbüslere mali fayda sağlamak üzere aktarılan kamu kaynaklarına ilişkin kayıt ve veriler Hazine Müsteşarlığı Devlet Destekleri

Genel Müdürlüğü bünyesindeki bilgi sistemine aktararak veri tabanı oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 91- Anadolu Ajansının %47,75'i Hazineye aittir. Yapılacak sermaye artırımlarında Hazine ve/veya Ajansın sermaye taahhütlerinde bulunmaları söz konusu olabilecektir. Madde ile, Genel Müdürlük bütçesinden Ajansa yapılan ödemelerin, Hazine ve Ajansın şirkete sermayeye iştirak taahhütleri bulunması halinde, öncelikle bunlar için kullanılması amaçlanmıştır. Bakiye tutarlar ise daha önceki aktarımlar gibi yapılmaya devam edilecektir.

MADDE 92- Madde ile, Bakanlık teşkilatının merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı kuruluşlardan meydana geldiği belirtilmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görev ve faaliyet alanında Türkiye'yi temsil etmek, diplomasi faaliyetlerini yürütmek ve bilgi merkezi oluşturularak ülkedeki gelişmeleri takip etmek, raporlamak, değerlendirmek ve sonuçlarından Bakanlığı haberdar etmek, yeni işbirliği modelleri önermek üzere yurtdışı teşkilatı kurulmuştur.

Yurtdışında yaşayan, çalışan veya yurtdışıyla bağlantısı olan Türk vatandaşlarının sosyal, kültürel ve ailevi nedenlerden kaynaklanan sorunlarına çözüm bulmak üzere ilgili kişi veya kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ülkemiz ile vatandaşın yaşadığı ülkenin kültürel yapısı ve yaşam tarzına ilişkin bilgilendirme ve uyum çalışmalarını yapmak, kişi ve ailelerin aile birleşimi, ayrılık, çocuk refahı, velayet, çocuk istismarı ve ihmali, parçalanmış aile bireyleri arasında iletişimin yeniden kurulması, ikamet hakları, Türk ve Türk kökenli ailelerin koruyucu aile olmaya teşvik edilmesi, ailelerin çocuk bakımı ve yetiştirilmesi, ebeveynlik hakları, nüfus ve vatandaşlık, kadın, yaşlı ve engelli vatandaşlara ilişkin sorunlar ve çözüm yolları gibi konularda bilgilendirilmesini sağlamak, yaşanan sorunlara ilişkin başvurabilecekleri makam ve kişiler konusunda yönlendirici çalışmalar yapmak gibi faaliyetlerde bulunmak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yurtdışı teşkilatı kurulması öngörülmektedir.

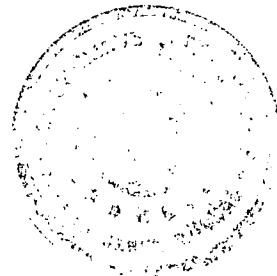
MADDE 93- Madde ile, 633 Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan müsteşar yardımcısı kadrosunun Bakanlığın görev ve faaliyet alanları dikkate alınarak dörde çıkarılması öngörülmektedir.

MADDE 94- Madde ile, Bakanlığın 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yurtdışı teşkilatı kurabileceği öngörülmüştür.

MADDE 95- Madde ile, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında Sosyal Politika Merkezi kurulması amaçlanmıştır.

MADDE 96- Madde ile, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33 üncü maddesinin kapsamı genişletilerek, ulusal sosyal yardım harcamalarının daha gerçekçi bir şekilde görülebilmesi ve mahalli idareler tarafından yapılan sosyal yardımların etkisinin izlenebilmesi için mahalli idarelerin ve Türkiye Kızılay Derneğinin Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemine erişiminin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 97- Madde ile, taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşları il özel idareleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilmesi hususunda Bakanlığa yetki verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 98- Madde ile, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının yurtdışı, merkez ve taşra teşkilatına ait kadrolara ilişkin ihdaslar yapılmıştır.

MADDE 99- Madde ile, ihale süreçlerine ilişkin tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılmasını hedefleyen e-ihale projesi (EKAP) gibi projelerde ihtiyaç duyulan nitelikli eleman ihtiyacının, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında sayılan kamu kurum ve kuruluşlarının büyük ölçekli merkezlerinde olduğu gibi düzenleyici ve denetleyici kurumlar tarafından da bu madde kapsamında temin edilebilmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 100- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yapılan değişiklik ile Sosyal Politika Merkezi kurulması öngörüldüğünden, Merkezin Başkanının özlük durumuna ilişkin olarak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelin 4 üncü sırasına “Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcısı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sosyal Politika Merkezi Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 101- Kanun ile yapılan düzenlemelere paralel olarak uygulama kabiliyeti kalmayan diğer mevzuattaki hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 102- Yürürlük maddesidir.

MADDE 103- Yürütmesi maddesidir.

